



ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Ιουνίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αρ. Φύλλου 398

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩ ΡΣ/47965/828

Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Ι. Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 6 του ν. 4447/2016 (Α' 241), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του ν. 4759/2020 (Α' 245) και το άρθρο 13 αυτού.

2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

3. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 160).

4. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

5. Την υπό στοιχεία 74103/5569/08-07-2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Νικόλαο Ταγαρά» (Β' 4408).

6. Την υπ' αρ. 26295/2003 υπουργική απόφαση «Έγκριση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας» (Β' 1472).

7. Την υπ' αρ. 51949/29.11.2010 υπουργική απόφαση «Παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του Γενικού, των Ειδικών και των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης» (Β' 1925).

8. Την υπ' αρ. 10106/2011 υπουργική απόφαση «Έγκριση προδιαγραφών για τη σύνταξη των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (προδιαγραφές αξιολόγησης - αναθεώρησης - εξειδίκευσης Περιφερειακών Πλαισίων» (ΑΑΠ 45).

9. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28.08.2006 κοινή υπουργική απόφαση «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (Β' 1225), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. οικ. 40238/28.09.2017 απόφαση «Τροποποίηση της κοινής υπουργικής απόφασης υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 'Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ' σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (Β' 3579).

10. Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Α' 128).

11. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (Β' 2505).

12. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΑΑΠ 151).

13. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. (Β' 2464).

14. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα Καταστήματα Κράτησης (Β' 1575).

15. Τις υπ' αρ. 519/2017 και 3632/2015 αποφάσεις του ΣτΕ.

16. Τη μελέτη «Αξιολόγηση - Αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου ΧΣΑΑ για τον Τουρισμό (απόφαση 24208/2009/Β' 1138) και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού».

17. Το άρθρο 155 του ν. 4759/2020 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 245).

18. Τον ν. 4956/2022 «Κύρωση της Προγραμματικής Σύμβασης της παρ. 4 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των ανωνύμων εταιρειών με διακριτικό τίτλο «ΜΕΤΑΒΑΣΗ Α.Ε.» και «ΔΕΗ Α.Ε.» (Α' 140).

19. Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

20. Τη μελέτη «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας», που εκπονήθηκε στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2007-2013 με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

21. Την υπ' αρ. 32/13/04.03.2013 γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας επί του Α1 σταδίου της Μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και

εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ), Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας».

22. Την εγκεκριμένη σύνοψη πορισμάτων της έκθεσης αξιολόγησης του Α2 σταδίου της μελέτης Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας (υπ' αρ. 39002/20.08.2013 Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού).

23. Το υπ' αρ. οικ.18648/30.04.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού προς τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικών Αδειοδοτήσεων (ΔΙΠΑ), διαβίβασης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της μελέτης του ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας.

24. Το υπ' αρ. οικ.19007/14.05.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού υποβολής τευχών ΣΜΠΕ στη ΔΙΠΑ.

25. Το υπ' αρ. οικ.149570/09.06.2015 έγγραφο της ΔΙΠΑ με το οποίο διαβιβάστηκε από ένα (1) αντίτυπο της ΣΜΠΕ του Σχεδίου στους κάτωθι φορείς και Υπηρεσίες της Διοίκησης α) στα Υπουργεία Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, β) Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας γ) Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Περιφερειακό Συμβούλιο, δ) Φορείς Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Πρεσπών και Εθνικών Δρυμών Βίκου- Αώου και Πίνδου.

26. Το υπ' αρ. οικ.28260/25.06.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας με το οποίο διαβιβάστηκε το Β1 στάδιο της μελέτης αναθεώρησης-εξειδίκευσης του ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας και η ΣΜΠΕ του Β1, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας και αναρτήθηκε το Β1 στάδιο και η ΣΜΠΕ στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΠΕΝ.

27. Τα υπ' αρ. οικ.26890/18.06.2015 και οικ. 26895/18.06.2015 έγγραφα της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού με τα οποία δημοσιεύθηκε στις εφημερίδες «ΓΕΝΙΚΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ» και «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» αντίστοιχα η έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης της οικείας ΣΜΠΕ.

28. Τις υπ' αρ. 221/02.10.2015 και 220/02.10.2015 γνωμοδοτήσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας επί του Β1 σταδίου της μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας» και επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού αντίστοιχα.

29. Τις απόψεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης για την αναθεώρηση-εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Δυτικής Μακεδονίας και τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτής.

30. Το υπ' αρ. οικ.15101/22.03.2016 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού με το οποίο διαβιβάζεται στη ΔΙΠΑ η ΣΜΠΕ του Β2 σταδίου της μελέτης, μετά τη διαδικασία της διαβούλευσης.

31. Το γεγονός ότι η ΣΜΠΕ που διαβιβάστηκε στη ΔΙΠΑ με το υπ' αρ. 24 παραπάνω έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προήλθε μετά από την ενσωμάτωση παρατηρήσεων/προτάσεων της διαβούλευσης του σχεδίου στην αρχικώς υποβληθείσα ΣΜΠΕ.

32. Την υπ' αρ. 39967/11.08.2016 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού περιβάλλοντος για την έγκριση της οριστικής παραλαβής της μελέτης «Αξιολόγηση αναθεώρηση και εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΑΔΑ:76Ν94653Π8-ΕΜΝ).

33. Την υπ' αρ. 54197/10.11.2016 εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την Έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

34. Την υπ' αρ. 58771/09.12.2016 εισήγηση της Διεύθυνσης Χωροταξίας του ΥΠΕΝ για την αναθεώρηση - εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

35. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/15512/1026/12.02.2024 απόφαση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΝ, με θέμα «Περιβαλλοντικός Προέλεγχος για την προσαρμογή του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ) Δυτικής Μακεδονίας με βάση το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ)».

36. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

II. Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Την Αναπτυξιακή Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρώπη 2020».

2. Τον Σχεδιασμό και την κατάρτιση Αναπτυξιακού Προγράμματος «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014 - 2020», 12/2013.

3. Τα τομεακά προγράμματα 2014-2020:

- Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη.

- Ανταγωνιστικότητα - Επιχειρηματικότητα - Καινοτομία.

- Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα.

- Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση.

- Τεχνική Βοήθεια.

- Αγροτική Ανάπτυξη.

- Θάλασσα και Αλιεία.

4. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας 2014-2020.

5. Το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027, 07/2021.

6. Τα Τομεακά Προγράμματα 2021-2027:

- Ανταγωνιστικότητα.

- Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.

- Ψηφιακός Μετασχηματισμός.
- Μεταφορές.
- Πολιτική Προστασία.
- Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή.
- Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση.

7. Το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία 2021-2027».

8. Το Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης Δυτικής Μακεδονίας.

9. Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) (Β' 4893/2019).

10. Την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ).

11. Το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή Δυτικής Μακεδονίας.

12. Την έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας (ΕΛ09) (Β' 2689/2018) και της ΣΜΠΕ σε εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ.

13. Την 1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας (Β' 4676/2017) και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε εφαρμογή της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

14. Την υπ'αρ. οικ. 61489.5303/19.12.2016 κοινή υπουργική απόφαση σχετικά με την «Κύρωση της απόφασης έγκρισης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας» (Β' 4151) σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 του ν. 4342/2015.

15. Ειδικότερα εθνικά τομεακά νομοθετήματα:

- Αναπτυξιακή πολιτική:

- Τον ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152).

- Τον ν. 3908/2011 «Ενίσχυση Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή» (Α' 8).

- Τον ν. 4982/2011 «Ίδρυση, ανάπτυξη, διαχείριση και λειτουργία των Επιχειρηματικών Πάρκων ενιαίο πλαίσιο ρύθμισης για τους φορείς Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων και άλλες διατάξεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης» (Α' 195).

- Τον ν. 3894/2010 «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων» (Α' 204).

- Την Εθνική Στρατηγική για την κυκλική Οικονομία (απόφαση ΚΥΣΟΙΠ 81/2018).

- Περιβάλλον, βιοποικιλότητα, τοπίο:

- Τον ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (Α' 02).

- Την υπ'αρ. 50743/2017 για την «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000» (Β' 4432) κοινή υπουργική απόφαση.

- Την υπ'αρ. 2331/2017 για τον «Καθορισμό των Προδιαγραφών και του Περιεχομένου των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4351/2015 (Α' 164)» κοινή υπουργική απόφαση.

- Την υπό στοιχεία 8353/276/Ε103/2012 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ'αρ. 37338/1807/2010 κοινή

υπουργική απόφαση Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της [79/409/ΕΟΚ]» (Β' 415).

- Τον ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (Α' 209).

- Τον ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60).

- Τον ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 92).

- Τον ν. 3827/2010 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Τοπίου και στοιχεία αναλυτικής προσέγγισης» (Α' 30).

- Την υπ'αρ. 170195/758/2018 υπουργική απόφαση «Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας 2018-2032 (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση)» (Β' 5351).

- Διοικητική μεταρρύθμιση

- Τον ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87).

16. Ευρωπαϊκές οδηγίες και δράσεις:

- Την Εδαφική Ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020, Ε.Ε., 2011.

- Την Πολιτική συνοχής Ε.Ε. 2014 -2020: Επενδύσεις σε ανάπτυξη και απασχόληση, 2011.

- Το παράρτημα του Κανονισμού (Ε.Κ.) σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ε.Ε. για την ανάπτυξη του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών, 16/02/2012.

- Την 4η Έκθεση για την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή (Μάιος 2007).

- Τη Στρατηγική για την «ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ 2020», Ε.Ε. 03/03/2010.

III. Εκτιμώντας ιδίως τα ακόλουθα:

Α. Χωροταξική ένταξη της Περιφέρειας στον εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο:

1. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι μία από τις συνοριακές Περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και ειδικότερα των εξωτερικών συνόρων της, κατέχοντας κομβική θέση στον εθνικό χώρο καθώς είναι σε άμεση επαφή με δύο χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία.

2. Την εικοσαετία που ακολούθησε τη μελέτη και έγκριση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας επήλθε μια κρίσιμη μεταβολή του χαρακτήρα της Περιφέρειας με τη δραστική αύξηση της προσβασιμότητάς της, αποτέλεσμα της λειτουργίας της Εγνατίας Οδού και των συνοδευτικών της καθέτων αξόνων, που οδήγησε στην πλήρη άρση του ακριτικού της χαρακτήρα και βελτίωσε τη θέση της στο διασυνοριακό χώρο. Η ολοκλήρωση του κάθετου άξονα Λάρισα - Κοζάνη - Φλώρινα - Νίκη θα συμβάλλει καθοριστικά στην περαιτέρω βελτίωση της σύνδεσης της Περιφέρειας και των αστικών της κέντρων με τον ευρύτερο χώρο της ΝΑ Ευρώπης και με την Κεντρική και Νότια Ελλάδα.

3. Από πληθυσμιακή άποψη, η θέση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας μειώθηκε στην κατάταξη των Περιφερειών της Χώρας, καθώς ήταν μία από τις τέσσερις Περιφέρειες της Χώρας που σημείωσαν πολύ μικρή αύξηση του πληθυσμού τη δεκαετία του 1990 και σχετικά μεγάλη μείωση τη δεκαετία του 2000. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2021, τη δεκαετία του 2010 η Περιφέρεια παρουσίασε τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή μείωση, μεταξύ των Περιφερειών της Χώρας, διατηρώντας όμως στάσιμη τη θέση της στην κατάταξη των Περιφερειών. Σαφής είναι η τάση υπογεννητικότητας και γήρανσης του πληθυσμού, τάση που χαρακτηρίζει τον πληθυσμό της Περιφέρειας με υψηλότερους δείκτες σε σχέση με τη Χώρα.

4. Η Περιφέρεια καταγράφεται με το μεγαλύτερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ στη Βορειοελλαδική ζώνη, ενώ τη δεκαετία του 2000, πριν την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, η Περιφέρεια καταγραφόταν με το τέταρτο μεγαλύτερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε επίπεδο Χώρας, με μικρές τάσεις σύγκλισης με τους μέσους όρους τόσο της Χώρας όσο και της ΕΕ. Ωστόσο, εμφανίζει διαχρονικά διψήφια ποσοστά ανεργίας, τα μεγαλύτερα στη Χώρα.

5. Ο ρόλος της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο εξακολουθεί να καθορίζεται από τον παραγωγικό της χαρακτήρα και την εξειδίκευσή της στους "εξαγωγικούς" κλάδους που είναι η ενέργεια, και δευτερευόντως ο κλάδος της γουνοποιίας. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποτέλεσε επί σειρά ετών, το ενεργειακό κέντρο της Χώρας, λόγω της εξόρυξης λιγνίτη και της παραγωγής ενέργειας από την καύση του. Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ) προωθεί την αξιοποίηση της ενεργειακής ταυτότητας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας για την ανάδειξή της σε εναλλακτικό ενεργειακό κόμβο.

6. Ταυτόχρονα, ο αγροτικός τομέας σε συγκεκριμένες περιοχές της Περιφέρειας έχει αναπτυχθεί με εξαγωγικό χαρακτήρα, ενώ παράλληλα σε επιμέρους ζώνες εμφανίζεται δυναμική ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας, κυρίως χειμερινού και εναλλακτικού τύπου, τάσεις που ενισχύουν την εξωστρέφεια της Περιφέρειας και τη θέση της στον εθνικό χώρο.

Β. Ως προς τις χωρικές παραμέτρους:

1. Η Δυτική Μακεδονία είναι μια κατεχοχήν ορεινή περιοχή που διακρίνεται για τον πλούτο των φυσικών της πόρων. Σε αυτήν εντοπίζονται τα μεγαλύτερα λιγνιτικά αποθέματα της Χώρας, τα οποία στο πλαίσιο του ΣΔΑΜ και της προωθούμενης απολιγνιτοποίησης είναι πλέον σε απόσυρση, καθώς και σημαντικά αποθέματα μεταλλευμάτων και βιομηχανικών ορυκτών. Εντοπίζεται μεγάλο ποσοστό των επιφανειακών υδάτων της Χώρας (65%), με μεγάλο αριθμό φυσικών και τεχνητών λιμνών, σημαντικό υδρογραφικό δίκτυο ποταμών και εκτεταμένα υπόγεια αποθέματα, τα οποία στηρίζουν τον ενεργειακό κλάδο και την πρωτογενή παραγωγή διαπεριφερειακά. Τα δάση της Δυτικής Μακεδονίας χαρακτηρίζονται από τη μεγάλη τους έκταση και τη χωρική τους συνέχεια, ενώ καταγράφονται, επίσης, σημαντικά οικοσυστήματα διεθνούς και εθνικού ενδιαφέροντος που εντάσσονται σε Ευρωπαϊκά δίκτυα προστασίας και ευρείες ζώνες οικοσυστημάτων.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία του φυσικού χώρου ενισχύουν τις δυνατότητες ανάπτυξης παραγωγικών και τουριστικών δραστηριοτήτων.

2. Η Δυτική Μακεδονία αναγνωρίζεται επίσης για την ποικιλία και τη συνθετότητα του γεωλογικού υποβάθρου και της γεωμορφολογικής της κλιμάκωσης. Αυτά τα χαρακτηριστικά διαμορφώνουν ένα ιδιαίτερο ανάγλυφο με επικλινείς πλαγιές και μεγάλες υψομετρικές διαφορές. Το φυσικό τοπίο διαμορφώνεται από χαρακτηριστικές κοιλάδες των κύριων ποταμών, οι οποίες σχηματίζουν μικρότερες διακλαδώσεις που διασχίζονται από ισάριθμους παραποτάμους και ρέματα, με συχνά ιδιαίτερα οικολογικά χαρακτηριστικά. Διαμορφώνεται έτσι ένα σύνθετο μωσαϊκό βιοτόπων, το οποίο με τη σειρά του αντιστοιχεί σε μια επίσης πολυποικίλη δομή οικοσυστημάτων, με κύριο χαρακτηριστικό τους τη μεγάλη ποικιλία ειδών. Το τοπίο συντίθενται ακόμη από έναν σημαντικό αριθμό αξιόλογων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων όλων των περιόδων, τα οποία είναι είτε μεμονωμένοι (συνήθως οι μεγαλύτεροι αρχαιολογικοί χώροι) είτε απαντώνται σε συγκεντρώσεις μικρότερων οικισμών με κοινά πολιτισμικά χαρακτηριστικά.

3. Το οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από σημαντική πυκνότητα ακόμα και σε μεγαλύτερα υψόμετρα. Τα πέντε αστικά κέντρα της Περιφέρειας συγκεντρώνουν το 41% του πληθυσμού της (στοιχεία απογραφής 2011), ενώ η συντριπτική πλειονότητα των οικισμών της έχει πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους. Η Κοζάνη, έδρα της Περιφέρειας, αποτελεί πόλο ανάπτυξης εθνικής εμβέλειας και κατατάσσεται από το Γενικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) στους δευτερεύοντες πόλους ανάπτυξης.

4. Οι στρατηγικές κατευθύνσεις του προτύπου χωρικής ανάπτυξης πρέπει να αναπροσαρμοστούν με τις αναγκαίες αλλαγές στο παραγωγικό και αναπτυξιακό πρότυπο της Περιφέρειας ώστε αυτή να μπορεί να ανταποκριθεί στις τρέχουσες οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές αλλαγές. Καθώς έχουν πλέον υλοποιηθεί κρίσιμες δράσεις και έργα (όπως για παράδειγμα η Εγνατία Οδός) απαιτείται επικαιροποίηση των χωρικών στρατηγικών και συμπλήρωση νέων δράσεων και έργων προς την κατεύθυνση αξιοποίησης αυτών των αλλαγών στον ευρύτερο διαπεριφερειακό χώρο (εθνικό και ευρωπαϊκό). Παράλληλα, οι στρατηγικές κατευθύνσεις του προτύπου πρέπει να εναρμονίζονται με τους αναπτυξιακούς πυλώνες του ΣΔΑΜ, οι οποίοι στηρίζουν τη μετάβαση σε ένα νέο οικονομικό πρότυπο που θα αναδεικνύει τις σύγχρονες και καθαρές μορφές ενέργειας, και ταυτόχρονα θα προωθεί την ανάπτυξη περισσότερων κλάδων της οικονομίας.

5. Είναι απαραίτητη η σαφέστερη ένταξη των φυσικών πόρων στο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας. Η στρατηγική για τους φυσικούς πόρους θα πρέπει να σχετίζεται με τις παραγωγικές εξειδικεύσεις και ανάγκες των επιμέρους αναπτυξιακών και χωρικών ενοτήτων της Περιφέρειας, καθώς και με την αειφορική τους χρήση.

6. Η θεώρηση του ζητήματος της κλιματικής αλλαγής για την Περιφέρεια απαιτεί τόσο την εκτίμηση και αντι-

μετώπιση των επιπτώσεών της, όσο και τη συνεκτίμηση των ενδογενών παραγόντων που σχετίζονται με την κοινωνικοοικονομική οργάνωση της Περιφέρειας. Η βασική πρόκληση του στρατηγικού χωρικού σχεδιασμού για την Περιφέρεια είναι η ενσωμάτωση αυτών των κινδύνων στο προτεινόμενο πλαίσιο οργάνωσης των κοινωνικοοικονομικών και παραγωγικών της προοπτικών.

Γ. Ως προς τις αναπτυξιακές διαστάσεις:

1. Στο πλαίσιο της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών της Δυτικής Μακεδονίας, επιδιώκεται η αναδιάρθρωση της παραγωγικής ενεργειακής δραστηριότητας καθώς και η ανασυγκρότηση και ο ανασχεδιασμός των τριών τομέων παραγωγής, ενώ τίθεται ως βασική προτεραιότητα η διασφάλιση της ενεργειακής αυτάρκειας της Περιφέρειας και της χώρας ευρύτερα, παράλληλα με την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

2. Στον πρωτογενή τομέα, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αλλαγή στην κατεύθυνση και στη διάρθρωση της παραγωγής. Κυρίαρχοι κλάδοι (καπνός, τεύτλα, σιτηρά κ.λπ.) δίνουν τη θέση τους στην παραγωγή τοπικών ποιοτικών προϊόντων, ενώ εμφανίζονται και νέοι κλάδοι παραγωγής με προοπτικές (ενεργειακά φυτά, αρωματικά φυτά, βιολογικές καλλιέργειες κ.λπ.). Επίσης, στην ευρύτερη περιοχή του άξονα Καστοριάς-Εράτυνας-Σιάτιστας και στην Π.Ε. Καστοριάς, αναπτύχθηκε και η εκτροφή γουνοφόρων ζώων, δίνοντας προοπτικές υποκατάστασης τμήματος των εισαγωγών ώστε να γίνει περισσότερο ανταγωνιστικός ο κλάδος της γουνοποιίας.

3. Στον δευτερογενή τομέα, η Περιφέρεια εξακολουθεί να παρουσιάζει εξειδίκευση στους κλάδους της ενέργειας, της εξόρυξης και της γουνοποιίας. Η εξόρυξη λιγνίτη, η οποία στα πλαίσια του ΣΔΑΜ βρίσκεται πλέον σε διαδικασία παύσης, συνέβαλλε, επί σειρά ετών, σε κρίσιμο βαθμό στη διαμόρφωση του αναπτυξιακού αποτελέσματος της Περιφέρειας, αποτελώντας οικονομικό κλάδο με εθνική διάσταση, ενώ τα μεταλλεύματα και τα λοιπά βιομηχανικά ορυκτά που εξορύσσονται συνιστούν πρώτες ύλες με σημαντική εμπορική δυναμική και εξαγωγικό προσανατολισμό. Σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό έχουν επίσης και οι λατομικές δραστηριότητες δημιουργώντας έτσι εισοδήματα στα τοπικά κοινωνικοοικονομικά συστήματα. Ο κλάδος της γουνοποιίας είναι ένας εξωστρεφής κλάδος που παρουσιάζει διακυμάνσεις, καθώς επηρεάζεται από διεθνείς οικονομικές εξελίξεις.

4. Στον τριτογενή τομέα, οι δραστηριότητες δυναμικού, υπερτοπικού ή/και καινοτόμου χαρακτήρα αφορούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στον τουρισμό. Αναφορικά με τον τουρισμό, στην Περιφέρεια δεν υπάρχουν τουριστικά κορεσμένες περιοχές ενώ το πλούσιο φυσικό της περιβάλλον και η πολιτιστική της κληρονομιά προσφέρονται για ήπιας μορφής τουριστική ανάπτυξη.

5. Η Περιφέρεια διαθέτει μεγάλα αναξιοποίητα αποθέματα, τόσο φυσικών πόρων όσο και ανθρώπινου δυναμικού, τα οποία μπορούν να ενταχθούν δυναμικότερα στην παραγωγική της εξειδίκευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 1

Εγκρίνεται το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, το οποίο αναθεωρεί και αντικαθιστά το προγενέστερο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ίδιας Περιφέρειας. Με την απόφαση αυτή εγκρίνεται και περιβαλλοντικά το ΠΧΠ.

Μακροπρόθεσμος σκοπός του ΠΧΠ Δυτικής Μακεδονίας είναι αφενός η διαμόρφωση ενός πλαισίου ρύθμισης και εξισορρόπησης των αποφάσεων και των πολιτικών που επηρεάζουν το χώρο της Δυτικής Μακεδονίας και αφετέρου η ανακατεύθυνση της δημόσιας παρέμβασης, με τη μορφή ενισχύσεων, επενδύσεων και ρυθμίσεων, στο γενικό στόχο της ανθεκτικότητας, της προσαρμοστικότητας και εν τέλει της βιώσιμης ανάπτυξης της Περιφέρειας.

Οι στόχοι του προτεινόμενου προτύπου χωρικής οργάνωσης ΠΧΠ Δυτικής Μακεδονίας είναι οι ακόλουθοι:

- Αειφόρος και ισόρροπη χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας με διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας και ανάπτυξη ενδογενών παραγωγικών κλάδων που αξιοποιούν τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, στο πλαίσιο της φέρουσας ικανότητάς τους, και συμβάλλουν στη διεύρυνση των δυνατοτήτων παραγωγής και στον εξαγωγικό προσανατολισμό της Περιφέρειας, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη σύνδεση με την αύξηση των θέσεων εργασίας και τη μείωση της φτώχειας.

- Αναδιάρθρωση της παραγωγικής ενεργειακής δραστηριότητας και αξιοποίηση των εγγενών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας για τη μετατροπή της σε καινοτόμο κέντρο παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας με διαφοροποιημένο οικονομικό μοντέλο.

- Συγκρότηση ενός ισόρροπου και πολυκεντρικού δικτύου αστικών κέντρων και υποστήριξη της ενδυνάμωσής τους στο εθνικό αστικό σύστημα.

- Ενίσχυση της συμπληρωματικότητας και των συνεργασιών των αστικών κέντρων με την υποστήριξη των πολυτοπικών συμπλεγμάτων ανάπτυξης.

- Ενίσχυση των Καλλικράτειων Δήμων ή ομάδων τους ώστε να μεγιστοποιήσουν την ικανότητά τους ως βασικών αναπτυξιακών ενοτήτων.

- Υποστήριξη των κέντρων των Καλλικράτειων Δήμων ώστε να ενδυναμώσουν το ρόλο τους ως κέντρα της ευρύτερης υπαίθρου στο πλαίσιο ενός βιώσιμου προτύπου ανάπτυξης της υπαίθρου.

- Υποστήριξη της διαμόρφωσης τοπικών συμπλεγμάτων καινοτομίας που χτίζουν σε επιδεξιότητες και ειδικότητες από παλιότερους κλάδους και σε μεγάλες υποδομές-πηρεσίες διαμορφώνοντας έτσι την παράδοση της περιοχής σε πλεονέκτημα ανάπτυξης καινοτομίας και έξυπνης εξειδίκευσης και εστιάζοντας σε συγκεκριμένους τομείς αιχμής.

- Ολοκλήρωση των συστημάτων μεταφορών, επικοινωνιών και ενέργειας και ενίσχυση του ρόλου της Περιφέρειας ως πύλη της Χώρας, καθώς και της διασύνδεσής της με τον διασυνοριακό χώρο.

- Διαχείριση και αξιοποίηση των φυσικών πόρων της Περιφέρειας με αιφορικούς όρους, λαμβάνοντας υπόψη ότι ιστορικά η υλοποίηση έργων αξιοποίησής τους επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις των αποθεμάτων, συγκρούσεις χρήσεων, περιβαλλοντική υποβάθμιση και διατάραξη του τοπίου.

- Διατήρηση της βιοποικιλότητας με την προστασία των πλούσιων φυσικών οικοσυστημάτων της Περιφέρειας - Προστασία της υψηλής ποιότητας του Τοπίου και σύνδεσή του με την τοπική ανάπτυξη με αιφορικούς όρους, αναγνωρίζοντας το ειδικότερο χαρακτηριστικό του ως η «άμεση ενδοχώρα» των τοπικών ανθρωπογενών συστημάτων.

- Προώθηση μορφών χωρικής οργάνωσης και επιλογών παραγωγικής εξειδίκευσης στο χώρο που συμβάλλουν στην προσαρμογή στην- και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, καθώς και στην εν γένει προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος ως παράγοντα διασφάλισης τρεχουσών και μελλοντικών ευκαιριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Άρθρο 2 Χωροταξική ένταξη της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

1. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι μία από τις συνοριακές περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και ειδικότερα των εξωτερικών συνόρων της, κατέχοντας κομβική θέση στον εθνικό χώρο καθώς είναι σε άμεση επαφή με δύο χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία.

2. Η θέση της Περιφέρειας στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα έχει αναβαθμιστεί και στα ενεργειακά δίκτυα, λόγω του Διαδριατικού Αγωγού (Trans Adriatic Pipeline-TAP) που είναι ένα σύστημα αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου από νέες περιοχές κοιτασμάτων της Κασπίας προς τη Δυτική και Νότιο-Ανατολική Ευρώπη.

3. Η διέλευση του αυτοκινητοδρόμου της Εγνατίας Οδού και των βασικών συνοδευτικών της καθέτων αξόνων την καθιστούν εύκολα προσβάσιμη τόσο από τον υπόλοιπο βορειοελλαδικό χώρο όσο και από τις γειτονικές χώρες συμβάλλοντας παράλληλα στη βελτίωση της σύνδεσης της Περιφέρειας και των αστικών της κέντρων με τον ευρύτερο χώρο της ΝΑ Ευρώπης. Η αναβάθμιση της σιδηροδρομικής σύνδεσης της Κοζάνης και της Φλώρινας με τον κεντρικό σταθμό της Θεσσαλονίκης, ο προβλεπόμενος σιδηροδρομικός άξονας Κρυσταλλοπηγή - Φλώρινα - Θεσσαλονίκη και η προβλεπόμενη σιδηροδρομική σύνδεση Κοζάνης- Ηγουμενίτσας μέσω της Καλαμπάκας αναμένεται να βελτιώσουν περαιτέρω την προσβασιμότητα της Περιφέρειας τόσο από τον υπόλοιπο εθνικό όσο και από το διεθνή χώρο.

4. Η Περιφέρεια κατείχε σημαντική θέση στον εθνικό και Ευρωπαϊκό χώρο στην παραγωγή ενέργειας, καθώς αποτέλεσε επί σειρά ετών το μεγαλύτερο εξειδικευμένο ενεργειακό κέντρο της Χώρας και των Βαλκανίων. Σήμε-

ρα, στα πλαίσια του ΣΔΑΜ προωθείται η μετατροπή της σε καινοτόμο κέντρο παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας. Κατέχει επίσης σημαντική θέση στο παγκόσμιο εμπόριο γούνας. Ο ρόλος της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο ενισχύεται ως προς τον παραγωγικό της χαρακτήρα και από την εξειδίκευσή της σε ορισμένα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα, καθώς και στον κλάδο του ορεινού και χειμερινού τουρισμού.

5. Η θέση της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τους διαθέσιμους φυσικούς πόρους (νερά, δάση, οικοσυστήματα και ορυκτά), καθώς και από την πολιτική απολιγνιτοποίησης, όπως αυτή ορίζεται από το ΣΔΑΜ το οποίο προωθεί τη μεταστροφή σε καθарές μορφές ενέργειας με σκοπό τη διασφάλιση της ενεργειακής αυτάρκειας της Περιφέρειας αλλά και της Χώρας. Η ενεργειακή εξειδίκευση της Περιφέρειας, η στροφή προς καινοτόμες και καθарές μορφές ενέργειας και η διαθεσιμότητα σημαντικών εκτάσεων για ΑΠΕ, πρωτίστως στις αποσυρόμενες περιοχές των λιγνιτικών πεδίων και των μονάδων παραγωγής ενέργειας της ΔΕΗ, ενισχύουν καθοριστικά την αυτονομία της Περιφέρειας και της Χώρας συνολικά σε ενέργεια. Σημαντικό θεωρείται για το ρόλο της Περιφέρειας το στρατηγικό μεγέθος υδατικό δυναμικό της που συμβάλλει καθοριστικά στον ενεργειακό εφοδιασμό της Χώρας και στην υποστήριξη παραγωγικών και αστικών δραστηριοτήτων σε διαπεριφερειακό επίπεδο.

6. Ως κύριες στρατηγικές κατευθύνσεις για τη θέση και τον ρόλο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στο διεθνή και Ευρωπαϊκό χώρο ορίζονται οι ακόλουθες:

- Αξιοποίηση της κομβικής συνοριακής θέσης και ενδυνάμωση του ρόλου της ως "Περιφέρεια-Πύλη εισόδου της Χώρας" σε μια ευρύτερα αναπτυγμένη διασυνοριακή ζώνη.

- Αναβάθμιση της θέσης της Περιφέρειας στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών και περαιτέρω βελτίωση της συνδεσιμότητάς της με τον Ευρωπαϊκό χώρο με ένα αναπτυγμένο πολυτροπικό σύστημα μεταφορών.

- Αναβάθμιση της θέσης της Περιφέρειας στα Διευρωπαϊκά Ενεργειακά Δίκτυα και συμβολή στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας του ευρωπαϊκού χώρου μέσω της διαφοροποίησης των πηγών προμήθειας.

- Συμβολή στην ανάπτυξη, δικτύωση, συνεργασία και χωρική ολοκλήρωση ενός ισόρροπου και πολυκεντρικού διασυνοριακού χώρου και ενεργός συμμετοχή στο σχεδιασμό και την υποστήριξη έργων διακρατικής συνεργασίας.

- Βελτίωση της θέσης της Περιφέρειας διεθνώς με την ανάπτυξη μιας δυνατής και εξωστρεφούς τοπικής οικονομίας και την ενίσχυση των ανθεκτικότερων κλάδων της.

- Ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Περιφέρειας ως ενεργειακού κέντρου και ανάδειξη της σε εναλλακτικό ενεργειακό κόμβο, μέσω της αξιοποίησης των ανταγωνιστικών της πλεονεκτημάτων και της ευνοϊκής διεθνούς συγκυρίας στον κλάδο των ανανεώσιμων πηγών και της αποθήκευσης ενέργειας.

- Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής σε διασυνοριακή και παγκόσμια κλίμακα.

7. Ειδικότερες πολιτικές για την προώθηση και υλοποίηση των παραπάνω κατευθύνσεων είναι οι ακόλουθες:

- Άμεση ολοκλήρωση των διεθνών οδικών αξόνων της Περιφέρειας και μεσοπρόθεσμα δραστική αναβάθμιση της συνδεσιμότητάς της με το διασυννοριακό χώρο μέσω ενός σύγχρονου σιδηροδρομικού δικτύου.

- Αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων και δυνατοτήτων που προκύπτουν από τον Διαδριατικό Αγωγό μεταφοράς φυσικού αερίου (Trans Adriatic Pipeline -TAP) για την αναβάθμιση του ρόλου της Περιφέρειας.

- Αναβάθμιση του ρόλου των πόλεων της Περιφέρειας οι οποίες, παρά το μικρό τους μέγεθος, μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο σε διασυννοριακό επίπεδο με σκοπό την προώθηση πολυκεντρικής και ισόρροπης χωρικής ανάπτυξης στο διασυννοριακό χώρο:

- Ενίσχυση της Κοζάνης και εν γένει του πολυπολικού άξονα Κοζάνη-Πτολεμαΐδα-Αμύνταιο-Φλώρινα ως εναλλακτικού ενεργειακού κέντρου της ΝΑ Ευρώπης και ως πόλου παροχής συναφών υπηρεσιών έρευνας και τεχνογνωσίας.

- Ενίσχυση της Φλώρινας και της Καστοριάς ως "πόλεις-πύλες" εισόδου στην Περιφέρεια και τη Χώρα από το διασυννοριακό χώρο (Βόρεια Μακεδονία και Αλβανία).

- Ανάδειξη της θέσης της Κοζάνης και των λοιπών πόλεων της Περιφέρειας σε ένα διασυννοριακό πολυκεντρικό σύστημα μικρών πόλεων που δικτυώνεται γύρω από το τρίγωνο Κοζάνη-Κορυτσά-Μπίτολα και μπορεί να περιλαμβάνει όλες τις πόλεις της Δυτικής Μακεδονίας, καθώς και άλλες πόλεις της διασυννοριακής ζώνης, όπως είναι η Οχρίδα και το Πόγραδετς. Ειδικότερα, για το τρίγωνο Κοζάνη-Κορυτσά-Μπίτολα προτείνεται στενή συνεργασία για κοινά σχέδια διαχείρισης περιβάλλοντος και ενέργειας για λόγους τόσο περιβαλλοντικούς όσο και ανταγωνιστικότητας.

- Διεύρυνση της εμβέλειας του περιφερειακού τουριστικού προϊόντος σε διασυννοριακό και ευρύτερα Ευρωπαϊκό επίπεδο.

- Προώθηση δράσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος και ειδικότερα επιλεγμένων ειδικών μορφών τουρισμού, την προβολή της πλούσιας φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, την ανάδειξη των σημαντικών πόλων τουριστικού ενδιαφέροντος (όπως τα Χιονοδρομικά Κέντρα, τα ορειβατικά Ευρωπαϊκά μονοπάτια κ.ά.) και την προσέλκυση επισκεπτών από νέες τουριστικές αγορές.

- Υποστήριξη δικτύων τουρισμού, της κοινή δράσης επιχειρήσεων και φορέων του τουρισμού και λοιπών συμπληρωματικών δραστηριοτήτων για τη διαμόρφωση και διακίνηση στην τουριστική αγορά νέων ολοκληρωμένων προτάσεων-πακέτων, όπως η δημιουργία τουριστικών διαδρομών με χωρική/θεματική εστίαση.

- Ενίσχυση της διασυννοριακής εμβέλειας και της δυναμικής υποδομών και υπηρεσιών περιφερειακής κλίμακας (τριτοβάθμια εκπαίδευση και έρευνα, υποδομές υγείας).

- Προώθηση ολοκληρωμένων σχεδίων χωρικής ανάπτυξης, συνεργασίας και ολοκλήρωσης στο διασυννοριακό χώρο με προτεραιότητα στους τομείς μεταφορών, ενέργειας, τουρισμού, περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής.

8. Οι στρατηγικές κατευθύνσεις και πολιτικές για την αναβάθμιση του ρόλου της στο διεθνή και Ευρωπαϊκό χώρο αναβαθμίζουν, παράλληλα, τη θέση της και σε εθνικό επίπεδο. Ως ειδικότερες στρατηγικές κατευθύνσεις για τη θέση και το ρόλο της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο ορίζονται οι ακόλουθες:

- Αναστροφή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και αναβάθμιση της θέσης της ως προς την πληθυσμιακή της κατάσταση με τη συγκράτηση και την προσέλκυση πληθυσμού.

- Αύξηση των λειτουργικών διασυνδέσεων με τις γειτονικές Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ηπείρου και βελτίωση των συνθηκών συνδεσιμότητας και διασύνδεσης με την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

- Διατήρηση και περαιτέρω αναβάθμιση του ρόλου της ως σημαντικού ενεργειακού κόμβου της Χώρας, με τη μετατροπή της σε καινοτόμο κέντρο παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας.

- Διασύνδεση με τον εθνικό ενεργειακό σχεδιασμό και μετάβαση σε ένα νέο οικονομικό πρότυπο, το οποίο θα αναδεικνύει τις σύγχρονες και καθαρές μορφές ενέργειας και ταυτόχρονα θα είναι διαφοροποιημένο με την προώθηση της ανάπτυξης μιας μεγάλης ποικιλίας οικονομικών κλάδων.

- Αναβάθμιση του εξαγωγικού χαρακτήρα όλων των κλάδων της περιφερειακής οικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 3

Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

1. Η αναπτυξιακή προοπτική της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στηρίζεται στην αναδιάρθρωση της παραγωγικής ενεργειακής δραστηριότητας, με την προώθηση της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας, καθώς και στον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας, με την ανασυγκρότηση και τον ανασχεδιασμό των τριών τομέων παραγωγής και την στροφή της Περιφέρειας στην έρευνα και την καινοτομία. Ταυτόχρονα, το υδατικό δυναμικό της Περιφέρειας διατηρεί το στρατηγικό του μέγεθος για τη Χώρα λόγω της διασύνδεσής του με την παραγωγή ενέργειας, με την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα διαπεριφερειακά και με τον εφοδιασμό της πόλης της Θεσσαλονίκης.

2. Τα μεγάλα αναξιοποίητα αποθέματα, τόσο φυσικών πόρων όσο και ανθρώπινου δυναμικού, εντάσσονται δυναμικότερα στην παραγωγική εξειδίκευση της Περιφέρειας. Τα πολύ σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στην ανάπτυξη καθαρής ενέργειας, στον κλάδο της γουνοποιίας, στον ορυκτό πλούτο, σε ειδικούς και αναπτυσσόμενους κλάδους του αγροτικού τομέα και σε ειδικές μορφές τουρισμού συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας δυναμικής περιφερειακής οικονομίας και στην αντιμετώπιση σημαντικών εθνικών ελλειμμάτων. Τα φυσικά και ανθρωπογενή αποθέματα δίνουν τη δυνατότητα να αναδειχθεί και ένα παραγωγικό προφίλ προς την ανταγωνιστική και ποιοτική αγροτική παραγωγή, τον

εναλλακτικό τουρισμό και τον πολιτισμό. Ορισμένες υποδομές και υπηρεσίες περιφερειακής κλίμακας μπορούν να ενισχύσουν τη δυναμική τους με την αξιοποίηση της συνοριακής θέσης της Περιφέρειας και με τη συμπληρωματικότητα με άλλους κλάδους, συμβάλλοντας πιο ενεργά στη διαφοροποίηση και ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας (Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, υποδομές υγείας).

3. Βασική αναπτυξιακή επιδίωξη του προτύπου χωρικής ανάπτυξης είναι η στροφή προς μια περιφερειακή οικονομία που βασίζεται στις δικές της δυνάμεις, στην αξιοποίηση των παραγωγικών της κλάδων, στις δυνατότητες προσαρμογής της σε διαφορετικές συνθήκες, στην προώθηση και εφαρμογή νέων ιδεών και στην ανάπτυξη νέων κλάδων. Στόχος είναι η περιφερειακή ανάπτυξη και η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων και του δυναμικού της Περιφέρειας να οδηγήσουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της, καθώς και ευρύτερα στην ανάκαμψη της εθνικής οικονομίας συνολικά. Το ΠΧΠ υιοθετεί εκείνες τις πολιτικές και χωρικές στρατηγικές που μπορούν να μετατρέψουν τις ιδιαιτερότητες της οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας και τις δυνατότητες διαφοροποίησης της περιφερειακής οικονομίας σε πλεονέκτημα για την περιφερειακή αγορά εργασίας, καθώς και σε νέες θέσεις εργασίας με σκοπό τη συγκράτηση και αύξηση του πληθυσμού και την ισόρροπη χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας και της Χώρας.

4. Η μετάβαση της περιφερειακής οικονομίας σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050 πρέπει να έχει ως βασικό ζητούμενο τη διατήρηση του χαρακτήρα της περιοχής ως ενεργειακού κέντρου της χώρας και την ανάδειξη της σε εναλλακτικό ενεργειακό κόμβο (μέσω της αξιοποίησης της ενεργειακής της ταυτότητας και της ευνοϊκής διεθνούς συγκυρίας), παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας, την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος. Η καθαρή ενέργεια και η αποθήκευσή της, συμπεριλαμβανομένου του πράσινου υδρογόνου και των επιμέρους υποδομών και δικτύων που αυτό απαιτεί, προτάσσονται ως κύριος τομέας για τον εκσυγχρονισμό και τον παραγωγικό μετασχηματισμό της Περιφέρειας. Παράλληλα, η ενίσχυση της ανθεκτικότητας του παραγωγικού συστήματος της Περιφέρειας συνεπάγεται τη διαφοροποίηση των επιχειρήσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους. Ιδιαίτερα σημαντικός για το σκοπό της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού συστήματος είναι ο ρόλος της έρευνας και της καινοτομίας και της σύνδεσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και άλλων ερευνητικών φορέων με τις επιχειρήσεις. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη δημιουργία ενός οικοσυστήματος καινοτομίας στην περιοχή, αναδεικνύοντας ως τομείς πρωταρχικού ενδιαφέροντος την καθαρή ενέργεια, τις τεχνολογίες πληροφορικής και την αγροδιατροφή, λόγω των εξειδικεύσεων της Περιφέρειας. Σημαντικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή θα διαδραματίσει η προωθούμενη Ζώνη Καινοτομίας, η οποία προβλέπεται να αναπτυχθεί στον άξονα Κοζάνης-Πτολεμαΐδας-Αμυνταίου-Φλώρινας, ως φορέας ομπρέλα για την ανάπτυξη

υποδομών και δράσεων που προωθούν την καινοτομική επιχειρηματικότητα, και θα αποτελέσει έναν από τους βασικούς μοχλούς αλλαγής του οικονομικού και παραγωγικού μοντέλου στη μεταλινιτική περίοδο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Άρθρο 4

Βασικοί πόλοι και άξονες ανάπτυξης

1. Βασικός πόλος ανάπτυξης εθνικής εμβέλειας ορίζεται η Κοζάνη, η οποία σύμφωνα με το Γενικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) κατατάσσεται στους δευτερεύοντες εθνικούς πόλους.

2. Πόλοι ανάπτυξης με ειδικό εθνικό και περιφερειακό ρόλο ορίζονται η Καστοριά, λόγω του ρόλου της ως κέντρου ενός από τους δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους της οικονομίας (γουνοποιία) και η Φλώρινα, λόγω του ρόλου της ως κομβικό κέντρο ανάπτυξης διασυνοριακής-βαλκανικής συνεργασίας και διασυνοριακού τοπίου ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Σε περίπτωση μελλοντικής αναθεώρησης της χωρικής διάρθρωσης και δομής του οικιστικού δικτύου της Χώρας, προτείνεται η αναβάθμιση της Καστοριάς και της Φλώρινας σε λοιπούς εθνικούς πόλους.

3. Πόλοι ανάπτυξης περιφερειακής εμβέλειας με την ακόλουθη διάκριση:

- Πρωτεύοντες περιφερειακοί πόλοι ορίζονται τα Γρεβενά, ως έδρα Περιφερειακής Ενότητας, καθώς και η Πτολεμαΐδα, ο ρόλος της οποίας συνδέεται με την παραγωγή ενέργειας.

- Δευτερεύοντες περιφερειακοί πόλοι ορίζονται το Άργος Ορεστικό, η Σιάτιστα, το Αμύνταιο, η Δεσκάτη, τα Σέρβια και ο Βελβεντός που αποτελούν τα δυναμικότερα ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας με ειδικό ρόλο το καθένα.

4. Ορίζονται δύο πολυπολικά συμπλέγματα ανάπτυξης δικτύων συνεργασίας μεταξύ γειτονικών αστικών κέντρων:

- Το πρώτο πολυπολικό σύμπλεγμα διαμορφώνεται από τα αστικά κέντρα Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, Αμύνταιο και Φλώρινα που βρίσκονται όλα εντός των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης Κοζάνης και Φλώρινας, σχετίζονται άμεσα με τον κλάδο της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας και αρθρώνονται γύρω από τον Κάθετο Άξονα Κοζάνη - Φλώρινα - Νίκη ή σε μεγάλη εγγύτητα με αυτόν και μπορούν να συνδεθούν λειτουργικά μεταξύ τους.

- Το δεύτερο πολυπολικό σύμπλεγμα διαμορφώνεται από τα αστικά κέντρα Καστοριά, Άργος Ορεστικό, Σιάτιστα και Γρεβενά, τα τρία εκ των οποίων σχετίζονται άμεσα με τον κλάδο της γουνοποιίας, ενώ όλα σχετίζονται επιπλέον με τον κλάδο του τουρισμού, αρθρώνονται γύρω από την Εγνατία Οδό ή/και τον Κάθετο Άξονα Σιάτιστα - Κρυσταλλοπηγή και μπορούν να συνδεθούν λειτουργικά μεταξύ τους.

5. Βασικοί άξονες ανάπτυξης - τμήματα αξόνων εθνικής εμβέλειας είναι οι ακόλουθοι:

- Βόρειος Άξονας - Τμήμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας: Αναπτύσσεται κατά μήκος της Εγνατίας Οδού και περιλαμβάνει σημαντικούς σε εθνικό επίπεδο πόλους

ανάπτυξης (Κοζάνη, Καστοριά, Φλώρινα), σημαντικούς περιφερειακούς πόλους ανάπτυξης (Πτολεμαΐδα, Γρεβενά, Σιάτιστα, Άργος Ορεστικό) καθώς και τις διεθνείς πύλες της Χώρας προς τα Βαλκάνια (Κρυσταλλοπηγή, Νίκη).

- Άξονας κεντρικής ενδοχώρας - Τμήμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας: Αναπτύσσεται κατά μήκος της Ε65 και του οδικού άξονα Λάρισα-Κοζάνη-Φλώρινα- Νίκη και περιλαμβάνει τους εθνικούς πόλους ανάπτυξης της Κοζάνης και της Φλώρινας, σημαντικούς περιφερειακούς πόλους ανάπτυξης (Πτολεμαΐδα) καθώς και τη διεθνή πύλη της Χώρας προς τη Βόρεια Μακεδονία (Νίκη).

6. Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο επιδιώκεται η διαμόρφωση ενός εγκάρσιου βασικού άξονα ανάπτυξης περιφερειακής εμβέλειας, του Ενδοπεριφερειακού Άξονα Καστοριάς-Φλώρινας. Προτείνεται να αναπτυχθεί κατά μήκος μελλοντικής σύνδεσης των πόλων ανάπτυξης Καστοριάς και Φλώρινας, ενώ κρίνεται επιθυμητή και η λειτουργική του σύνδεση με τον πόλο ανάπτυξης της Πτολεμαΐδας.

Άρθρο 5

Ζώνες Απολιγνιτοποίησης (ΖΑΠ)

1. Σε εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020 (Α' 245) και του ΣΔΑΜ, αναγνωρίζονται ως Ζώνες Απολιγνιτοποίησης (ΖΑΠ) οι Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με την ονομασία «Ζώνη Απολιγνιτοποίησης Κοζάνης» (ΖΑΠ Κοζάνης) και «Ζώνη Απολιγνιτοποίησης Φλώρινας» (ΖΑΠ Φλώρινας), αντίστοιχα.

2. Χαρακτηρίζονται ως «Πυρήνες» των ως άνω Ζωνών Απολιγνιτοποίησης Κοζάνης και Φλώρινας οι αντίστοιχες περιοχές των λιγνιτικών πεδίων και μονάδων παραγωγής ενέργειας της Δ.Ε.Η. Α.Ε., που βρίσκονται εντός των ορίων των ΖΑΠ.

Άρθρο 6

Αναπτυξιακές και Ειδικές Χωρικές Ενότητες

Α. Αναπτυξιακές Ενότητες

1. Προσδιορίζονται βιώσιμες διοικητικές-αναπτυξιακές ενότητες, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια: α) τη διοικητική αναδιοργάνωση της Χώρας, βάσει του ν. 3852/2010 και του ν. 4600/2019, σύμφωνα με τους οποίους η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας συγκροτείται από 13 Δήμους, β) τις ευρύτερες ζώνες ανάπτυξης αστικών λειτουργιών, οι οποίες βρίσκονται σε επαφή με τα αστικά και ορισμένα δυναμικά ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας, γ) τα επιλεγμένα οικιστικά κέντρα έκτου επιπέδου και άνω, με διακεκριμένο ρόλο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό με τις περιοχές επιρροής τους και δ) τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των επί μέρους περιοχών.

2. Βάσει των παραπάνω κριτηρίων και έχοντας ως στόχο την κατά το δυνατόν ταύτιση διοικητικών και αναπτυξιακών ενότητων, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας προσδιορίζονται δεκατρείς Αναπτυξιακές Ενότητες οι οποίες ταυτίζονται με τους αντίστοιχους Δήμους και είναι, κατά πληθυσμιακό μέγεθος, οι αναπτυξιακές ενότητες Δήμων Κοζάνης, Εορδαίας, Καστοριάς, Φλώρινας, Γρεβενών, Βοΐου, Αμυνταίου, Άργους Ορεστικού, Σερβίων, Δεσκάτης, Βελβεντού, Νεστορίου και Πρεσπών.

3. Για λόγους ολοκληρωμένου προγραμματισμού της κάλυψης αναγκών και λειτουργικής επάρκειας σε κοινωνικές και τεχνικές υποδομές επιδιώκεται η συνέργεια και συλλειτουργία των πολύ μικρών αναπτυξιακών-διοικητικών ενότητων με τις μεγαλύτερες με τις οποίες αναπτύσσονται εκ των πραγμάτων λειτουργικές συνδέσεις και εξαρτήσεις, όπως ειδικότερα των Δήμων Φλώρινας και Πρεσπών, καθώς και των Δήμων Καστοριάς και Νεστορίου.

Β. Ειδικές Χωρικές Ενότητες

1. Αναγνωρίζονται δέκα ειδικές χωρικές ενότητες, οι οποίες διακρίνονται για τα ειδικότερα ανθρωπογεωγραφικά χαρακτηριστικά τους, τα οποία διαμορφώθηκαν μέσα από τη διαχρονική συνύπαρξη και εξέλιξη του φυσικού χώρου με το ανθρώπινο στοιχείο και ειδικότερα με τους ανθρώπινους οικισμούς. Από αυτές, οι εννέα σχετίζονται με τον ορεινό και τον παραλίμνιο χώρο με διαφοροποιημένες ωστόσο τάσεις τοπικής ανάπτυξης και εξέλιξης του πληθυσμού, όπως και με διαφορετικές ανάγκες χωρικού σχεδιασμού, και η μία παρουσιάζει ειδικότερα ζητήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Πρόκειται για τις ακόλουθες ενότητες:

- Ειδική Χωρική Ενότητα Πρεσπών-Πισοδερίου: Η ενότητα συνδυάζει χαρακτηριστικά των ορεινών και των παραλίμνιων περιοχών, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς της Περιφέρειας και διαθέτει ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο φυσικό περιβάλλον. Ειδικότερα, οι λίμνες των Πρεσπών (Εθνικό Πάρκο) αποτελούν ένα σπάνιας ομορφιάς φυσικό τοπίο και σημαντικής βιοποικιλότητας, στην ευρύτερη περιοχή του οποίου συγκεντρώνονται αξιόλογοι οικισμοί (Ψαράδες, Άγιος Γερμανός) και σημαντικός αριθμός αρχαιολογικών χώρων και βυζαντινών μνημείων, ενώ το Χιονοδρομικό Κέντρο Πισοδερίου αποτελεί ένα σημαντικό τουριστικό πόλο. Η ευρύτερη περιοχή των Πρεσπών αποτελεί μια περιοχή με δυναμική αγροτική δραστηριότητα.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Δυτικού Βιτίσιου-Κορσεστίων: Η χωρική ενότητα περιλαμβάνει αξιόλογα οικοσυστήματα και χαρακτηρίζεται από τον όγκο του όρους Βέρνο/Βίτσι και από οικισμούς με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία (Κορέστεια, Πολυκέρασος). Ιδιαίτερο γνώρισμα της χωρικής ενότητας είναι ο σημαντικός αριθμός εγκαταλελειμμένων οικισμών.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Ανατολικού Κορησού-Ανατολικού και Βόρειου Βιτίσιου-Νυμφαίου-Λιμνών Χειμαδίτιδας και Ζάζαρης: Η χωρική ενότητα συνδυάζει χαρακτηριστικά των ορεινών και των παραλίμνιων περιοχών και περιλαμβάνει αξιόλογα οικοσυστήματα, όπως οι λίμνες Χειμαδίτιδα και Ζάζαρη, ο όγκος του όρους Βέρνο/Βίτσι, το Νυμφαίο και οι λοιποί αξιόλογοι οικισμοί.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Γράμμου-Οντριας-Βοΐου: Η χωρική ενότητα χαρακτηρίζεται από τον ορεινό όγκο του Γράμμου και τους οικισμούς του (που, ουσιαστικά, συνιστούν το σύνολο του Δήμου Νεστορίου) και περιλαμβάνει το ορεινότερο τμήμα του Βοΐου. Ιδιαίτερο γνώρισμα της χωρικής ενότητας είναι η χρόνια πληθυσμιακή μείωση και η μεγάλη συγκέντρωση οικισμών στο ανατολικό τμήμα της.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Ανατολικής Πίνδου-Βασιλίστας: Η χωρική ενότητα διαθέτει ένα σπάνιας ομορφιάς

φυσικό τοπίο και σημαντικής βιοποικιλότητας (Εθνικός Δρυμός Πίνδου, Βάλια Κάλντα), οικισμούς με παραδοσιακό χαρακτήρα (Βλαχοχώρια), καθώς και αξιόλογα βυζαντινά και νεότερα μνημεία. Πρόκειται για περιοχή με σημαντική τουριστική ανάπτυξη, ενώ ιδιαίτερη δυναμική παρουσιάζει και ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η παραγωγή τυροκομικών προϊόντων.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Βούρινου-Ασκίου: Η χωρική ενότητα καλύπτει το ορεινό σύμπλεγμα Βούρινος-Άσκιο καθώς και τμήμα του όρους Κορησού (περιοχή Βογανταϊκού). Χαρακτηρίζεται από αραιότητα ή έλλειψη οικισμών με χρόνια πληθυσμιακή μείωση, από τα τοπικά οικοσυστήματα και τοπία υψηλής αισθητικής αξίας, το αξιόλογο πολιτιστικό περιβάλλον, την παράδοση στην παραγωγή ιδιαίτερων τοπικών ποιοτικών προϊόντων, την αναπτυγμένη κτηνοτροφία, καθώς και την ανάπτυξη της γουνοποιίας στο Ανατολικό Άσκιο.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Δεσκάτης: Η χωρική ενότητα καλύπτει την ευρύτερη περιοχή της Δεσκάτης που αποτελεί μια περιοχή με έντονη γεωργική και κυρίως κτηνοτροφική δραστηριότητα. Επίσης, περιλαμβάνει την παραλίμνια περιοχή του Ιλαρίωνα, ενώ σημαντική έκτασή της καλύπτεται από δάση. Ιδιαίτερο γνώρισμα της χωρικής ενότητας είναι η χρόνια πληθυσμιακή μείωση και η μεγαλύτερη εξάρτησή της από τη γειτονική Περιφέρεια Θεσσαλίας.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Πιερίων-Πολυφύτου: Η χωρική ενότητα περιλαμβάνει την παραλίμνια περιοχή του Πολυφύτου και την ευρύτερη περιοχή Πιερίων. Πρόκειται για μια χωρική ενότητα με αξιόλογο φυσικό περιβάλλον και έντονη μορφολογική κλιμάκωση που διαμορφώνεται από το φράγμα του Πολυφύτου, την αρχή των στενών του Αλιάκμονα και τα Πιέρια όρη. Η περιοχή έχει παράδοση στις δυναμικές καλλιέργειες και χαρακτηρίζεται από την έντονη ανάπτυξη της ορεινής και παραλίμνιας γεωργίας, ενώ σε ορισμένα τμήματά της, αναπτύσσεται δυναμικά και η κτηνοτροφία. Ιδιαίτερο γνώρισμα της χωρικής ενότητας είναι η χρόνια πληθυσμιακή μείωση.

- Ειδική Χωρική Ενότητα Λιμνών Βεγορίτιδας-Πετρών: Η χωρική ενότητα εντάσσεται στην ευρύτερη περιοχή Βόρα-Βεγορίτιδας, σημαντικό τμήμα της οποίας εμπίπτει στα όρια της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Οι Λίμνες Βεγορίτιδας και Πετρών αποτελούν τόπο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και σημαντικής βιοποικιλότητας, ενώ στην ευρύτερη περιοχή τους συναντώνται σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι-μνημεία. Επίσης, η ευρύτερη περιοχή των λιμνών διακρίνεται για τη σημαντική γεωργική και κτηνοτροφική της ανάπτυξη, ενώ είναι αναγνωρισμένη, ειδικότερα, για την αμπελοκαλλιέργεια και την οινοπαραγωγή της (οίνοι ποιότητας).

- Ειδική Χωρική Ενότητα Πυρήνων των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης Κοζάνης και Φλώρινας και της περιβάλλουσας περιοχής τους. Η χωρική ενότητα εντοπίζεται στον άξονα Κοζάνης - Πτολεμαΐδας - Αμυνταίου - Φλώρινας και περιλαμβάνει τους πυρήνες των ΖΑΠ Κοζάνης και Φλώρινας, καθώς και την περιβάλλουσα περιοχή τους. Τμήματα της περιοχής παρουσιάζουν σημάδια υποβάθμισης σε συνέχεια της εξόρυξης του λιγνίτη και της μακροχρόνιας λειτουργίας των ΑΗΣ.

Άρθρο 7

Ευρείες ζώνες ανάπτυξης δραστηριοτήτων και σημαντικές μεμονωμένες μονάδες ανάπτυξης δραστηριοτήτων

1. Οι ευρείες ζώνες ανάπτυξης αστικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων αναγνωρίζονται με βάση την υφιστάμενη δυναμική των παραγωγικών κλάδων, τους διαθέσιμους πόρους και τις μελλοντικές δυνατότητες-προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη την υφιστάμενη χωροθέτηση μεγάλων παραγωγικών μονάδων, διακρίνονται σε: α) ζώνες ανάπτυξης αστικών δραστηριοτήτων, β) ζώνες ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα, γ) ζώνες ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα και δ) ζώνες ανάπτυξης του τριτογενούς τομέα.

2. Ως σημαντικές μεμονωμένες μονάδες ανάπτυξης δραστηριοτήτων θεωρούνται οι μονάδες με επενδυτικό κόστος άνω των 3.000.000 ευρώ, οι οποίες κατά κανόνα εντοπίζονται εντός των προαναφερόμενων ευρειών ζωνών ανάπτυξης δραστηριοτήτων.

Άρθρο 8

Ενεργειακά κέντρα και δίκτυα διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής σημασίας

1. Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας καθορίζονται τα εξής ενεργειακά κέντρα και ενεργειακά δίκτυα διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής σημασίας.

2. Ως ενεργειακά κέντρα ορίζονται οι εν λειτουργία ακόμη Ατμοηλεκτρικοί Σταθμοί (ΑΗΣ) της ΔΕΗ (ΑΗΣ Πτολεμαΐδας-Μονάδα 5, ΑΗΣ Αγίου Δημητρίου-Μονάδα 5, ΑΗΣ Μελίτης) για όσο χρόνο συνεχιστεί η λειτουργία τους, οι Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί (ΥΗΣ) της ΔΕΗ (ΥΗΣ Πολυφύτου και ΥΗΣ Ιλαρίωνα), καθώς και τα προγραμματιζόμενα μεγάλα έργα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, οι προγραμματιζόμενες μονάδες υδρογόνου που μπορούν να συνδεθούν με ΑΠΕ και οι προγραμματιζόμενες υποδομές αποθήκευσης ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ.

3. Ενεργειακό δίκτυο διεθνούς σημασίας ορίζεται ο Διαδριατικός Αγωγός Αερίου (Trans Adriatic Pipeline - TAP), ο οποίος διέρχεται από τη Δυτική Μακεδονία και συμβάλλει στην περαιτέρω διεύρυνση και διαφοροποίηση της ενεργειακής προμήθειας της Ευρώπης.

4. Ενεργειακό δίκτυο εθνικής σημασίας ορίζεται το δίκτυο γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας 400 KV, το οποίο αναπτύσσεται πρωτίστως στο ανατολικό τμήμα της Περιφέρειας που καταλαμβάνουν οι Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας και κατευθύνεται προς την υπόλοιπη Ελλάδα, συμβάλλοντας σημαντικά στην ενεργειακή τροφοδοσία της Χώρας.

Άρθρο 9

Μεταφορικά δίκτυα - Πύλες δικτύου μεταφορών - Διαμετακομιστικά κέντρα, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

1. Ο αυτοκινητόδρομος της Εγνατίας Οδού, που εντάσσεται στον Ανατολικό Διάδρομο/Διάδρομος Ανατολικής Μεσογείου των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ- Μ) της ΕΕ, και οι κάθετοι άξονές της, αποτελούν τον κορμό των μεταφορικών δικτύων της Περιφέρειας

συνδέοντάς την με τον ευρύτερο χώρο της ΝΑ Ευρώπης. Ο κάθετος άξονας Σιάτιστα-Κρυσταλλοπηγή περιλαμβάνει ή επηρεάζει σημαντικούς πόλους ανάπτυξης της Περιφέρειας καθώς και τον συνοριακό σταθμό Κρυσταλλοπηγής που αποτελεί πύλη εισόδου-εξόδου προς την Αλβανία. Ο κάθετος άξονας Κοζάνη-Φλώρινα-Νίκη, ο οποίος αποτελεί κλάδο του άξονα Λάρισας-Νίκης, περιλαμβάνει σημαντικούς πόλους ανάπτυξης της Περιφέρειας καθώς και τον συνοριακό σταθμό Νίκης που αποτελεί πύλη εισόδου-εξόδου προς τη Βόρεια Μακεδονία.

2. Στο χωρικό πρότυπο ανάπτυξης της Περιφέρειας συμβάλλουν καθοριστικά δύο σχεδιαζόμενοι και υπό κατασκευή (εν μέρει) κάθετοι οδικοί άξονες που συνδέονται με την Εγνατία Οδό προς νότια κατεύθυνση:

- Ο άξονας Γρεβενών-Λαμίας (αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας-Ε65): Η ολοκλήρωση αυτού του άξονα θα επιτρέψει την σύνδεση της περιοχής απ' ευθείας με τη Θεσσαλία, τη Στερεά Ελλάδα και την Αθήνα αλλά και την Πελοπόννησο. Γύρω από τον οδικό άξονα αρθρώνονται σημαντικοί εθνικοί και περιφερειακοί πόλοι ανάπτυξης.

- Ο άξονας Κοζάνης-Λάρισας: Ο άξονας αυτός αποτελεί σημαντική σύνδεση με τη Θεσσαλία και συνδέει επίσης σημαντικούς εθνικούς και περιφερειακούς πόλους ανάπτυξης.

3. Το δίκτυο μεταφορών ενισχύεται με την ανάπτυξη του σιδηροδρομικού δικτύου και ειδικότερα με τις ακόλουθες προβλέψεις:

- Η αναβάθμιση της σιδηροδρομικής σύνδεσης της Κοζάνης και της Φλώρινας με τον κεντρικό σταθμό της Θεσσαλονίκης.

- Ο προβλεπόμενος σιδηροδρομικός άξονας Κρυσταλλοπηγή-Φλώρινα-Θεσσαλονίκη που ανήκει στο κεντρικό διευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο της Ελλάδας.

- Η προβλεπόμενη σιδηροδρομική σύνδεση Καλαμπάκα-Κοζάνη.

4. Το μεταφορικό δίκτυο ολοκληρώνεται με τα δύο αεροδρόμια της Περιφέρειας, Κοζάνης και Καστοριάς.

5. Ως πόλεις-πύλες της Περιφέρειας από το διασυνοριακό χώρο (Βόρεια Μακεδονία και Αλβανία), ορίζονται οι πόλεις Φλώρινα και Καστοριά. Ως πολυτροπικός κόμβος εθνικής σημασίας ορίζεται η πόλη της Κοζάνης που συνδέεται με τον ευρύτερο εθνικό χώρο/διεθνή με τρία μέσα μεταφοράς (αυτοκινητόδρομο, σιδηρόδρομο και αεροδρόμιο). Βασική επιδίωξη αποτελεί η αναβάθμιση των μέσων αυτών και η σύνδεσή τους ώστε να ενισχυθεί ο χαρακτήρας της διατροπικότητας.

Άρθρο 10

Φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

1. Ως βασικές ζώνες φυσικών συστημάτων εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας αναγνωρίζονται το σύστημα των Λιμνών Πρεσπών (Εθνικό Πάρκο Πρεσπών), η δυτική ορεινή ζώνη Γρεβενών (Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου), η ζώνη Βόρα-Βεγορίτιδας, η ζώνη Βιτσιού-Χειμαδίτιδας, το σύμπλεγμα Όρους Γράμμος, το σύμπλεγμα Όρους Βούρινου, τα Στενά Αλιάκμονα-Πιέρια και η περιοχή Καστοριάς. Οι ζώνες φυσικών συστημάτων συμπληρώνονται από μεμονωμένα στοιχεία ή πολύ μικρές περιοχές

του περιβάλλοντος της Περιφέρειας, τα οποία συνιστούν τόπους και τοπία με αξιόλογο φυσικό-πολιτιστικό χαρακτήρα.

2. Ως πολιτιστικοί πόροι εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας αναγνωρίζονται οι αρχαιολογικοί χώροι της Αιανής και του Δισπηλιού, οι αξιόλογοι-παραδοσιακοί οικισμοί Καστοριάς, Σιάτιστας, Νυμφαίου, Βλάστης και Πολυκέρασου, το κέντρο της Φλώρινας (ιστορικός τόπος), η Τοπική Κοινότητα Σπηλαίου (ιστορικός τόπος), τα αξιόλογα-παραδοσιακά οικιστικά σύνολα των Βλαχοχωρίων, Μαστοροχωρίων Βοΐου (που διοικητικά υπάγονται στους Δήμους Γρεβενών και Βοΐου), Μαστοροχωρίων Φλώρινας, Πρεσπών, Κορεστέων, καθώς και τα πολυάριθμα μνημεία διαφόρων εποχών.

3. Στο πλαίσιο προγραμμάτων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, προωθείται η δυνατότητα δημιουργίας δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Η σύνδεση των δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος με την περιφερειακή ανάπτυξη κρίνεται αναγκαία τόσο για την προστασία της φύσης, όσο και για την παραγωγική προοπτική των τοπικών κοινωνικοοικονομικών συστημάτων.

4. Στη βάση οριζόντιας θεώρησης των φυσικών πόρων και της κλιματικής αλλαγής στην προοπτική της ανάπτυξης, τίθενται οι εξής επιδιώξεις:

- Κρίνεται αναγκαία η ολοκληρωμένη θεώρηση της περαιτέρω διαχείρισης και αξιοποίησης των υδατικών πόρων της Περιφέρειας, με δεδομένο ότι ιστορικά, αλλά και πρόσφατα, η υλοποίηση έργων χρήσης του δυναμικού επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις κυρίως των επιφανειακών απορροών και δευτερευόντως των υπόγειων.

- Ταυτόχρονα με την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων της Περιφέρειας, επιδιώκεται και η προστασία των εδαφών με χαρακτηριστικά καλής γεωργικής γης στην προοπτική διασφάλισης ενός φυσικού πόρου με ανελαστικότητα ως προς την εναλλακτική του χρήση. Σε αυτό το πλαίσιο θεωρείται κρίσιμος ο καθορισμός και η οριστικοποίηση των γεωργικών γαιών υψηλής παραγωγικότητας σε όλο το εύρος της Περιφέρειας, ως βασικό εργαλείο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά τη χωροθέτηση έργων και δραστηριοτήτων.

- Η αειφορική αξιοποίηση του δασικού πλούτου θα πρέπει να στηρίζεται στα συμπεράσματα των διαχειριστικών δασικών μελετών, καθώς και στη σύνταξη μελετών βοσκοϊκανότητας. Μέσα από την αξιοποίηση τέτοιων ευκαιριών, επιδιώκεται η διαμόρφωση των προϋποθέσεων ενίσχυσης του ορεινού χώρου πληθυσμιακά και η ένταξη των αξιόλογων συνιστωσών του σε ένα διαφοροποιημένο αναπτυξιακό πρότυπο για την Περιφέρεια, συμπληρωματικό των κυρίαρχων αναπτυξιακών της πόλων και επιλογών.

- Βασική επιδίωξη είναι η βιώσιμη ένταξη των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος σε διαδικασίες αναπαραγωγής με τον ταυτόχρονο έλεγχο ανασχετικών παραγόντων, όπως για παράδειγμα οι ανθρωπογενείς επιπτώσεις υποβάθμισης ή οι φυσικές καταστροφές, και η ολοκλήρωση και εξειδίκευση του θεσμικού πλαισίου προστασίας των περιοχών ιδιαίτερης οικολογικής σημασίας ως παράγοντας επίλυσης ζητημάτων σύγκρουσης χρήσεων.

- Η λειτουργία δραστηριοτήτων εξόρυξης και αξιοποίησης των ορυκτών δημιουργεί άμεσες και δευτερεύουσες σημαντικές προστιθέμενες αξίες στο παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό οι προκλήσεις και οι αναγκαίες δράσεις αφορούν στα ζητήματα περιβαλλοντικής ένταξης αυτών των δραστηριοτήτων η οποία, πέραν των τεχνικών ζητημάτων προστασίας ανά περίπτωση εκμετάλλευσης (π.χ. αποκατάσταση και επανάχρηση εξοφλημένων ορυχείων), είναι απαραίτητο να συνεκτιμά κατά προτεραιότητα την προσβασιμότητα των κοιτασμάτων έτσι ώστε να επιλύονται ζητήματα σύγκρουσης χρήσεων γης. Σε κάθε περίπτωση, θεωρείται αναγκαία η καταρχήν χωρική αναγνώριση και τεκμηρίωση των εδαφικών ζωνών ορυκτού ενδιαφέροντος της Περιφέρειας ώστε να διαμορφωθεί μια βάση επιλογών προτεραιότητας κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

5. Η στροφή σε μία οικονομία μηδενικών ρύπων αποτελεί την κρισιμότερη συμβολή στο ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και το μετριασμό της. Η θεώρηση του ζητήματος της κλιματικής αλλαγής αφορά τόσο στην εκτίμηση και αντιμετώπιση των πιθανών επιπτώσεων, όσο και στη συνεκτίμηση των ενδογενών παραγόντων που σχετίζονται με το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο. Ένας από τους αναπτυξιακούς πυλώνες της Περιφέρειας είναι η παραγωγή και έρευνα καθαρής ενέργειας, η οποία προωθείται σήμερα στα πλαίσια της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών. Η πολιτική απεξάρτησης από την χρήση του λιγνίτη καθορίζεται από το ΣΔΑΜ και πρέπει να πλαισιώνεται επιπλέον από τα παρακάτω:

- Ενσωμάτωση των κινδύνων στο τελικά προτεινόμενο πλαίσιο οργάνωσης των κοινωνικοοικονομικών και παραγωγικών της προοπτικών.

- Ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας του περιφερειακού, κοινωνικοοικονομικού και παραγωγικού συστήματος μέσα από την επιτυχή διαχείριση των πιθανών αρνητικών μεταβολών από τις διαφαινόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

- Διαμόρφωση ενός πλαισίου δράσεων προσαρμογής και ταυτόχρονα προστασίας των κρίσιμων παραγωγικών μέσων της Περιφέρειας σύμφωνα και με τα πορίσματα του Περιφερειακού ΠΕΣΠΚΑ. Κεντρικά στοιχεία τέτοιων δράσεων θα πρέπει να αποτελούν η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδατικών πόρων με την αξιολόγηση σεναρίων διαθεσιμότητας και επάρκειας, η βιώσιμη χρήση των υδάτων για την κάλυψη αστικών, αγροτικών, παραγωγικών και ενεργειακών αναγκών, η προστασία αστικών και παραγωγικών μέσων από πλημμυρικά επεισόδια και η προώθηση δράσεων ανταπόκρισης σε χωρικές ζώνες και παραγωγικούς τομείς με αυξημένη τρωτότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Άρθρο 11

Διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου

1. Η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου ΧΣΑΑ και έχει ως εξής:

- Στα κέντρα τρίτου επιπέδου κατατάσσεται η Κοζάνη καθώς αποτελεί δευτερεύοντα εθνικό πόλο.

- Στα κέντρα τετάρτου επιπέδου κατατάσσονται η Καστοριά, λόγω του ρόλου της ως κέντρου ενός από τους δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους της οικονομίας, και η Φλώρινα, λόγω του ρόλου της ως κομβικό κέντρο ανάπτυξης διασυνοριακής- βαλκανικής συνεργασίας και χώρο διασυνοριακού τοπίου ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Ως εκ τούτου, και τα δύο κέντρα προτείνονται ως λοιποί εθνικοί πόλοι.

- Στα κέντρα πέμπτου επιπέδου κατατάσσονται η Πτολεμαΐδα και τα Γρεβενά, καθώς εντάσσονται στην κατηγορία λοιπά κέντρα Περιφερειακών Ενοτήτων και αστικά κέντρα άνω των 10.000 κατοίκων.

- Στα κέντρα έκτου επιπέδου κατατάσσονται η Σιάτιστα, το Άργος Ορεστικό, το Αμύνταιο, η Δεσκάτη, τα Σέρβια και ο Βελβεντός που είναι αφενός έδρες Καλλικράτειων Δήμων και αφετέρου αποτελούν μεγάλα κέντρα των προτεινόμενων ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ενοτήτων.

- Στα κέντρα έβδομου επιπέδου κατατάσσονται το Νεστόριο και ο Λαιμός ως έδρες Καλλικράτειων Δήμων που δεν εντάσσονται σε κάποιο από τα παραπάνω επίπεδα καθώς και ορισμένοι δυναμικοί οικισμοί, όπως η Αιανή, ο Κρόκος, η Νεάπολη, το Τροσύλι, η Μεσοποταμία, ο Φιλώτας, το Λιβαδερό και το Τρανόβαλτο, οι οποίοι επιδεικνύουν ιδιαίτερη τοπική αναπτυξιακή δυναμική και λειτουργήσαν στο παρελθόν ως έδρες Καποδιστριακών Δήμων. Οι προαναφερόμενοι οικισμοί κρίνεται ότι λειτουργούν ως συμπληρωματικά κέντρα αναπτυξιακών ενοτήτων.

- Στα κέντρα όγδοου επιπέδου κατατάσσονται όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί της Περιφέρειας.

2. Λαμβάνοντας υπόψη τη δεσμευτική κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας μεταξύ γειτονικών οικισμών, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας οργανώνονται τα ακόλουθα δίκτυα οικισμών (πολύπολα, δίπολα):

- Η Κοζάνη μαζί με την Πτολεμαΐδα, το Αμύνταιο και τη Φλώρινα αποτελούν ένα δίκτυο οικισμών (πολύπολο), το οποίο σχετίζεται άμεσα με τον κλάδο της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας καθώς και με την καινοτομική επιχειρηματικότητα (ειδικότερα η Κοζάνη, η Πτολεμαΐδα και η Φλώρινα), στα πλαίσια της προωθούμενης Ζώνης Καινοτομίας που προβλέπεται να αναπτυχθεί στον άξονα Κοζάνης- Πτολεμαΐδας-Αμυνταίου-Φλώρινας.

- Η Καστοριά μαζί με το Άργος Ορεστικό, τη Σιάτιστα και τα Γρεβενά αποτελούν ένα δίκτυο οικισμών (πολύπολο), το οποίο σχετίζεται με τους κλάδους της γουνοποιίας (ειδικότερα η Καστοριά, το Άργος Ορεστικό και η Σιάτιστα) και του τουρισμού.

- Τα Σέρβια μαζί με τον Βελβεντό αποτελούν ένα δίπολο τοπικής εμβέλειας, το οποίο σχετίζεται με την αγροτική ανάπτυξη και την προώθηση τοπικών προϊόντων ποιότητας, καθώς και με την τουριστική ανάπτυξη της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Πιερίων-Πολυφύτου.

- Το Λιβαδερό μαζί με την Ελάτη αποτελούν ένα δίπολο τοπικής εμβέλειας, το οποίο σχετίζεται με την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.

- Το Τσοτούλι μαζί με την Νεάπολη αποτελούν ένα δίπολο τοπικής εμβέλειας, το οποίο σχετίζεται με την ανάπτυξη και ανάδειξη της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Γράμμου-Όντριας-Βοΐου.

- Ο Λαιμός μαζί με τον Άγιο Γερμανό αποτελούν ένα δίπολο τοπικής εμβέλειας, το οποίο σχετίζεται με την τουριστική ανάπτυξη της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Πρεσπών-Πισοδεριού.

3. Για κάθε οικιστικό κέντρο ορίζονται τα ακόλουθα:

3.1. Οικιστικά κέντρα τρίτου επιπέδου: Κοζάνη.

- Η Κοζάνη αποτελεί το κυρίαρχο αστικό κέντρο της Περιφέρειας με εμβέλεια περιφερειακή και διαπεριφερειακή και χαρακτηρίζεται από το ΓΠΧΣΑΑ ως δευτερεύων εθνικός πόλος. Ο αναπτυξιακός της ρόλος συνδέεται στενά με την παραγωγή ενέργειας, καθώς αποτελεί τον κύριο πόλο του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας, αλλά και με την καινοτομική επιχειρηματικότητα ως πόλος της προωθούμενης Ζώνης Καινοτομίας.

- Η Κοζάνη καλείται να αναβαθμίσει τον ρόλο της τόσο ως κέντρο περιφερειακής εμβέλειας όσο και ως δευτερεύων εθνικός πόλος με διαπεριφερειακή εμβέλεια. Παράλληλα, καλείται να αναλάβει ρόλο και ως πόλος-κόμβος στον ευρύτερο διασυννοριακό χώρο των Δυτικών Βαλκανίων και ειδικότερα στον χώρο Ελλάδα- Βόρεια Μακεδονία-Αλβανία, αξιοποιώντας αφενός την εγγύτητα με χώρες της διασυννοριακής ζώνης και τη βελτίωση της προσβασιμότητας σε αυτές και αφετέρου αναβαθμίζοντας τον ρόλο της ως κόμβου οικονομικής και επιχειρηματικής επικοινωνίας με τις χώρες αυτές ιδιαίτερα στον τομέα της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας. Επιπλέον, αξιοποιώντας τη συνεργασία και διασύνδεση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις τοπικές επιχειρήσεις και φορείς για την ανάπτυξη καινοτόμων δραστηριοτήτων και τη δημιουργία καινοτόμων κλάδων, η Κοζάνη προτείνεται να παίξει τον ρόλο κέντρου εφαρμοσμένης έρευνας με επιχειρηματικών μονάδων συγκέντρωσης (cluster) με σκοπό την ανάπτυξη τεχνολογίας και εξειδίκευσης.

- Επιδίδεται να ενισχυθεί η Κοζάνη με κρίσιμες υπηρεσίες περιφερειακού ενδιαφέροντος, με στόχο την αναβάθμιση της βασικής αυτονομίας της Περιφέρειας σε υπηρεσίες διοίκησης και σε κοινωνικές υπηρεσίες. Από την άποψη της κοινωνικής υποδομής προτείνεται η αναβάθμιση του Γενικού Νοσοκομείου Κοζάνης σε Περιφερειακό Νοσοκομείο και η συλλειτουργία του με το Νοσοκομείο της Πτολεμαΐδας.

- Λαμβάνοντας υπόψη και το ΣΔΑΜ, κρίνεται σκόπιμη η ενίσχυση των επιχειρηματικών υποδομών της Κοζάνης με την προώθηση Επιχειρηματικών

Πάρκων του ν. 4982/2022, εμπορευματικών πάρκων και πάρκων κυκλικής οικονομίας, ιδίως σε υποβαθμισμένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις που αποκαθίστανται, εντός των πυρήνων της ΖΑΠ Κοζάνης, καθώς και σε περιοχές εγκαταλελειμμένης αστικής γης ή εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

- Στην κατεύθυνση της ανάπτυξης καινοτομικής επιχειρηματικότητας, κρίνεται σκόπιμη η υλοποίηση του προβλεπόμενου 1ου Θύλακα της προωθούμενης Ζώνης

Καινοτομίας (Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας), ο οποίος θα περιλαμβάνει υποδομές ανάπτυξης καινοτομίας, συστέγασσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, υλοποίησης εργαστηρίου Ευφυούς Πόλης, θερμοκοιτίδα και κόμβο επιτάχυνσης νεοφυούς επιχειρηματικότητας και συναφείς παρεμβάσεις.

- Με την αναβαθμισμένη οδική σύνδεση της πόλης, μέσω της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων, σε συνδυασμό με την ανάδειξη της διαπεριφερειακής και εθνικής εμβέλειας του αεροδρομίου Κοζάνης και την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων σιδηροδρομικών συνδέσεων καθίσταται δυνατή και επιδιώκεται η μετατροπή της Κοζάνης σε πολυτροπικό κέντρο μεταφορών της Περιφέρειας.

- Απαιτούνται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που αφενός θα αναδεικνύουν τον υποστηρικτικό και προωθητικό αναπτυξιακό ρόλο της Κοζάνης και αφετέρου θα διασφαλίζουν την απαιτούμενη ποιότητα ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στην περιοχή. Ειδικότερη έμφαση δίνεται στο κέντρο της πόλης, καθώς και σε περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Για την ανάδειξη του ρόλου της πόλης επιδιώκεται η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της μέσω δράσεων ολοκληρωμένου αστικού σχεδιασμού.

3.2 Οικιστικά κέντρα τετάρτου επιπέδου: Καστοριά, Φλώρινα Καστοριά

- Η Καστοριά αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό κέντρο της Περιφέρειας με εμβέλεια περιφερειακή και διαπεριφερειακή. Ο αναπτυξιακός της ρόλος συνδέεται στενά με την γουνοποιία και το γουνεμπόριο, καθώς αποτελεί τον βασικό πόλο του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της γουνοποιίας. Επίσης, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά κεφάλαια της Περιφέρειας λόγω των πολιτιστικών της πόρων και της σχέσης της με το υδάτινο στοιχείο και το φυσικό περιβάλλον.

- Η Καστοριά καλείται να ενισχύσει τον ρόλο της ως βιοτεχνικό-εμπορικό κέντρο ενός από τους δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους της οικονομίας (γουνοποιία) και να αναβαθμισθεί σε λοιπό εθνικό πόλο με περιφερειακή και διαπεριφερειακή εμβέλεια. Αξιοποιώντας το πλεονέκτημα της θέσης της ως προς την Αλβανία καλείται να αναλάβει ρόλο πύλης εισόδου στην Περιφέρεια και τη Χώρα πρωτίστως από την Αλβανία. Επιπλέον, προτείνεται η ισχυροποίηση της πόλης ως πόλου τουριστικής ανάπτυξης, με δράσεις αξιοποίησης τόσο του ενδιαφέροντος φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος όσο και του συγκριτικού της πλεονεκτήματος στον κλάδο της γουνοποιίας.

- Για την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της πόλης και την τόνωση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και επενδύσεων κρίνεται σκόπιμη και επιθυμητή η ενίσχυση των επιχειρηματικών υποδομών της με την προώθηση Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 4982/2022 και με προτεραιότητα σε περιοχές εγκαταλελειμμένης αστικής γης ή εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

- Απαιτούνται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που αφενός θα αναδεικνύουν τον αναπτυξιακό ρόλο της Καστοριάς και αφετέρου θα διασφαλίζουν την απαιτούμενη

ποιότητα ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στην περιοχή. Ειδικότερη έμφαση δίνεται στην προβολή της σχέσης της πόλης με το υδάτινο στοιχείο (λίμνη Καστοριάς). Επιπλέον, για την ανάδειξη του ρόλου της πόλης επιδιώκεται η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της μέσω δράσεων ολοκληρωμένου αστικού σχεδιασμού.

Φλώρινα

- Η Φλώρινα αποτελεί σημαντικό κέντρο ανάπτυξης διασυνοριακής-βαλκανικής συνεργασίας και περιοχής ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, άμεσα συνδεδεμένη με το διασυνοριακό γεωγραφικό χώρο. Επίσης, αποτελεί πόλο του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας και πόλο της προωθούμενης Ζώνης Καινοτομίας.

- Η Φλώρινα καλείται να ενισχύσει τον ρόλο της ως κομβικό κέντρο ανάπτυξης διασυνοριακής-βαλκανικής συνεργασίας και χώρο διασυνοριακού τοπίου ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος και να αναβαθμισθεί σε λοιπό εθνικό πόλο με περιφερειακή και διαπεριφερειακή εμβέλεια. Αξιοποιώντας το πλεονέκτημα της γειτνιάσής της με τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία καθώς και την υπό ολοκλήρωση μεταφορική υποδομή (Κάθετος Άξονας Κοζάνη- Φλώρινα-Νίκη) καλείται να αναλάβει το ρόλο πύλης εισόδου στην Περιφέρεια και τη Χώρα. Επιπλέον, η Φλώρινα προτείνεται να λειτουργήσει ως κέντρο υποστήριξης των αγροτικών και τουριστικών περιοχών των Αναπτυξιακών Ενοτήτων Δήμων Φλώρινας και Πρεσπών, εξασφαλίζοντας τις απαραίτητες εξυπηρετήσεις τόσο σε επίπεδο διοικητικής και κοινωνικής υποδομής όσο και σε επίπεδο τουριστικής υποδομής.

- Για την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της πόλης και την τόνωση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και επενδύσεων κρίνεται σκόπιμη, λαμβάνοντας υπόψη και το ΣΔΑΜ, η προώθηση Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 4982/2022, εμπορευματικών πάρκων και πάρκων κυκλικής οικονομίας, ιδίως σε υποβαθμισμένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις που αποκαθίστανται, εντός των πυρήνων της ΖΑΠ Φλώρινας, καθώς και σε περιοχές εγκαταλελειμμένης αστικής γης ή εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

- Απαιτούνται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που αφενός θα αναδεικνύουν τον αναπτυξιακό ρόλο της Φλώρινας και αφετέρου θα διασφαλίζουν την απαιτούμενη ποιότητα ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στην περιοχή. Ειδικότερη έμφαση δίνεται στην προβολή της σχέσης της πόλης με το υδάτινο στοιχείο (Σακουλέβας ποταμός). Επιπλέον, για την ανάδειξη του ρόλου της πόλης επιδιώκεται η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της μέσω δράσεων ολοκληρωμένου αστικού σχεδιασμού.

3.3. Οικιστικά κέντρα πέμπτου επιπέδου: Γρεβενά, Πτολεμαΐδα

Γρεβενά

- Τα Γρεβενά ως το μοναδικό αστικό κέντρο της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών, καλούνται να ισχυροποιήσουν τον ρόλο τους ως διοικητικό, εμπορικό και οικονομικό κέντρο υποστήριξης των αγροτικών περιοχών,

καθώς και των τουριστικών περιοχών της Βασιλίτσας και του συνόλου του ορεινού όγκου της Αναπτυξιακής Ενότητας Γρεβενών, εξασφαλίζοντας τις απαραίτητες εξυπηρετήσεις τόσο για τον τοπικό πληθυσμό (διοικητική και κοινωνική υποδομή) όσο και για τους επισκέπτες (τουριστική υποδομή) και προωθώντας την προβολή και απορρόφηση τοπικών αγροτικών προϊόντων.

- Στην πόλη των Γρεβενών είναι σκόπιμη και επιθυμητή η προώθηση Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 4982/2022 με έμφαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και στην καθετοποίηση προϊόντων εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων.

- Απαιτούνται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που αφενός θα αναδεικνύουν τον αναπτυξιακό ρόλο των Γρεβενών και αφετέρου θα διασφαλίζουν την απαιτούμενη ποιότητα ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στην περιοχή. Ειδικότερη έμφαση δίνεται στην προβολή της σχέσης της πόλης με το υδάτινο στοιχείο (Γρεβενιώτης Ποταμός). Επιπλέον, για την ανάδειξη του ρόλου της πόλης επιδιώκεται η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της μέσω δράσεων ολοκληρωμένου αστικού σχεδιασμού.

Πτολεμαΐδα

- Ο αναπτυξιακός ρόλος της Πτολεμαΐδας είναι στενά συνδεδεμένος με την παραγωγή ενέργειας, καθώς αποτελεί το δεύτερο σημαντικότερο πόλο του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας, αλλά και με την καινοτομική επιχειρηματικότητα, ως πόλος της προωθούμενης Ζώνης Καινοτομίας.

- Η Πτολεμαΐδα καλείται να ισχυροποιήσει τον ρόλο της ως σημαντικό εναλλακτικό ενεργειακό κέντρο της Περιφέρειας και της Χώρας και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τον κλάδο της παραγωγής ενέργειας για τη δημιουργία παράλληλων-συμπληρωματικών δραστηριοτήτων. Παράλληλα, απαιτείται η ενίσχυση της πόλης ώστε να αποτελέσει διοικητικό, παραγωγικό και εμπορικό κέντρο υποστήριξης της Αναπτυξιακής Ενότητας Εορδαίας.

- Από την άποψη της κοινωνικής υποδομής, προτείνεται η αναβάθμιση του Γενικού Νοσοκομείου Πτολεμαΐδας σε Περιφερειακό Νοσοκομείο, στα πλαίσια της συλλειτουργίας του με το Νοσοκομείο της Κοζάνης. Η λειτουργία Σχολής Πυροσβεστών στην Πτολεμαΐδα αποτελεί υποδομή διαπεριφερειακής εμβέλειας, ενώ η δημιουργία Εθνικού Κέντρου Πολιτικής Προστασίας στις εγκαταστάσεις της πρώην λιπασματοβιομηχανίας ΑΕΒΑΛ θα αποτελέσει υποδομή εθνικής και διασυνοριακής εμβέλειας.

- Είναι σκόπιμη, σύμφωνα και με το ΣΔΑΜ, η ενίσχυση των επιχειρηματικών υποδομών της Πτολεμαΐδας με την προώθηση Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 4982/2022, εμπορευματικών πάρκων και πάρκων κυκλικής οικονομίας, ιδίως σε υποβαθμισμένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις που αποκαθίστανται, εντός των πυρήνων της ΖΑΠ Κοζάνης, καθώς και σε περιοχές εγκαταλελειμμένης αστικής γης ή εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

- Στην κατεύθυνση της ανάπτυξης καινοτομικής επιχειρηματικότητας, κρίνεται σκόπιμη η υλοποίηση του

προβλεπόμενου 2ου Θύλακα της προωθούμενης Ζώνης Καινοτομίας (Πάρκο Υδρογόνου), ο οποίος θα προάγει την έρευνα σε τεχνολογίες πράσινου υδρογόνου.

- Απαιτούνται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που αφενός θα αναδεικνύουν τον αναπτυξιακό ρόλο της Πτολεμαΐδας και αφετέρου θα διασφαλίζουν την απαιτούμενη ποιότητα ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στην περιοχή. Ειδικότερη έμφαση δίνεται σε ζητήματα περιβαλλοντικής υποβάθμισης και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μακροχρόνιας εξόρυξης λιγνίτη και της λειτουργίας των ΑΗΣ, στην πόλη και την ευρύτερη περιοχή της Πτολεμαΐδας με στόχο τη διαμόρφωση συνθηκών υγιεινής πόλης. Επιπλέον, για την ανάδειξη του ρόλου της πόλης επιδιώκεται η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της μέσω δράσεων ολοκληρωμένου αστικού σχεδιασμού.

3.4. Οικιστικά κέντρα έκτου επιπέδου: Άργος Ορεστικό, Σιάτιστα, Αμύνταιο, Δεσκάτη, Σέρβια, Βελβεντό

- Όσον αφορά τον αναπτυξιακό ρόλο των παραπάνω οικιστικών κέντρων έκτου επιπέδου:

- Στις περιπτώσεις του Άργους Ορεστικού και της Σιάτιστας είναι συνδεδεμένος τόσο με την γουνοποιία, καθώς αποτελούν πόλους του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της γουνοποιίας, όσο και με τον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό.

- Στην περίπτωση του Αμυνταίου είναι συνδεδεμένος τόσο με τον πρωτογενή τομέα καθώς αποτελεί κέντρο αγροτικής παραγωγής, με ιδιαίτερη έμφαση στην οينوπαραγωγή, όσο και με την παραγωγή ενέργειας, καθώς αποτελεί πόλο του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας.

- Στην περίπτωση της Δεσκάτης είναι στενά συνδεδεμένος με τον πρωτογενή τομέα καθώς αποτελεί κέντρο αγροτικής παραγωγής με ιδιαίτερη έμφαση στην κτηνοτροφία.

- Στην περίπτωση των Σερβίων και του Βελβεντού είναι συνδεδεμένος με τον πρωτογενή τομέα καθώς αποτελούν κέντρα αγροτικής παραγωγής με ιδιαίτερη έμφαση στην γεωργία, με το Βελβεντό να παρουσιάζει ειδικότερη εξειδίκευση στην παράγωγή οπωροφόρων και κρασιών.

- Τα οικιστικά κέντρα έκτου επιπέδου καλούνται να ενισχύσουν τον ρόλο τους ως σημαντικά διοικητικά και παραγωγικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής τους και να λειτουργήσουν ως δυναμικά κέντρα υποστήριξης ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ενοτήτων (οι οποίες ταυτίζονται, ως επί το πλείστον, με τους αντίστοιχους Καλλικράτειους Δήμους) και, εν τέλει, ως πόλοι συγκράτησης/έλξης πληθυσμού και οργάνωσης της τοπικής οικονομίας.

- Ως ειδικότερες κατευθύνσεις για τα παραπάνω κέντρα δίνονται οι ακόλουθες:

- Για τη Σιάτιστα προτείνεται η ανάδειξη και αξιοποίηση της παραδοσιακής της φυσιογνωμίας και του αξιόλογου πολιτιστικού της περιβάλλοντος, ώστε να αποτελέσει πόλο έλξης επισκεπτών και τουριστικής ανάπτυξης.

- Για το Αμύνταιο, η ευρύτερη περιοχή του οποίου χαρακτηρίζεται από έντονη αγροτική δραστηριότητα,

προτείνεται ενίσχυση του ρόλου του ως δυναμικού κέντρου γεωργικής ανάπτυξης και προώθησης τοπικών προϊόντων ποιότητας και ειδικότερα κρασιού.

- Για τη Δεσκάτη προτείνεται ισχυροποίηση του ρόλου της ως δυναμικού κέντρου κτηνοτροφικής ανάπτυξης και προώθησης τοπικών προϊόντων ποιότητας, ειδικότερα αιγοπρόβειου κρέατος και τυροκομικών προϊόντων.

- Για τα Σέρβια και τον Βελβεντό προτείνεται η μεταξύ τους δικτύωση ώστε να αποτελέσουν ένα ισχυρό δίπολο αγροτικής ανάπτυξης, προώθησης τοπικών προϊόντων ποιότητας, ειδικότερα οπωροφόρων και κρασιού, και τουριστικής ανάπτυξης της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Πιερίων-Πολυφύτου.

- Στη Σιάτιστα και στη Δεσκάτη, λαμβάνοντας υπόψη και τις κατευθύνσεις του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία, κρίνεται σκόπιμη η προώθηση Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 4982/2022 με έμφαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Επίσης, προτείνεται η προώθηση Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 4982/2022 και στο Αμύνταιο.

- Στο σύνολο των οικιστικών κέντρων έκτου επιπέδου απαιτούνται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που αφενός θα αναδεικνύουν τον αναπτυξιακό ρόλο και την ιδιαίτερη ταυτότητά τους και αφετέρου θα διασφαλίζουν την απαιτούμενη ποιότητα ζωής των κατοίκων και την παραμονή τους στην περιοχή.

3.5. Οικιστικά κέντρα έβδομου επιπέδου

- Στα κέντρα 7ου επιπέδου, τα οποία λειτουργούν ως συμπληρωματικά κέντρα αναπτυξιακών ενοτήτων, κατατάσσονται οι έδρες των Καλλικράτειων Δήμων Νεστορίου και Πρεσπών, καθώς και οικισμοί, οι οποίοι επιδεικνύουν δυναμισμό που τους ξεχωρίζει από τους υπόλοιπους οικισμούς κατώτερου επιπέδου. Ειδικότερα:

- Το Νεστόριο, έδρα του Καλλικράτειου Δήμου Νεστορίου, προτείνεται να αποτελέσει κέντρο ανάπτυξης και ανάδειξης του ορεινού όγκου του Γράμμου και γενικότερα της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Γράμμου-Οντριας-Βοΐου.

- Ο Λαιμός, έδρα του Καλλικράτειου Δήμου Πρεσπών, προτείνεται να αποτελέσει μαζί με τον Άγιο Γερμανό ένα δίπολο-κέντρο τουριστικής ανάπτυξης της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Πρεσπών-Πισοδερίου.

- Η Αιανή καλείται να λειτουργήσει ως κέντρο πολιτισμού και τουρισμού.

- Η Νεάπολη και το Τσοτύλι καλούνται να ενισχύσουν τον ρόλο τους ως κέντρα ανάπτυξης και ανάδειξης της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Γράμμου-Οντριας-Βοΐου.

- Ο Κρόκος καλείται να ενισχύσει τον ρόλο του ως δυναμικό κέντρο αγροτικής ανάπτυξης.

- Ο Φιλώτας προτείνεται να λειτουργήσει ως οικισμός του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της παραγωγής και έρευνας καθαρής ενέργειας.

- Η Μεσοποταμία καλείται να ενισχύσει το ρόλο της ως κέντρο αγροτικής ανάπτυξης, καθώς και ως οικισμός του πολυπολικού συμπλέγματος ανάπτυξης ως προς τον κλάδο της γουνοποιίας, λόγω της παραγωγικής της εξειδίκευσης στον κλάδο αυτό.

- Το Λιβαδερό καλείται να ενισχύσει τον ρόλο του ως παραδοσιακό κέντρο κτηνοτροφίας και προτείνεται να

αποτελέσει μαζί με την Ελάτη ένα δυναμικό δίπολο-κέντρο κτηνοτροφικής ανάπτυξης.

- Το Τρανόβαλτο, λόγω της παραγωγικής του εξειδίκευσης στον κλάδο του μαρμάρου, καλείται να ενισχύσει τον ρόλο του ως παραγωγικό κέντρο εξόρυξης μαρμάρου.

- Τα οικιστικά κέντρα έβδομου επιπέδου προτείνεται να ενισχυθούν με τις βασικές υπηρεσίες και υποδομές για την εξυπηρέτηση τόσο του τοπικού πληθυσμού όσο και των μικρότερων οικισμών της ευρύτερης περιοχής τους.

3.6. Λοιποί οικισμοί (οικιστικά κέντρα όγδοου επιπέδου)

- Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί είναι τόποι που παίζουν ειδικό ρόλο στην ανάπτυξη της υπαίθρου και στην οργάνωση των τοπικών αναγκών του πληθυσμού. Η ανάπτυξη των οικισμών αυτών θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις μοναδικές ιδιαιτερότητές τους καθώς και την ειδική σχέση τους με το ευρύτερο φυσικό περιβάλλον. Ειδικότερες κατευθύνσεις για τους οικισμούς αυτούς είναι:

- Ενδυνάμωση της δικτύωσης με τα κέντρα των αναπτυξιακών ενότητων για την διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες, διοικητικές-κοινωνικές υποδομές, επικοινωνία και γνώση.

- Αξιοποίηση των πόρων του ανθρώπινου περιβάλλοντος και υποστήριξη της τοπικής παραγωγής ανεξαρτήτου κλάδου στο πλαίσιο της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε περιοχής, καθώς και προώθηση νέων δραστηριοτήτων που αντικαθιστούν τις φθίνουσες και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση των οικισμών και τη συγκράτηση του πληθυσμού τους.

- Αξιοποίηση των παραδοσιακών και εν γένει αξιόλογων οικισμών ειδικότερα ως πόρων της πολιτιστικής κληρονομιάς με συμβολή στην τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας και διασύνδεσή τους μέσω δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Άρθρο 12

Προτεραιότητες προστασίας, διατήρησης και ανάδειξης της φυσικής κληρονομιάς και του τοπίου

Οι προτεραιότητες προστασίας, διατήρησης και ανάδειξης της φυσικής κληρονομιάς και του τοπίου ομαδοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες-άξονες: α) σε αυτές που συμβάλλουν στην παραγωγική αξιοποίηση των φυσικών πόρων παράλληλα με τη διατήρησή τους, β) σε αυτές που εστιάζουν σε ζητήματα κλιματικής αλλαγής, γ) σε αυτές που σχετίζονται με υποδομές προστασίας των φυσικών πόρων και δ) σε αυτές που προάγουν την προστασία και ανάδειξη του τοπίου.

Α. Παραγωγική αξιοποίηση και διατήρηση των φυσικών πόρων Α.1. Ορυκτές πρώτες ύλες:

- Καθορίζονται και αναγνωρίζονται χωρικά, ζώνες ενδιαφέροντος για την αξιοποίηση των ορυκτών πρώτων υλών, όπως αναφέρονται στις ευρείες ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων. Η έρευνα και εκμετάλλευση των ορυκτών πρώτων υλών θα πρέπει να εξετάζεται και να εφαρμόζεται κατά προτεραιότητα στις καθοριζόμενες ζώνες ενδιαφέροντος.

- Οι ζώνες ενδιαφέροντος αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών συνιστούν αναλυτικό εργαλείο καταρχήν

χωροθέτησης συναφών δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης.

- Στις ζώνες ενδιαφέροντος αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών επιλύονται ζητήματα σύγκρουσης χρήσεων γης κατά προτεραιότητα υπέρ των συναφών δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης.

- Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών υπόκειται στους εκάστοτε όρους και περιορισμούς της οικείας διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

- Ο υποκείμενος χωροταξικός σχεδιασμός (ΤΠΣ-ΕΠΣ-ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ) θα πρέπει να ενσωματώνει τις ζώνες ενδιαφέροντος αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών.

- Ο καθορισμός των χρήσεων γης εντός των προστατευόμενων περιοχών του ν. 4685/2020, θα πρέπει να συνεκτιμά και να ενσωματώνει τις καθοριζόμενες ζώνες ενδιαφέροντος αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών.

- Επιβάλλεται συστηματικός έλεγχος της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και των ειδικότερων δεσμεύσεων των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στους αποδέκτες και το τοπίο.

- Επιβάλλεται ο συνεχής τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών των μονάδων παραγωγικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών με στόχο τη βελτίωση των αποδόσεων, την προστασία των πόρων, τη μείωση των επιπτώσεων στους αποδέκτες και την εν γένει επίτευξη βιώσιμων συνθηκών αναπαραγωγής σε οικονομικούς - κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς όρους.

- Επιβάλλεται η εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ορυκτών πόρων πρωτίστως με την αξιοποίηση και βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου.

- Ειδική προτεραιότητα δίνεται σε ολοκληρωμένα προγράμματα αποκατάστασης του τοπίου και εξεύρεσης εναλλακτικών χρήσεων των εξοφλημένων εκμεταλλεύσεων των ορυκτών πρώτων υλών, με τρόπο που να συνεκτιμά τις λειτουργίες του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της εγγύς περιοχής τους.

Α.2. Υδατικό δυναμικό και τα εδάφη:

- Απαιτείται συστηματικός έλεγχος των εκροών αστικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων με στόχο την προστασία και διατήρηση των υδατικών και εδαφικών πόρων.

- Αξιοποίηση των συμπερασμάτων και υλοποίηση των προτάσεων του Σχεδίου Διαχείρισης των Υδάτων των Λεκανών Απορροής της Περιφέρειας κατά τη χωροθέτηση υποδομών και δραστηριοτήτων αποθεματοποίησης, εκμετάλλευσης και χρήσης του επιφανειακού και υπόγειου δυναμικού.

- Αξιοποίηση των συμπερασμάτων και υλοποίηση των προτάσεων του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής της Περιφέρειας κατά τη χωροθέτηση υποδομών και δραστηριοτήτων.

- Κάλυψη των υδρευτικών αναγκών του πληθυσμού, όπου εντοπίζονται προβλήματα επάρκειας και ποιότητας. Η ανάπτυξη των σχετικών υποδομών έχει προτεραιότητα σε σχέση με άλλες δράσεις αξιοποίησης των υδάτων.

- Διασφάλιση των απαιτούμενων ποσοτήτων αρδευτικού νερού για τη λειτουργία των υφιστάμενων και προγραμματισμένων συλλογικών συστημάτων άρδευσης.

- Αξιοποίηση των υποδομών της ΔΕΗ για την ανάπτυξη αρδευτικών έργων.

- Διασφάλιση των απαιτούμενων ποσοτήτων νερού για τους εν λειτουργία ακόμη ΑΗΣ (για όσο χρόνο συνεχιστεί η λειτουργία τους) και για τη λειτουργία των υφιστάμενων και προγραμματισμένων ΥΗΣ σύμφωνα και με τους όρους - περιορισμούς των ΣΔΛΑΠ της Περιφέρειας.

- Διασφάλιση των παραγωγικών αναγκών σε νερό βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.

- Διασφάλιση της κρίσιμης παροχής του Αλιάκμονα, στο σημείο εξόδου του ποταμού από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ώστε να εξασφαλίζεται κατά προτεραιότητα ο απρόσκοπτος εφοδιασμός της Θεσσαλονίκης με νερό ύδρευσης και η εξυπηρέτηση των συλλογικών συστημάτων άρδευσης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που τροφοδοτούνται ήδη από τον Αλιάκμονα.

- Η επέκταση και η εκ νέου δημιουργία υποδομών εξυπηρέτησης της γεωργίας, όπως συλλογικά αρδευτικά συστήματα και έργα αποθεματοποίησης του αρδευτικού νερού (υδατοδεξαμενές κ.λπ.) θα πρέπει να συνάδει με τους όρους και περιορισμούς των ΣΔΛΑΠ της Περιφέρειας.

- Ο υποκείμενος χωροταξικός σχεδιασμός (ΤΠΣ-ΕΠΣ-ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ) που ενσωματώνει παρεμβάσεις οργάνωσης και ρύθμισης του χώρου, οι οποίες οδηγούν σε τροποποίηση των υδάτων ή σημαντική αύξηση των απαιτήσεων χρήσης νερού (νέα συλλογικά συστήματα άρδευσης, υδατοδεξαμενές, ΒΙΠΕ - ΒΙΠΑ - ΒΙΟΠΑ κ.λπ.) θα πρέπει να συνεκτιμά ζητήματα διαθεσιμότητας και προστασίας των υδάτων, όπως αυτά τεκμηριώνονται από τα ΣΔΛΑΠ της Περιφέρειας.

- Ο υποκείμενος χωροταξικός σχεδιασμός (ΤΠΣ-ΕΠΣ-ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ) που ενσωματώνει παρεμβάσεις οργάνωσης και ρύθμισης του χώρου θα πρέπει να συνεκτιμά ζητήματα πρόληψης και προστασίας από πλημμύρες ανθρώπων και δραστηριοτήτων σε συνάφεια με τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής της Περιφέρειας.

- Απαιτείται η προστασία της καλής καλλιεργητικής γης από την ανάπτυξη - επέκταση - βελτίωση υποδομών ΑΠΕ, μεταφορών, αστικών επεκτάσεων και παραγωγικών δραστηριοτήτων. Εξέταση χωροθέτησης οχλουσών δραστηριοτήτων και υποδομών σε αλλοιωμένα - διαταραγμένα εδάφη κατά προτεραιότητα.

- Απαιτείται ολοκλήρωση του προσδιορισμού της καλής καλλιεργητικής γης (γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας) και σύνταξη των σχετικών χαρτών για το σύνολο της Περιφέρειας από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

Α.3. Δάση:

- Τα δάση συνιστούν φυσικό απόθεμα της Περιφέρειας με σημαντική οικολογική σημασία και ιδιαίτερη αισθητική αξία καθώς και πλουτοπαραγωγικό πόρο συμβάλλοντας στην προοπτική ανάπτυξης μια ανθεκτικής περιφερειακής οικονομίας.

- Η αξιοποίηση - εκμετάλλευση των δασών και των δασικών εκτάσεων θα πρέπει να στηρίζεται στις Διαχει-

ριστικές Δασικές Μελέτες και στα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης τόσο των δημόσιων όσο και των ιδιωτικών δασικών εκτάσεων. Απαιτείται άμεση επικαιροποίηση των διαχειριστικών μελετών με λήξη ισχύος και υλοποίηση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης.

- Προωθείται η παραγωγή ποιοτικών δασικών ξυλωδών και μη προϊόντων βάσει των διαχειριστικών δασικών μελετών και των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης.

- Ο υποκείμενος χωροταξικός σχεδιασμός (ΤΠΣ-ΕΠΣ-ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ) που ενσωματώνει προτάσεις οργάνωσης και ρύθμισης του χώρου θα πρέπει να συνεκτιμά το δασικό χαρακτήρα των περιοχών όπου εφαρμόζεται καθώς και τις δεσμεύσεις χώρου που προκύπτουν από τις κηρύξεις των αναδασωτέων - δασωτέων εκτάσεων.

- Απαιτείται ενίσχυση της αστυνόμευσης και του ελέγχου των δασών και δασικών εκτάσεων για την πάταξη παραβατικών ενεργειών λαθρούλοτομίας, καταπατήσεων και την αντιμετώπιση κινδύνων αγροδασικών πυρκαγιών.

Α.4. Οικοσυστήματα ιδιαίτερης οικολογικής αξίας:

- Αναγνωρίζονται ευρείες ζώνες φυσικής κληρονομιάς και τοπίου με μεγάλη αξία (οικολογική και αισθητική) και ποικίλο καθεστώς προστασίας, όπου παρατηρείται συσσώρευση, εναλλαγή και ποικιλότητα φυσικών και ανθρωπογενών αποθεμάτων. Αυτές οι ζώνες αφορούν: α) στο σύστημα των Λιμνών Πρεσπών (Εθνικό Πάρκο Πρεσπών), β) στη δυτική ορεινή ζώνη Γρεβενών (Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου), γ) στη ζώνη Βόρα - Βεγορίτιδας, δ) στη ζώνη Βιτίου - Χειμαδίτιδας, ε) στο σύμπλεγμα Όρους Γράμμου, στ) στο σύμπλεγμα Όρους Βούρινου, ζ) στα Στενά Αλιάκμονα - Πιέρια και η) στην περιοχή Καστοριάς.

- Απαιτείται ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των ευρέων ζωνών φυσικής κληρονομιάς και τοπίου έτσι ώστε να εναρμονίζονται οι προβλέψεις και οι επιμέρους χρήσεις γης που καθορίζονται στα παρακάτω: α) εγκεκριμένα διαχειριστικά και κανονιστικά σχέδια προστασίας των περιοχών, β) χωρικός σχεδιασμός επιπέδου ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, γ) Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής, δ) σχέδια διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας ε) εκάστοτε δασική νομοθεσία και στ) παραγωγικές εξειδικεύσεις και επιδιώξεις των τοπικών συστημάτων καταρχήν και των περιφερειακών και εθνικών επιδιώξεων ακολούθως.

- Αναγνωρίζονται δίκτυα μεμονωμένων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος, όπως τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλους, προστατευόμενοι φυσικοί πυρήνες, ιδιαίτεροι γεωλογικοί σχηματισμοί, μεμονωμένα ή σε διακριτές συσσωρεύσεις (π.χ. Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Γρεβενών - Κοζάνης), λιμναίες - παραλίμνιες περιοχές και τεχνητές λίμνες.

- Απαιτείται ανάδειξη και προστασία του δικτύου των μεμονωμένων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος με τη θέσπιση κατάλληλων προστατευτικών διατάξεων του χαρακτήρα και της μορφής του τοπίου σε ικανή ακτίνα περιμετρικά αυτών.

- Οι αρμόδιοι Φορείς Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Μακεδονίας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, θα πρέπει να προετοιμάσουν εστιασμένες προδιαγραφές και περιγράμματα καλών

πρακτικών κατά τη χωροθέτηση και ανάπτυξη έργων και δραστηριοτήτων εντός των περιοχών ευθύνης τους. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί σε έργα και δραστηριότητες τουριστικού/οικοτουριστικού ενδιαφέροντος σε σχέση με τη χωρητικότητα επισκεψιμότητας των περιοχών αυτών.

- Βάσει του ν. 4685/2020, προωθείται η ολοκλήρωση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και των διαχειριστικών σχεδίων ώστε να καθοριστούν επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όροι προστασίας όλων των περιοχών προστασίας που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000.

- Η ολοκλήρωση των διαχειριστικών μελετών των περιοχών προστασίας που βρίσκονται σε εξέλιξη ή θα ακολουθήσουν την έγκριση του παρόντος Σχεδίου θα πρέπει να ενσωματώσει προβλέψεις προσβασιμότητας των ορυκτών πρώτων υλών και ρύθμισης των χρήσεων γης προς την κατεύθυνση υποστήριξης των συναφών έργων και δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης καθώς και τις προβλέψεις της δασικής νομοθεσίας, όπως ισχύει.

- Ο υποκείμενος χωρικός (πολεοδομικός) σχεδιασμός (ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ) θα πρέπει να ενσωματώνει πλήρως και επαρκώς τις ρυθμίσεις προστασίας και καθορισμού των χρήσεων γης εντός των περιοχών προστασίας.

Β. Κλιματική αλλαγή

1. Η στροφή σε μία οικονομία μηδενικών ρύπων αποτελεί την κρισιμότερη συμβολή στο ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και το μετριασμό της. Η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050 αποτελεί πρόκληση για την ΕΕ και πολιτική και νομική δέσμευση της χώρας (ΕΣΕΚ), η οποία υλοποιεί σταθερά ένα στοχευμένο πλέγμα συναφών δράσεων που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει: διείδυση ΑΠΕ, αδειοδοτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο για την αποθήκευση ενέργειας και το υδρογόνο, ενεργειακή αναβάθμιση, κίνητρα για την ηλεκτροκίνηση, τηλεθέρμανση κ.λπ. Με αυτό το πλέγμα δράσεων εναρμονίζεται το ΣΔΑΜ και ειδικότερα το ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας, το οποίο περιλαμβάνει παρεμβάσεις που προωθούν τις μηδενικές εκπομπές ρύπων από την παραγωγή ενέργειας και συνδράμουν στους λοιπούς τομείς ενδιαφέροντος του ΕΣΕΚ. Με δεδομένη την στροφή της Περιφέρειας προς καθαρές μορφές ενέργειας, δίνονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Η δημιουργία εγκαταστάσεων ΑΠΕ (αιολικά συστήματα, φωτοβολταϊκά συστήματα, ΜΥΗΕ, αξιοποίηση γεωθερμίας, αξιοποίηση βιομάζας, βιοαερίου και βιορευστών κ.λπ.) υπόκειται στους κανόνες, τους όρους και τους περιορισμούς του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, όπως εκάστοτε ισχύει.

- Για την ανάπτυξη αιολικών συστημάτων (μεμονωμένων ή σε συστοιχίες) προς παραγωγή ενέργειας θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων τους στο τοπίο.

- Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας εμφανίζει μεγάλη πυκνότητα εκμεταλλεύσιμου δυναμικού υδατοπτώσεων, ενώ καταγράφεται ήδη σημαντική ανάπτυξη ΜΥΗΕ. Η δημιουργία νέων ΜΥΗΕ θα πρέπει να αξιολογεί και την περίπτωση συσσωρεύσεων σε υπολεκάνες απορροής με πιθανότητα επίτασης φαινομένων υδρομορφολογικών αλλοιώσεων.

- Η δημιουργία νέων ΜΥΗΕ θα πρέπει να συνάδει με τις διαπιστώσεις και τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης των Υδάτων των Λεκανών Απορροής της Περιφέρειας για την αποφυγή προβλημάτων σύγκρουσης χρήσεων και τη διασφάλιση της επάρκειας νερού σε υφιστάμενες αστικές, γεωργοκτηνοτροφικές και παραγωγικές ανάγκες.

- Η δημιουργία νέων φωτοβολταϊκών συστημάτων θα πρέπει να πραγματοποιείται κατά προτεραιότητα στους πυρήνες των ΖΑΠ και να αξιοποιεί περιοχές με ευχέρεια διασύνδεσης με το δίκτυο, καθώς και περιοχές άγονες ή μη αρδευόμενες και περιοχές που δεν προορίζονται για βόσκηση, κατά προτίμηση αθέατες από κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλα μνημεία μείζονος σημασίας, και από περιοχές με υψηλό δείκτη τουριστικής ανάπτυξης.

Γ. Υποδομές προστασίας των φυσικών πόρων

1. Αφορούν στις βασικές τεχνικές υποδομές επεξεργασίας αστικών λυμάτων και διαχείρισης στερεών αποβλήτων, σε ζητήματα διαχείρισης υγρών εκροής βιομηχανικών μονάδων, καθώς και στη χωρική τεκμηρίωση των αναγκών διαχείρισης για τα οποία δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης όλων των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων εντατικού χαρακτήρα.

- Ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και συστηματικός έλεγχος των περιβαλλοντικών όρων των βιομηχανικών μονάδων με έμφαση: α) σε όσες χωροθετούνται στον άξονα Κοζάνη - Πτολεμαΐδα - Αμύνταιο, β) σε όσες έχουν αποδέκτη το ρέμα Σουλίου, τον ποταμό Γρεβενιώτικο, το ρέμα Παλαιό, το ρέμα Λίγκος και τις λίμνες Καστοριάς, Πρεσπών, Βεγορίτιδα, Πετρών, Χειμαδίτιδα και Ζάζαρη.

- Αποπεράτωση κατά προτεραιότητα και άμεση λειτουργία όλων των ΕΕΛ που εμπίπτουν στις διατάξεις εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ «περί επεξεργασίας των αστικών λυμάτων».

- Απαιτείται εκπόνηση σχεδίου εναλλακτικών επιλογών ανάπτυξης υποδομών διαχείρισης των αστικών λυμάτων για τους οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων.

- Πλην των πυρήνων των ΖΑΠ, σε συνάφεια με το ΠΕΣΔΑ, επιδιώκεται ο κατά το δυνατόν περιορισμός της δημιουργίας νέων υποδοχέων προσωρινής αποθήκευσης και διάθεσης στερεών αποβλήτων (ΣΜΑ, ΧΥΤ) και ο περιορισμός της επέκτασης των υφιστάμενων.

- Προώθηση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης και τελικής διάθεσης αποβλήτων.

- Σε συνάφεια με το ΠΕΣΔΑ, επιδιώκεται η επαύξηση του χρόνου ζωής των υφιστάμενων υποδοχέων προσωρινής αποθήκευσης και διάθεσης στερεών αποβλήτων (ΣΜΑ, ΧΥΤ) μέσα από την απομείωση του όγκου των αποβλήτων προς διαχείριση και διάθεση. Η απομείωση του όγκου των αποβλήτων θα πρέπει να στηριχθεί στην ενίσχυση διαχειριστικών πρακτικών ανάκτησης και αξιοποίησης των υλικών μέσα από τη βελτίωση της λειτουργίας των δημοσίων/δημοτικών συστημάτων διαχείρισης και την προώθηση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.

Δ. Προστασία και ανάδειξη του τοπίου

1. Το τοπίο συνιστά έναν περιβαλλοντικό και αναπτυξιακό πόρο και με την έννοια αυτή αποτελεί συγκριτικό

πλεονέκτημα τόσο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας όσο και της Χώρας. Για τη διαμόρφωση των κατευθύνσεων λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι το τοπίο δεν κρίνεται με όρους αισθητικής, αλλά είναι πρωτίστως ένα στοιχείο της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς της Περιφέρειας. Αναγνωρίζεται η βιοφυσική και η ανθρωπογενής διάσταση κατά την τυπολόγηση του τοπίου της Περιφέρειας και προσδιορίζονται ζώνες τοπίου διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής αξίας και ζώνες υποβαθμισμένων τοπίων. Ειδικότερα:

- Ως προς τη βιοφυσική διάσταση αναγνωρίζονται τα εξής συστήματα τοπίου: α) δάση μεσαίων και μεγάλων υψομέτρων, β) αγροδασικές ζώνες και ζώνες μετάβασης από αγροτική σε ημιφυσική/φυσική βλάστηση, γ) αγροτικά συστήματα ετήσιων και δενδρωδών καλλιιεργειών, δ) υδάτινες και παρυδάτιες ζώνες - υδρογραφία, ε) ιδιαίτεροι γεωλογικοί σχηματισμοί - γεώτοποι, μεμονωμένα ή σε διακριτές συσσωρεύσεις (π.χ. Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Γρεβενών - Κοζάνης), στ) περιοχές οικολογικής και φυσικής σημασίας με ρυθμίσεις προστασίας και διαχείρισης.

- Ως προς την ανθρωπογενή διάσταση αναγνωρίζονται τα εξής συστήματα τοπίου: α) αξιόλογοι και παραδοσιακοί οικισμοί, β) αρχαιολογικοί χώροι - μνημεία και ιστορικοί τόποι.

- Η ιεράρχηση των τοπίων σε Διεθνούς, Εθνικής και Περιφερειακής Αξίας έλαβε υπόψη τα εξής κριτήρια:

- Αισθητικό και φυσικό κάλλος.
- Αντιπροσωπευτικότητα.
- Αναγνωρισιμότητα.
- Αναλλοίωτος χαρακτήρας-Αξιόλογη ποιότητα.
- Ήδη αναγνωρισμένα προστατευόμενα στοιχεία.
- Μοναδικότητα-Σπανιότητα.
- Η αξία του τοπίου ως φυσικού πόρου.

- Ως τοπία διεθνούς αξίας προσδιορίζονται: α) το Σύστημα Λιμνών Πρεσπών (Εθνικό Πάρκο Πρεσπών) και β) η Δυτική ορεινή ζώνη Γρεβενών (Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου).

- Ως τοπία εθνικής αξίας προσδιορίζονται: α) η ζώνη Βόρα - Βεγορίτιδας, β) η ζώνη Βιτσίου - Χειμαδίτιδας, γ) το σύμπλεγμα του όρους Γράμμου, δ) το σύμπλεγμα του όρους Βούρινου, ε) τα στενά Αλιάκμονα - Πιέρια και στ) η περιοχή της Καστοριάς.

- Ως τοπίο περιφερειακής αξίας προσδιορίζεται το σύμπλεγμα ορεινών οικισμών Μαστοροχωρίων Βοΐου.

- Ως ζώνη ιδιαίτερα υποβαθμισμένου τοπίου προσδιορίζεται η ευρεία ζώνη εξόρυξης λιγνίτη στη λεκάνη της Εορδαίας.

- Η οριοθέτηση των Ζωνών Τοπίου Διεθνούς Αξίας και Ζωνών Τοπίου Εθνικής Αξίας ακολουθεί, ως επί το πλείστον, θεσμοθετημένα όρια φυσικών περιοχών όπως ορίζονται σε σχετικές ρυθμίσεις προστασίας. Οι Ζώνες Τοπίου Περιφερειακής Αξίας οριοθετούνται σε λοιπές περιοχές όπου παρατηρείται σημαντική παρουσία παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών σε έναν ιδιαίτερα ενδιαφέροντα φυσικό χώρο. Οι Ζώνες Ιδιαίτερα Υποβαθμισμένων Τοπίων οριοθετούνται σε περιοχές όπου παρατηρείται σημαντική και ιδιαίτερη υποβάθμιση.

2. Η προστασία και ανάδειξη του τοπίου των βιοφυσικών συστημάτων εξειδικεύεται με τον σχεδιασμό χρή-

σεων γης υποκείμενου επιπέδου (όπως ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ή διαχειριστικά σχέδια περιοχών προστασίας ή άλλα ειδικά για το σκοπό αυτό σχέδια χρήσεων γης), με τον οποίο επιδιώκεται:

- Να προσδιορίζονται τα δασικά τοπία και να ενσωματώνονται οι προβλεπόμενες χρήσεις όπως αυτές προκύπτουν από την κείμενη νομοθεσία. Θα πρέπει επίσης να αναγνωρίζονται ειδικότερα τμήματα ή σημεία εντός των δασικών εκτάσεων με συγκεκριμένη οικολογική - βοτανολογική - αισθητική - περιηγητική ή άλλη αξία, τα οποία θα τυγχάνουν ειδικότερων προβλέψεων προστασίας και ανάδειξης σε συμφωνία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων υπόκειται στις ανωτέρω δεσμεύσεις.

- Να προσδιορίζονται οι αγροδασικές ζώνες και οι ζώνες μετάβασης από αγροτική σε ημιφυσική/φυσική βλάστηση και να αντιμετωπίζονται ως περιοχές προστασίας. Κυρίαρχο στοιχείο των προτεινόμενων χρήσεων δεν θα πρέπει να είναι μόνο οι απαγορεύσεις αλλά η ενθάρρυνση δραστηριοτήτων συγκεκριμένου χαρακτήρα και προσανατολισμού (π.χ. εκτατικές εκμεταλλεύσεις, δραστηριότητες τοπικών εξειδικεύσεων κ.λπ.). Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων υπόκειται στις ανωτέρω δεσμεύσεις και κατευθύνσεις.

- Να προσδιορίζονται τα αγροτικά συστήματα ετήσιων και δενδρωδών καλλιεργειών και να αντιμετωπίζονται ως περιοχές προστασίας. Έμφαση θα πρέπει να δίνεται στις γεωργικές ζώνες υψηλής παραγωγικότητας καθώς και στην προστασία συγκεκριμένων αγροτικών πυρήνων και πρακτικών με ισχυρή την τοπική παράδοση και εξειδίκευση. Τυχόν επιτρεπόμενη δόμηση από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο στις ζώνες αυτές θα πρέπει να γίνεται με όρους δόμησης που είναι προσαρμοσμένοι στις φυσικές και τοπιολογικές τους ιδιαιτερότητες. Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων θα πρέπει να εστιάζει στους όρους διάθεσης λυμάτων και αποβλήτων και σε μέτρα αισθητικής ένταξης.

- Να προσδιορίζονται οι υδάτινες και παρυδάτιες ζώνες και η υδρογραφία (ποταμοί, ρέματα, παραλίμνιες ζώνες, άλλα σημαντικά σημεία συγκέντρωσης ύδατος) και να αντιμετωπίζονται ως ζώνες προστασίας. Κατά τον καθορισμό των χρήσεων γης, έμφαση θα πρέπει να δίνεται σε παρυδάτιες ζώνες όπου το στοιχείο του νερού μαζί με την τοπική οικολογία και/ή τα ανθρωπογενή αποθέματα διαμορφώνουν περιοχές υψηλής αισθητικής αξίας. Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων θα πρέπει να εστιάζει στους όρους διάθεσης λυμάτων και αποβλήτων, στους όρους χρήσης των υδάτων και σε μέτρα αισθητικής ένταξης.

- Να προσδιορίζονται οι ιδιαίτεροι γεωλογικοί σχηματισμοί και οι γεώτοποι και να αντιμετωπίζονται ως ζώνες προστασίας. Κατά τον καθορισμό των χρήσεων, έμφαση θα πρέπει να δίνεται στην περιβάλλουσα εδαφική ζώνη με την προώθηση πιθανών περιοριστικών μέτρων και συγκεκριμένων όρων δόμησης. Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων θα πρέπει να εστιάζει στην αισθητική ακεραιότητα αυτών των περιοχών μέσω της εκπόνησης ειδικής μελέτης ορατότητας.

- Να προσδιορίζονται τμήματα του χώρου με εμφανή τοπολογική αλλοίωση (π.χ. εξορυκτικές δραστηριότητες ενεργές ή περαιωμένες) και να αξιολογείται ο βαθμός αποκατάστασης βάσει των κείμενων περιβαλλοντικών όρων των δραστηριοτήτων σε εξέλιξη αλλά και η προοπτική αποκατάστασης - επανάχρησης των χώρων για τις περιπτώσεις μη ενεργών δραστηριοτήτων.

- Να προσδιορίζονται οι περιοχές οικολογικής και φυσικής αξίας με ρυθμίσεις προστασίας και διαχείρισης. Κατά τον καθορισμό των χρήσεων γης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη: α) το εγκεκριμένο διαχειριστικό πλαίσιο των προστατευόμενων περιοχών, β) οι προβλέψεις των διαχειριστικών δασικών μελετών, γ) η τρέχουσα αναπτυξιακή, τουριστική και αγροτική δυναμική, δ) ζητήματα φυσικών κινδύνων και πολιτικής προστασίας, ε) οι ανάγκες των εξορυκτικών δραστηριοτήτων στην πρόσβαση των αποθεμάτων και στην κατεργασία των υλικών. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων θα πρέπει: α) να εναρμονίζεται με το πλαίσιο καθορισμού των χρήσεων γης βάσει των προβλέψεων των ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, β) να συνάδει με τις θεσμικά καθορισμένες δεσμεύσεις προστασίας των φυσικών περιοχών, γ) να ενσωματώνει πιθανώς επιπρόσθετους όρους για τις εκροές επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων σε αποδέκτες που βρίσκονται σε κίνδυνο ή χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητοι, δ) να ενσωματώνει επιπρόσθετους όρους για υποδομές που τοποθετούνται ή διέρχονται από ζώνες υψηλής αξίας και οικολογικής ιδιαιτερότητας, ε) να ενσωματώνει επιπρόσθετους όρους αναφορικά με τις επιπτώσεις των εξορυκτικών δραστηριοτήτων και την αισθητική τους ένταξη.

3. Η προστασία και ανάδειξη του τοπίου των ανθρωπογενών συστημάτων εξειδικεύεται με τον σχεδιασμό χρήσεων γης υποκείμενου επιπέδου (όπως ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ή διαχειριστικά σχέδια περιοχών προστασίας ή άλλα ειδικά για το σκοπό αυτό σχέδια χρήσεων γης), με τον οποίο επιδιώκεται:

- Να προσδιορίζονται οι αξιόλογοι παραδοσιακοί οικισμοί είτε στο σύνολό τους είτε τμηματικά και να αντιμετωπίζονται ως περιοχές προστασίας ιδίως κατά τη φάση των ρυμοτομικών σχεδίων εφαρμογής/πολεοδομικών μελετών. Η χωροθέτηση έργων και δραστηριοτήτων θα πρέπει να συνάδει με τις δεσμεύσεις προστασίας των παραδοσιακών οικισμών.

- Να προσδιορίζονται οι αρχαιολογικοί χώροι, τα μνημεία και οι ιστορικοί τόποι. Κατά τη διαδικασία καθορισμού των χρήσεων γης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του ν. 4447/2016 περί καθορισμού Περιοχών Προστασίας, καθώς και οι διατάξεις του ν. 3028/2002 ή του εκάστοτε ισχύοντος θεσμικού πλαισίου προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, οι αποφάσεις του ΥΠ.ΠΟ. και οι ειδικότερες κανονιστικές διατάξεις που αφορούν στον χαρακτηρισμό του κάθε αρχαιολογικού χώρου ή μνημείου. Η χωροθέτηση έργων και δραστηριοτήτων θα πρέπει να συνάδει με τις δεσμεύσεις προστασίας των αρχαιολογικών χώρων - μνημείων.

- Να προσδιορίζονται τμήματα του χώρου με εμφανή τοπολογική αλλοίωση (π.χ. εξορυκτικές δραστηριότητες ενεργές ή περαιωμένες) και να αξιολογείται ο βαθμός

αποκατάστασης βάσει των κείμενων περιβαλλοντικών όρων των δραστηριοτήτων σε εξέλιξη αλλά και η προοπτική αποκατάστασης - επανάχρησης των χώρων για τις περιπτώσεις μη ενεργών δραστηριοτήτων.

4. Προβλέπονται οι εξής κατευθύνσεις προστασίας και ανάδειξης των τοπίων διεθνούς αξίας:

- Το πλαίσιο καθορισμού των χρήσεων γης που προσδιορίζεται στην κήρυξη των περιοχών αυτών σε Εθνικά Πάρκα, αλλά και οι δεσμεύσεις προστασίας/ανάδειξης παραδοσιακών οικισμών - αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, κατευθύνουν τις προτάσεις χωρικής οργάνωσης επιπέδου ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, καθώς και τις δυνάμενες χωροθετήσεις έργων και δραστηριοτήτων και τους όρους περιβαλλοντικής τους αδειοδότησης.

- Βάσει του αυξημένου καθεστώτος προστασίας και της οικολογικής ιδιαιτερότητας των περιοχών αυτών, επιπρόσθετες διαχειριστικές και ελεγκτικές προτεραιότητες αφορούν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: α) στην ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης των αστικών λυμάτων των οικισμών, β) στη συχνή και συστηματική παρακολούθηση των εκροών λυμάτων των τουριστικών μονάδων, γ) στην άμεση επικαιροποίηση (μετά τη λήξη ισχύος) των διαχειριστικών δασικών μελετών, δ) στην ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου του δασικού πλούτου αναφορικά με πυρκαγιές και παράνομες υλοτομίες, ε) σε πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των επιφανειακών νερών, στ) στον έλεγχο των τουριστικών ροών, ειδικά στις περιοχές προστασίας της φύσης και ζ) στη στρατηγική θεώρηση των υποδομών υδρονομίας (φράγματα, υδατοδεξαμενές) ως προς την επίπτωσή τους στα οικολογικά χαρακτηριστικά των περιοχών σε συνάφεια με το Σχέδιο Διαχείρισης των υδάτων ανά Λεκάνη Απορροής.

5. Προβλέπονται οι εξής κατευθύνσεις προστασίας και ανάδειξης των τοπίων εθνικής αξίας:

- Ο χωρικός σχεδιασμός επιπέδου ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ θα πρέπει να ενσωματώνει τις προβλέψεις προστασίας των περιοχών με εγκεκριμένα διαχειριστικά σχέδια, τις δεσμεύσεις προστασίας/ανάδειξης παραδοσιακών οικισμών - αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, τις προβλέψεις προστασίας, όπως αυτές προκύπτουν από το Σχέδιο Διαχείρισης των υδάτων ανά Λεκάνη απορροής, την αναπτυξιακή - τουριστική και αγροτική δυναμική όπως εντοπίζεται στον ορεινό χώρο και στις χαμηλές ζώνες και τις ανάγκες λειτουργίας των παραγωγικών και εξορυκτικών δραστηριοτήτων.

- Βάσει του αυξημένου καθεστώτος προστασίας, της οικολογικής ιδιαιτερότητας των περιοχών αυτών και του αξιόλογου ανθρωπογενούς αποθέματος, επιπρόσθετες διαχειριστικές και ελεγκτικές προτεραιότητες αφορούν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: α) στην ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης των αστικών λυμάτων των οικισμών, β) στην προστασία του υδρολογικού ισοζυγίου και της ποιότητας των υδάτων των επιφανειακών νερών σε συνάφεια με το Σχέδιο Διαχείρισης των υδάτων ανά Λεκάνη Απορροής, γ) στον έλεγχο των τουριστικών ροών ειδικά στους φυσικούς πυρήνες των προστατευόμενων περιοχών, δ) στην άμεση επικαιροποίηση (μετά τη λήξη ισχύος) των διαχειριστικών δασικών μελετών,

ε) στην ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου του δασικού πλούτου αναφορικά με πυρκαγιές και παράνομες υλοτομίες, στ) στην «αποναρκοθέτηση» των ορεινών ζωνών Γράμμου και Βιτίσιου, ζ) στην εκπόνηση μελετών «βοσκοϊκανότητας» και η) στη σύνταξη ειδικότερου διαχειριστικού - αναπτυξιακού προγράμματος για την κοιλάδα του Μεσιανού Νερού.

6. Προβλέπονται οι εξής κατευθύνσεις προστασίας και ανάδειξης των τοπίων περιφερειακής αξίας:

- Οι παραδοσιακοί-αξιόλογοι οικισμοί, είτε τμηματικά είτε στο σύνολό τους, αποτελούν ιδιαίτερα οικιστικά σύνολα αυξημένης προστασίας και για τον λόγο αυτό πρέπει να προσδιορίζονται και να αντιμετωπίζονται με την αρμόζουσα προσοχή τόσο από τα ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ όσο και από τις Πολεοδομικές Μελέτες/Ρυμοτομικά Σχέδια Εφαρμογής που έπονται των ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

Επιπρόσθετες διαχειριστικές και ελεγκτικές προτεραιότητες αφορούν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: α) στην ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης των αστικών λυμάτων των οικισμών και β) στην ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου του δασικού πλούτου αναφορικά με πυρκαγιές και παράνομες υλοτομίες.

7. Προβλέπονται οι εξής κατευθύνσεις διαχείρισης των τοπίων με σημαντικά υποβαθμισμένα χαρακτηριστικά (ζώνη εξορύξεων λιγνίτη Εορδαίας):

- Προώθηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την αναγέννηση, απορρύπανση αποκατάσταση και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων πράσινων υποδομών (όπως αντιπλημμυρικά έργα, αναβαθμίσεις για την καλλιέργεια, δράσεις αποκατάστασης, διαχείρισης και παρακολούθησης της βιοποικιλότητας, υποδομές διευκόλυνσης της προσβασιμότητας, δημιουργία πράσινων σημείων κ.λπ.)

- Επιτάχυνση της εκπόνησης ΕΠΣ, σε εναρμόνιση με τους άξονες προτεραιότητας του ΣΔΑΜ, και λαμβάνοντας υπόψη τις ήδη καθορισμένες στρατηγικές κατευθύνσεις ανάπτυξης νέων γενικών χρήσεων γης, όπως καθαρές μορφές ενέργειας και ενεργειακά δίκτυα, άλλες παραγωγικές χρήσεις κατάλληλες στα υπάρχοντα εδάφη, επαναχρησιμοποίηση κτιρίων και μη σκαμμένων οικοπέδων προς εγκατάσταση παραγωγικών δραστηριοτήτων, δίκτυα τεχνικών υποδομών (μεταφορικά και αστικών υποδομών), περιβαλλοντική/τοπιολογική αποκατάσταση των εδαφών των ορυχείων για την «αναγέννηση» του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου κ.λπ.

- Συστηματικότερη παρακολούθηση των επηρεαζόμενων φυσικών και ανθρώπινων πόρων και ιδιαίτερα της εξέλιξης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με την εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης.

Άρθρο 13

Προτεραιότητες προστασίας, διατήρησης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς

1. Οι κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων περιλαμβάνουν:

- Ανάδειξη, διατήρηση και διαχείριση των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων της Περιφέρειας,

με τη συγκρότησή τους σε πολυθεματικά δίκτυα διαπεριφερειακού επιπέδου.

- Εξασφάλιση της προσβασιμότητας, της επισκεψιμότητας και της οργάνωσής τους, εξωραϊσμός του περιβάλλοντος χώρου, ορθολογικότερη οργάνωση των χρήσεων γης και των δικτύων υποδομής στην περιβάλλουσα ζώνη, ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη ανάδειξή τους. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να δοθεί ώστε η βελτίωση της προσβασιμότητας σε περιοχές και χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος να μην αποβεί αρνητική για το περιβάλλον.

- Μέριμνα για την ανάδειξη και συνολική διαχείριση του τοπίου της περιβάλλουσας ζώνης, ώστε να αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων με το ευρύτερο περιβάλλον τους.

- Τουριστική ανάδειξη και αξιοποίηση των ορειβατικών Ευρωπαϊκών μονοπατιών και διασύνδεσή τους με τους αρχαιολογικούς χώρους.

- Προώθηση της δημιουργίας ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, οργάνωση χώρων και διαδρομών και εν γένει ανάδειξη και αξιοποίησή τους με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων. Κρίνεται ιδιαίτερα επιθυμητή η διασύνδεση των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και αρχαιολογικών μουσείων με τους γεωτόπους-μνημεία της φύσης.

2. Οι κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη των παραδοσιακών-αξιόλογων οικισμών περιλαμβάνουν:

- Υπαγωγή σε καθεστώς ειδικής, κατά περίπτωση, προστασίας των οικισμών που κρίνονται αξιόλογοι.

- Προστασία και ανάδειξη του παραδοσιακού χαρακτήρα των οικισμών, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα τοπικά γνωρίσματα και υιοθετώντας διαφορετικά, σε κάθε περίπτωση, μέτρα.

- Ανάπτυξη ήπιων μορφών παραγωγικών δραστηριοτήτων και τουρισμού που συμβάλλουν στην αναβίωση των οικισμών και, συγχρόνως, στην τόνωση της τοπικής οικονομικής βάσης της ευρύτερης περιοχής τους.

- Προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης, κυρίως εντός των ορίων των οικισμών, καθώς και προστασία και αξιοποίηση του υφιστάμενου αξιόλογου και διατηρητέου κτιριακού αποθέματος των οικισμών για δράσεις και υποδομές του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

- Αποκατάσταση, αξιοποίηση και αναβίωση των εγκαταλελειμμένων οικισμών που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και τουριστικό ενδιαφέρον, με την επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος για την ανάπτυξη παραθεριστικού τουρισμού, με την προϋπόθεση ότι η κατασκευή της απαραίτητης τεχνικής υποδομής δεν θα επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό.

- Προώθηση δράσεων τοπικών συμφώνων ποιότητας που αφορούν στη διατήρηση και ανάδειξη των αξιόλογων μορφολογικών στοιχείων και της ιδιαίτερης τοπικής αρχιτεκτονικής των παραδοσιακών οικισμών.

- Προώθηση της δημιουργίας ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, οργάνωση χώρων και διαδρομών και εν γένει ανάδειξη και αξιοποίησή τους με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων.

Άρθρο 14

Εξειδίκευση κατευθύνσεων για τις Ειδικές Χωρικές Ενότητες και Αναπτυξιακές Ενότητες

Α. Ειδικές Χωρικές Ενότητες

1. Για τις εννέα ειδικές χωρικές ενότητες που προσδιορίζονται για τον ορεινό και παραλίμνιο χώρο (άρθρο 6 του παρόντος), οι γενικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης είναι οι ακόλουθες:

- Αντιμετώπιση της δημογραφικής συρρίκνωσης με την ενίσχυση των υποδομών και των δυνατοτήτων απασχόλησης, καθώς και με τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην επικοινωνία και την πληροφόρηση.

- Ενίσχυση των δυναμικών οικισμών με τη διατήρηση και βελτίωση των κοινωνικών και τεχνικών υποδομών τους, την ανάδειξή τους σε κέντρα στήριξης των οικισμών της ευρύτερης περιοχής τους και την καλύτερη δικτύωσή τους με τα κέντρα των προτεινόμενων ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ενοτήτων.

- Στήριξη και αναβάθμιση των τοπικών οικονομιών με την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των τοπικών παραγωγικών πόρων και την προώθηση και αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε ανθρωπογεωγραφικής ενότητας.

- Ενθάρρυνση και στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον παραδοσιακών αγροτικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα αυτών που αξιοποιούν τοπικούς πόρους (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, ενίσχυση της κτηνοτροφίας και της δασοκομίας, ανάπτυξη επώνυμων τοπικών προϊόντων, βελτίωση των δομών μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων, στήριξη παραδοσιακών τεχνικών κ.ά.) και προώθηση νέων δραστηριοτήτων που αντικαθιστούν τις φθίνουσες δραστηριότητες, στο πλαίσιο μιας πολιτικής ενίσχυσης της απασχόλησης και κοινωνικοοικονομικής ανασυγκρότησης.

- Στήριξη των ορεινών και ημιορεινών οικισμών η οικονομία των οποίων βασίζεται αποκλειστικά στην κτηνοτροφική δραστηριότητα.

- Αειφορική αξιοποίηση, για υλοτόμηση και εμπορία ξύλου, του δασικού πλούτου των περιοχών, στα πλαίσια της φέρουσας ικανότητάς τους, βάσει των συμπερασμάτων των διαχειριστικών δασικών μελετών που έχουν εκπονηθεί για τις περιοχές αυτές.

- Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη και προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, χιονοδρομικού, πολιτιστικού τουρισμού, κ.ά.).

- Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και δικτύων ομοειδών επιχειρήσεων.

- Αξιοποίηση του υφιστάμενου αξιόλογου και διατηρητέου οικιστικού αποθέματος για δράσεις και υποδομές του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

- Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση της φυσικής-πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου και διατήρηση της ποιότητας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων, με τη λήψη μέτρων από τον υποκείμενο σχεδιασμό ή/και στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, για την έγκαιρη πρόληψη φαινομένων υποβάθμισής τους.

- Υιοθέτηση πρακτικών που εξασφαλίζουν μειωμένη κατανάλωση ενέργειας και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υλικών. Στο πλαίσιο αυτό είναι επιθυμητή η υιοθέτηση ήπιων μορφών μέσων μαζικής μεταφοράς (όπως η χρήση ηλεκτρικών λεωφορείων) για τουριστικές μετακινήσεις.

- Δημιουργία δικτύων μονοπατιών (εθνικών και ευρωπαϊκών) και διαδρομών περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης.

- Συγκρότηση τοπικών πολυθεματικών δικτύων, βελτίωση της προσβασιμότητας μεταξύ των πόλων και των πόρων που τα συγκροτούν, με περιβαλλοντικά ήπιες της χρήσης νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

2. Οι ειδικότερες κατευθύνσεις που προτείνονται για κάθε μία από αυτές τις ειδικές χωρικές ενότητες του ορεινού και παραλίμνιου χώρου είναι οι ακόλουθες:

2.1. Ειδική Χωρική Ενότητα Πρεσπών - Πισοδερίου.

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος, των δασών και των δασικών εκτάσεων των λιμνών και της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς (αξιόλογοι οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι και βυζαντινά μνημεία) και, παράλληλα, αξιοποίησή τους στην κατεύθυνση της προώθησης και ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής, με εθνική και διασυνοριακή εμβέλεια.

- Προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης εντός των ορίων των οικισμών και, παράλληλα, επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματός τους, με σεβασμό στο ύψος, την ταυτότητα και τη φυσιογνωμία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος.

- Ενδυνάμωση και εκσυγχρονισμός του Χιονοδρομικού Κέντρου Πισοδερίου για την περαιτέρω ανάπτυξη του χιονοδρομικού τουρισμού και τη διεύρυνση της εμβέλειάς του στον διαπεριφερειακό/διασυνοριακό χώρο. Κρίνεται σκόπιμη η συμπληρωματική λειτουργία του με το Χιονοδρομικό Κέντρο Βιτίσιου και ο καταμερισμός των ρόλων ανάμεσα στα δύο χιονοδρομικά κέντρα, με τη διαφοροποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών/υποδομών.

- Ενίσχυση και προώθηση των τοπικών παραδοσιακών γεωργικών προϊόντων ποιότητας (φασόλια Πρεσπών) και ενθάρρυνση νέων κλάδων παραγωγής με σημαντική προοπτική (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, βιολογικά προϊόντα). Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, είναι δυνατόν να ορίζονται περιοχές αποκλειστικής καλλιέργειας των τοπικών προϊόντων με δυνατότητα εγκατάστασης μόνον των απαραίτητων συνοδευτικών δραστηριοτήτων και με σκοπό την περαιτέρω αγροτική εξειδίκευση της περιοχής.

- Ενίσχυση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων (κρέας αμνοεριφίων, βόειο κρέας, γάλα, βουβαλίσιο κρέας).

- Ενίσχυση της αειφορικής δασοκομίας με στόχο την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων (ξυλωδών και μη).

- Προώθηση προγραμμάτων/δράσεων παρακολούθησης, προβολής και ανάδειξης της πλούσιας ορνιθοπανίδας των λιμνών και της χλωρίδας της περιοχής.

2.2. Ειδική Χωρική Ενότητα Δυτικού Βιτοίου - Κορεστίων.

- Στήριξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας με την αξιοποίηση του μεγάλου ποσοστού ορεινών όγκων και βοσκοτόπων της περιοχής και προώθηση παραδοσιακών τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας (κρέας αμνοεριφίων, τυροκομικά).

- Διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας της ευρύτερης περιοχής, προς την κατεύθυνση της γεωργικής και δασικής παραγωγής, με τη στήριξη και προώθηση τοπικών παραδοσιακών ποιοτικών προϊόντων (οπωροφόρα, κηπευτικά, όσπρια, κάστανα, τεχνητή ξυλεία) και την ενθάρρυνση νέων δυναμικών προϊόντων (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, βιολογικά προϊόντα, μανιτάρια-τρούφα).

- Στήριξη της εξορμητικής δραστηριότητας και αξιοποίηση των σιδηροκιελιούχων μεταλλευμάτων της περιοχής, με παράλληλη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των αξιόλογων οικοσυστημάτων και των ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας οικισμών και αξιοποίησή τους, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης και προώθησης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής.

- Ενίσχυση της δικτύωσης των οικισμών της ευρύτερης περιοχής με τον τουριστικό πόλο της Καστοριάς και προώθηση της συμπληρωματικής τους λειτουργίας στον κλάδο του τουρισμού.

- Προβολή και εκσυγχρονισμός του Χιονοδρομικού Κέντρου Βιτοίου για την περαιτέρω ανάπτυξη του χιονοδρομικού τουρισμού και προώθηση της συμπληρωματικής λειτουργίας του με το Χιονοδρομικό Κέντρο Πισοδεριού.

- Αξιοποίηση, αποκατάσταση και αναβίωση των εγκαταλελειμμένων οικισμών που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον (όπως τα Κορέστεια), με επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματός τους για την ανάπτυξη παραθεριστικού τουρισμού.

2.3. Ειδική Χωρική Ενότητα Ανατολικής Κορησού - Ανατολικού και Βόρειου Βιτοίου - Νυμφαίου - Λιμνών Χειμαδίτιδας και Ζάζαρης.

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των αξιόλογων οικοσυστημάτων, βιοτόπων και οικισμών και αξιοποίησή τους στην κατεύθυνση της ανάπτυξης και προώθησης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής.

- Προβολή και ανάπτυξη των λοιπών οικισμών της περιοχής και βελτίωση της δικτύωσής τους με το βασικό τουριστικό πόλο, δηλαδή το Νυμφαίο.

- Ανάπτυξη, στήριξη και προβολή του θερμαλιστικού-ιαματικού τουρισμού στην περιοχή της Αγραπιδιάς (Ιαματικά Λουτρά Αγραπιδιάς).

- Προβολή και ανάδειξη της πλούσιας ορνιθοπανίδας και της υπόλοιπης πανίδας και χλωρίδας των λιμνών και προώθηση προγραμμάτων/δράσεων παρακολούθησης των πτηνών, με σκοπό την προσέλκυση επισκεπτών και την ανάπτυξη φυσιολατρικού τουρισμού στην περιοχή.

- Στήριξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση παραδοσιακών τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας (κρέας αμνοεριφίων, βόειο κρέας, τυροκομικά).

- Ανάπτυξη τοπικών παραδοσιακών γεωργικών και δασικών προϊόντων ποιότητας (οπωροφόρα, κηπευτικά,

κάστανα, τεχνητή ξυλεία) και προώθηση νέων προϊόντων με σημαντική προοπτική (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, βιολογικά προϊόντα).

2.4. Ειδική Χωρική Ενότητα Γράμμου - Όντριας - Βοΐου.

- Στήριξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση παραδοσιακών τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας (κρέας αμνοεριφίων, βόειο κρέας, τυροκομικά).

- Στήριξη και προώθηση τοπικών παραδοσιακών γεωργικών και δασικών ποιοτικών προϊόντων (οπωρικά, κάστανα, τεχνητή ξυλεία) καθώς και νέων δυναμικών προϊόντων (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, μανιτάρια και βιολογικά προϊόντα).

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του ενδιαφέροντος φυσικού περιβάλλοντος και των αξιόλογων οικισμών και αξιοποίησή τους στην κατεύθυνση της προώθησης και ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής.

- Ανάπτυξη, στήριξη και προβολή του θερμαλιστικού-ιαματικού τουρισμού στην περιοχή της Όντριας (Ιαματικά Λουτρά Αμμουδάρας).

- Αξιοποίηση, αποκατάσταση και αναβίωση των εγκαταλελειμμένων οικισμών που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, με επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματός τους για την ανάπτυξη παραθεριστικού τουρισμού.

- Βελτίωση της σύνδεσης και επικοινωνίας των οικισμών, τόσο μεταξύ τους, όσο και με το εθνικό δίκτυο, με σκοπό την καλύτερη λειτουργία της περιοχής ως ευρύτερη χωρική ενότητα.

2.5. Ειδική Χωρική Ενότητα Ανατολικής Πίνδου - Βασιλίτσας.

- Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του ιδιαίτερου φυσικού περιβάλλοντος και της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς και αξιοποίησή τους στην κατεύθυνση της προώθησης και ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής.

- Εκσυγχρονισμός του Χιονοδρομικού Κέντρου Βασιλίτσας για την περαιτέρω ανάπτυξη χιονοδρομικού τουρισμού, καθώς και προβολή και ανάδειξη του σε κέντρο τουρισμού εθνικής και διασυνοριακής εμβέλειας, αξιοποιώντας τη βελτίωση της προσβασιμότητάς του, ως συνέπεια της λειτουργίας της Εγνατίας Οδού. Κρίνεται σκόπιμη η βελτίωση της απευθείας σύνδεσης του Χιονοδρομικού Κέντρου Βασιλίτσας με το σύμπλεγμα των Ζαγοροχωρίων, στην Περιφέρεια Ηπείρου, με σκοπό τη δικτύωση και άδραση αυτών των δύο σημαντικών τουριστικών πόλων.

- Προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης εντός των ορίων των οικισμών και, παράλληλα, επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματός τους με σεβασμό στο ύψος, την ταυτότητα και τη φυσιογνωμία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος.

- Στήριξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση παραδοσιακών κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας (βόειο κρέας, κρέας αμνοεριφίων, τυροκομικά).

- Παραγωγή και προώθηση νέων αγροτικών προϊόντων με σημαντική προοπτική (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, μανιτάρια, βιολογικά προϊόντα και τεχνητή ξυλεία).

2.6. Ειδική Χωρική Ενότητα Βούρινου - Ασκίου.

- Ενδυνάμωση της δικτύωσης των λοιπών οικισμών με τη Σιάτιστα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και σε διοικητικές-κοινωνικές υποδομές, επικοινωνία και γνώση, με σκοπό την αντιμετώπιση της δημογραφικής συρρίκνωσης.

- Στήριξη του βασικού κλάδου της τοπικής οικονομίας, δηλαδή της γουνοποιίας.

- Στήριξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση παραδοσιακών κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας (βόειο κρέας, κρέας αμνοεριφίων, τυροκομικά).

- Στήριξη και προώθηση παραδοσιακών γεωργικών ποιοτικών προϊόντων (φασόλια, οπωροφόρα, κρασί) καθώς και νέων προϊόντων με σημαντική προοπτική (αρωματικά φυτά και βιολογικά προϊόντα).

- Ενίσχυση της αειφορικής δασοκομίας με στόχο την ενίσχυση την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων (ξυλωδών και μη).

- Εντός της ενότητας είναι δυνατόν να ορίζονται μικρές ζώνες ανάδειξης της αγροτικής παραγωγής με ειδικότερη βάση τα φασόλια, την αμπελοκαλλιέργεια και τα τυροκομικά, με σκοπό τη διαφοροποίηση της οικονομίας της περιοχής. Στο πλαίσιο αυτό είναι δυνατόν να καθορίζονται ειδικότεροι περιορισμοί για την καλύτερη συλλειτουργία της εκτροφής γουνοφόρων ζώων, τόσο με υφιστάμενους παραδοσιακούς κλάδους, όσο και με δυνάμενους να αναπτυχθούν αγροτικούς κλάδους.

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των τοπικών οικοσυστημάτων, των τοπίων υψηλής αισθητικής αξίας και του αξιόλογου πολιτιστικού περιβάλλοντος και, παράλληλα, αξιοποίησή τους στην κατεύθυνση της προώθησης και ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής.

2.7. Ειδική Χωρική Ενότητα Δεσκάτης.

- Ενδυνάμωση της δικτύωσης των μικρών οικισμών με τη Δεσκάτη για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και σε διοικητικές-κοινωνικές υποδομές, επικοινωνία και γνώση, με σκοπό την αντιμετώπιση της δημογραφικής συρρίκνωσης.

- Στήριξη της έντονης κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση παραδοσιακών κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας (κρέας αμνοεριφίων, τυροκομικά). Κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση πολιτικών ενίσχυσης μεγαλύτερων κτηνοτροφικών μονάδων, καθώς και μονάδων μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων.

- Ανάπτυξη και προώθηση τοπικών γεωργικών ποιοτικών προϊόντων (οπωρικά, κάστανα, όσπρια), καθώς και νέων δυναμικών προϊόντων (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, βιολογικά προϊόντα, μανιτάρια και τρούφα).

- Βελτίωση της σύνδεσης της ενότητας με την ενότητα Πιερίων - Πολυφύτου και, ειδικότερα, δικτύωση της Δεσκάτης με το Λιβαδερό και ανάδειξή της σε κέντρο κτηνοτροφικής εξειδίκευσης.

- Αξιοποίηση της λίμνης Ιλαρίωνα για αναψυχικούς σκοπούς και σύνδεση δράσεων με το σύστημα Αλιάκμονα-Λίμνης Πολυφύτου.

- Προβολή και ανάδειξη της Ιεράς Μονής Οσίου Νικάνορος και ένταξή της σε δίκτυα βυζαντινών μνημείων διαπεριφερειακού επιπέδου.

2.8. Ειδική Χωρική Ενότητα Πιερίων - Πολυφύτου.

- Ενδυνάμωση της δικτύωσης των λοιπών οικισμών με τα Σέρβια για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και σε διοικητικές-κοινωνικές υποδομές, επικοινωνία και γνώση, με σκοπό την αντιμετώπιση της δημογραφικής συρρίκνωσης.

- Προβολή και ενίσχυση του Βελβεντού ως οικισμού - προτύπου της δυναμικής αγροτικής οικονομίας.

- Ανάπτυξη και προώθηση τοπικών γεωργικών ποιοτικών προϊόντων (σιτηρά, καλαμπόκι, οπωρικά, κηπευτικά, ελαιοκομικά, κρασί), καθώς και νέων προϊόντων με σημαντική προοπτική (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, βιολογικά προϊόντα, πολυδύναμα φυτά και μέλι). Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, είναι δυνατόν να ορίζονται περιοχές αποκλειστικής καλλιέργειας των τοπικών προϊόντων με δυνατότητα εγκατάστασης μόνον των απαραίτητων συνοδευτικών δραστηριοτήτων και με σκοπό την περαιτέρω αγροτική εξειδίκευση της περιοχής.

- Στήριξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση παραδοσιακών κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας (βόειο κρέας, κρέας αμνοεριφίων, τυροκομικά).

- Ανάπτυξη του κλάδου των υδατοκαλλιεργειών όπου είναι εφικτό και διασύνδεση με τα τοπικά προϊόντα ποιότητας.

- Ενίσχυση της αειφορικής δασοκομίας με στόχο την ενίσχυση την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων (ξυλωδών και μη).

- Στήριξη της εξορυκτικής δραστηριότητας και αξιοποίηση των ορυκτών πόρων της περιοχής, με την παράλληλη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος και παράλληλα αξιοποίησή του στην κατεύθυνση της προώθησης και ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής.

- Προβολή και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου της Αιανής, αξιοποιώντας τη βελτίωση της προσβασιμότητάς του, ως συνέπεια της λειτουργίας της Εγνατίας Οδού, και ένταξή του σε δίκτυα αρχαιολογικών χώρων - μνημείων διαπεριφερειακού επιπέδου.

- Διερεύνηση και ενθάρρυνση της δυνατότητας λειτουργίας υδατοδρομίου, με σκοπό την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής μέσω της αναβάθμισης των προσφερόμενων μεταφορικών υπηρεσιών.

- Αξιοποίηση των φραγμάτων, στο πλαίσιο ευρύτερων τουριστικών διαδρομών, τόσο ενδοπεριφερειακά, με βάση το σύστημα Αλιάκμονα-Λίμνης Πολυφύτου-Λίμνη Ιλαρίωνα, όσο και διαπεριφερειακά μεταξύ των Περιφερειών Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας.

2.9. Ειδική Χωρική Ενότητα Λιμνών Βεγορίτιδας - Πετρών.

- Ανάπτυξη και προώθηση τοπικών γεωργικών ποιοτικών προϊόντων (κρασί, οπωρικά, κηπευτικά), καθώς και νέων προϊόντων με σημαντική προοπτική (αρωματικά-φαρμακευτικά φυτά, βιολογικά προϊόντα). Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, είναι δυνατόν να ορίζονται περιοχές αποκλειστικής καλλιέργειας των τοπικών προϊόντων με δυνατότητα εγκατάστασης μόνον των απαραίτητων συνοδευτικών δραστηριοτήτων και με σκοπό την περαιτέρω αγροτική εξειδίκευση της περιοχής.

- Ενίσχυση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας και προώθηση ποιοτικών κτηνοτροφικών προϊόντων (κρέας αμνοερίφων, τυροκομικά).

- Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του ιδιαίτερου φυσικού περιβάλλοντος των λιμνών και της σημαντικής πολιτιστικής κληρονομιάς και αξιοποίησή τους, στην κατεύθυνση της προώθησης και ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού και αναψυχής. Ειδικότερα για την περιοχή των λιμνών, κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση κοινών (με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) πολιτικών για την προστασία και ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής Βόρα-Βεγορίτιδας. Κρίσιμα ζητήματα θεωρούνται ο καθορισμός της στάθμης της Λίμνης Βεγορίτιδας και η προστασία της από τη ρύπανση.

- Προώθηση της δημιουργίας ενός οικοσυστήματος οινικού τουρισμού με την αξιοποίηση των μεγάλων δυνατοτήτων των οινοποιητικών επιχειρήσεων ιδίως της περιοχής του Αμυνταίου.

- Αξιοποίηση της υφιστάμενης σιδηροδρομικής υποδομής του Αμυνταίου για τουριστικές μετακινήσεις.

- Προώθηση προγραμμάτων/δράσεων παρακολούθησης, προβολής και ανάδειξης της πλούσιας орνιθοπανίδας των λιμνών και της χλωρίδας της περιοχής.

3. Επιπλέον των παραπάνω εννέα ειδικών χωρικών ενότητων του ορεινού και παραλίμνιου χώρου, προσδιορίζεται η ειδική χωρική ενότητα πυρήνων των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης Κοζάνης και Φλώρινας και της περιβάλλουσας περιοχής τους, με ειδικότερα ζητήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, για την οποία προβλέπονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Προώθηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την αναγέννηση, απορρύπανση αποκατάσταση και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων πράσινων υποδομών (όπως αντιπλημμυρικά έργα, αναβαθμίσεις για την καλλιέργεια, δράσεις αποκατάστασης, διαχείρισης και παρακολούθησης της βιοποικιλότητας, υποδομές διευκόλυνσης της προσβασιμότητας, δημιουργία πράσινων σημείων κ.λπ.)

- Προώθηση εναλλακτικών μορφών παραγωγής ενέργειας (ενεργειακή αξιοποίηση δευτερογενών καυσίμων, αξιοποίηση βιομάζας, παραγωγή βιοκαυσίμου κ.τ.λ.).

- Ανάπτυξη επιχειρηματικών δράσεων μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος διαχείρισης απορριμμάτων και παραγωγής ενέργειας (πυρόλυση, αεριοποίηση κ.τ.λ.).

- Ανάπτυξη και διερεύνηση έργων αδρανοποίησης υγρών αποβλήτων και ιλύος, έργων εξουδετέρωσης ή/και δέσμευσης αέριων ρύπων, συστημάτων ψηφιακής διαχείρισης και πιστοποίησης δεδομένων έργων (Data Center)

- Επιτάχυνση της εκπόνησης ΕΠΣ, σε εναρμόνιση με τους άξονες προτεραιότητας του ΣΔΑΜ, και λαμβάνοντας υπόψη τις ήδη καθορισμένες στρατηγικές κατευθύνσεις ανάπτυξης νέων γενικών χρήσεων γης, όπως καθαρές μορφές ενέργειας και ενεργειακά δίκτυα, άλλες παραγωγικές χρήσεις κατάλληλες στα υπάρχοντα εδάφη, επαναχρησιμοποίηση κτιρίων και μη σκαμμένων οικοπέδων προς εγκατάσταση παραγωγικών δραστηριοτήτων,

δίκτυα τεχνικών υποδομών (μεταφορικά και αστικών υποδομών), περιβαλλοντική/τοπιολογική αποκατάσταση των εδαφών των ορυχείων για την «αναγέννηση» του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου κ.λπ.

- Υλοποίηση του προγράμματος μετεγκατάστασης των οικισμών Ποντοκώμης και Ακρινής του Δήμου Κοζάνης, καθώς ο πρώτος έχει απαλλοτριωθεί από τη ΔΕΗ, ενώ ο δεύτερος μετεγκαθίσταται για λόγους προστασίας της ποιότητας ζωής.

- Υλοποίηση του προγράμματος μετεγκατάστασης των οικισμών Μαυροπηγής και Πτελεώνα του Δήμου Εορδαίας που έχουν απαλλοτριωθεί από την ΔΕΗ.

- Προώθηση και ολοκλήρωση της μετεγκατάστασης των οικισμών Κλειδιού και Αναργύρων του Δήμου Αμυνταίου, καθώς ο πρώτος έχει απαλλοτριωθεί από τη ΔΕΗ, ενώ ο δεύτερος μετεγκαθίσταται λόγω της κατολίσθησης που έγινε το 2017.

- Προώθηση και ολοκλήρωση της μετεγκατάστασης των συνοικισμών Γιουρούκι, Άνω Αχλάδα και Αχλάδα της Δημοτικής Κοινότητας Αχλάδας του Δήμου Φλώρινας που έχουν απαλλοτριωθεί λόγω της εξορυκτικής δραστηριότητας.

- Ανάδειξη και αξιοποίηση της βιομηχανικής κληρονομιάς της περιοχής και ανάπτυξη δραστηριοτήτων βιομηχανικού τουρισμού με την αξιοποίηση και επανάχρηση βιομηχανικών μονάδων που έχουν τεθεί ή τίθενται εκτός λειτουργίας. Κρίνεται επιπλέον επιθυμητή η δημιουργία Μουσείου Ενέργειας και Εκθεσιακού χώρου στα πλαίσια διασύνδεσης της ηλεκτροπαραγωγής με την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής.

- Προώθηση του δίπτυχου τουρισμός-πολιτισμός ως εναλλακτικού μοχλού ανάπτυξης της περιοχής, με τον εντοπισμό και αποκατάσταση χώρων αρχαιολογικού ή/και πολιτιστικού ενδιαφέροντος και την αξιοποίησή τους για την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων στην αλυσίδα αξίας γύρω από τον τομέα του βιώσιμου τουρισμού. Κρίνεται ιδιαίτερα επιθυμητή η διαμόρφωση και οργάνωση Λιμναίου Αρχαιολογικού Πάρκου στην περιοχή του ορυχείου Αμυνταίου Φλώρινας στα πλαίσια της αποκατάστασης των αρχαιολογικών χώρων εντός των λιγνιτωρυχείων και της ανάδειξης των ευρημάτων, καθώς και της τουριστικής ανάδειξης της περιοχής.

- Συστηματική παρακολούθηση των επηρεαζόμενων φυσικών και ανθρώπινων πόρων και ιδιαίτερα της εξέλιξης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, με την εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης.

Β. Αναπτυξιακές Ενότητες

1. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Κοζάνης:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Κοζάνης, αποτελεί τμήμα της ΖΑΠ Κοζάνης, και παρουσιάζει αναπτυξιακή εξειδίκευση κυρίως σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή ενέργειας, ενώ σε επί μέρους περιοχές της αναπτύσσονται σημαντικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εξόρυξη ορυκτών πόρων (μεταλλευτικά, βιομηχανικά και λατομικά ορυκτά) και τον αγροτικό τομέα. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι η Κοζάνη που αποτελεί το κυρίαρχο αστικό κέντρο της Περιφέρειας με εμβέλεια περιφερειακή και διαπεριφε-

ρειακή (οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου) και της οποίας ο αναπτυξιακός ρόλος συνδέεται στενά με την παραγωγή ενέργειας και την καινοτομική επιχειρηματικότητα. Δυναμικοί οικισμοί (οικιστικά κέντρα 7ου επιπέδου) της ενότητας είναι ο Κρόκος, ο οποίος, λόγω της συστηματικής καλλιέργειας, επεξεργασίας και τυποποίησης του κρόκου, αποτελεί σημαντικό κέντρο αγροτικής ανάπτυξης εξαγωγικού προσανατολισμού με περαιτέρω δυνατότητες ανάπτυξης της σε πολιτιστικό-τουριστικό κέντρο λόγω του εθνικής εμβέλειας αρχαιολογικού χώρου. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται με την ενεργειακή εξειδίκευση του ανατολικού τμήματος της Περιφέρειας σε συνέργεια με τις άλλες τρεις Αναπτυξιακές Ενότητες του τμήματος αυτού (Αναπτυξιακές Ενότητες Εορδαίας, Αμυνταίου, Φλώρινας), την καινοτομική επιχειρηματικότητα, τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας, μέσω της ενίσχυσης των λοιπών παραγωγικών κλάδων, και την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος που μπορεί να συμβάλλει και στην τουριστική ανάπτυξη της ενότητας. Με την αναβαθμισμένη οδική σύνδεση της Κοζάνης, μέσω της Εγνατίας οδού και των καθέτων αξόνων, σε συνδυασμό με την ανάδειξη της διαπεριφερειακής και εθνικής εμβέλειας του αεροδρομίου και την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων σιδηροδρομικών συνδέσεων καθίσταται δυνατή και επιδιώκεται η μετατροπή της Κοζάνης σε πολυτροπικό κέντρο μεταφορών της Περιφέρειας.

2. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Εορδαίας:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Εορδαίας, αποτελεί τμήμα της ΖΑΠ Κοζάνης και παρουσιάζει εξειδίκευση κυρίως σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή ενέργειας, ενώ σε επί μέρους περιοχές της αναπτύσσονται και δραστηριότητες που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι η Πτολεμαΐδα που λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 5ου επιπέδου) και της οποίας ο αναπτυξιακός ρόλος είναι στενά συνδεδεμένος με την παραγωγή ενέργειας και την καινοτομική επιχειρηματικότητα. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται κυρίως με την ενεργειακή εξειδίκευση του ανατολικού τμήματος της Περιφέρειας σε συνέργεια με τις άλλες τρεις Αναπτυξιακές Ενότητες του τμήματος αυτού (Αναπτυξιακές Ενότητες Κοζάνης, Αμυνταίου, Φλώρινας), την καινοτομική επιχειρηματικότητα, την ενίσχυση ειδικών προϊόντων του αγροτικού τομέα και την ανάδειξη και αξιοποίηση της βιομηχανικής κληρονομιάς της ενότητας με σκοπό την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που μπορούν να συσχετιστούν με αυτή την κληρονομιά.

3. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Καστοριάς:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Καστοριάς. Σημαντικό χαρακτηριστικό της ενότητας είναι η συνοριακή της θέση και η άμεση γειτνίαση με την Αλβανία. Παρουσιάζει εξειδίκευση σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή, μεταποίηση και το εμπόριο γούνας, καθώς

και στον τουρισμό λόγω της φυσιογνωμίας της πόλης της Καστοριάς. Σε επιμέρους περιοχές της αναπτύσσονται και άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται πρωτίστως με τον αγροτικό τομέα και δευτερευόντως με την εξόρυξη ορυκτών πόρων. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι η Καστοριά που αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό κέντρο της Περιφέρειας με εμβέλεια περιφερειακή και διαπεριφερειακή (οικιστικό κέντρο 4ου επιπέδου) και της οποίας ο αναπτυξιακός ρόλος συνδέεται στενά με την γουνοποιία και το γουνεμπόριο, ενώ λόγω του ιδιαίτερα αξιόλογου πολιτιστικού και φυσικού της περιβάλλοντος αποτελεί επίσης σημαντικό τουριστικό κεφάλαιο της Περιφέρειας. Δυναμικός οικισμός (οικιστικό κέντρο 7ου επιπέδου) της αναπτυξιακής ενότητας είναι η Μεσοποταμία που αποτελεί κέντρο αγροτικής ανάπτυξης καθώς και κέντρο ανάπτυξης της γουνοποιίας, λειτουργώντας συμπληρωματικά με τα υπόλοιπα αντίστοιχα κέντρα του άξονα Καστοριά-Άργος Ορεστικό-Σιάτιστα. Ο ρόλος της Μεσοποταμίας ως κέντρο αγροτικής ανάπτυξης θα ενισχυθεί περαιτέρω με τη μελλοντική κατασκευή του αρδευτικού φράγματος Νεστορίου. Η Καστοριά προτείνεται να λειτουργήσει ως κέντρο υποστήριξης και της Αναπτυξιακής Ενότητας Δήμου Νεστορίου παρέχοντας την αναγκαία διοικητική και κοινωνική υποδομή. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται από τη μια μεριά με την εξειδίκευση της ενότητας στον κλάδο της γούνας και παράλληλα με την ανάδειξη και αξιοποίηση του αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος και της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς με σκοπό την περαιτέρω τουριστική της ανάπτυξη, καθώς και με την ενίσχυση των λοιπών παραγωγικών δραστηριοτήτων (λοιπός αγροτικός τομέας, ορυκτά) με στόχο την ανάδειξη μιας πολυτομεακής τοπικής οικονομίας.

4. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Φλώρινας:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Φλώρινας και αποτελεί τμήμα της ΖΑΠ Φλώρινας. Κυρίαρχο χαρακτηριστικό της ενότητας είναι η άμεση γειτνίαση με τη Βόρεια Μακεδονία και η εγγύτητα με τη μεθοριακή γραμμή με την Αλβανία. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με την παραγωγή ενέργειας και δευτερευόντως με τον αγροτικό τομέα και τον τουρισμό (ειδικότερα στην περιοχή του Χιονοδρομικού Κέντρου Πισοδερίου). Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας, που αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό κέντρο της Περιφέρειας με εμβέλεια περιφερειακή και διαπεριφερειακή (οικιστικό κέντρο 4ου επιπέδου), είναι η Φλώρινα που αποτελεί κομβικό κέντρο ανάπτυξης διασυνοριακής-βαλκανικής συνεργασίας και χώρο διασυνοριακού τοπίου ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Ο αναπτυξιακός ρόλος της Φλώρινας συνδέεται, επίσης, με την παραγωγή ενέργειας και την καινοτομική επιχειρηματικότητα, καθώς και με την υποστήριξη των τουριστικών περιοχών Πισοδερίου και Πρεσπών. Για λόγους ολοκληρωμένου προγραμματισμού της κάλυψης αναγκών και λειτουργικής επάρκειας σε κοινωνικές και τεχνικές υποδομές, η Φλώρινα προτείνεται να αποτελέσει και κέντρο υποστήριξης της Αναπτυξιακής Ενότητας Δήμου Πρεσπών παρέχοντας την αναγκαία διοικητική

και κοινωνική υποδομή. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται με την αξιοποίηση της θέσης της ενότητας στο διασυνοριακό χώρο, την ενεργειακή εξειδίκευση του ανατολικού τμήματος της Περιφέρειας σε συνέργεια με τις άλλες τρεις Αναπτυξιακές Ενότητες του τμήματος αυτού (Αναπτυξιακές Ενότητες Κοζάνης, Εορδαίας, Αμυνταίου), την ενίσχυση των δυναμικών παραγωγικών κλάδων και την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

5. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Γρεβενών:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Γρεβενών. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με τον αγροτικό τομέα και ειδικότερα την κτηνοτροφία, καθώς και με τον τουρισμό, με βασικό πόλο την περιοχή του Χιονοδρομικού Κέντρου Βασιλίτσας και τις ορεινές περιοχές της ενότητας, ενώ σε επί μέρους περιοχές εντοπίζονται και δραστηριότητες που σχετίζονται με την εξόρυξη ορυκτών πόρων. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι τα Γρεβενά, τα οποία λειτουργούν ως διοικητικό κέντρο και κέντρο υπηρεσιών και εμπορίου με περιοχή επιρροής την Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών (οικιστικό κέντρο 5ου επιπέδου) και διαθέτουν υποδομές στήριξης των τουριστικών περιοχών της Βασιλίτσας, καθώς και των αγροτικών και ορεινών περιοχών της Αναπτυξιακής Ενότητας. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται με τη διατήρηση και ενδυνάμωση του αγροτικού χαρακτήρα της ενότητας, την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος με σκοπό την περαιτέρω τουριστική της ανάπτυξη, καθώς και με την ενίσχυση της εξορυκτικής δραστηριότητας.

6. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Βοΐου:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα Βοΐου ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Βοΐου και αποτελεί τμήμα της ΖΑΠ Κοζάνης. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην περιοχή σχετίζονται με την γουνοποιία και τον αγροτικό τομέα. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι η Σιάτιστα που λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 6ου επιπέδου) και της οποίας ο αναπτυξιακός ρόλος είναι ιστορικά συνδεδεμένος με τη γουνοποιία, ενώ συνδέεται επίσης με τον αγροτικό τομέα και τον τουρισμό. Δυναμικοί οικισμοί (οικιστικά κέντρα 7ου επιπέδου) της ενότητας είναι η Νεάπολη και το Τσοτύλι που αποτελούν παραδοσιακά κέντρα, με σχετική αυτονομία ως προς βασικές τοπικές εξυπηρετήσεις. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται από τη μια μεριά με την εξειδίκευση της ενότητας στον κλάδο της γούνας και παράλληλα με την ενίσχυση της αγροτικής οικονομίας και την ανάδειξη και αξιοποίηση του αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος και της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

7. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Αμυνταίου:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Αμυνταίου και απο-

τελεί τμήμα της ΖΑΠ Φλώρινας. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με την παραγωγή ενέργειας και τον αγροτικό τομέα, με εξειδίκευση στην αμπελουργία, καθώς και με τον τουρισμό, ειδικότερα στην περιοχή του Νυμφαίου. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι το Αμύνταιο που λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 6ου επιπέδου) και του οποίου ο αναπτυξιακός ρόλος είναι στενά συνδεδεμένος με την αγροτική ανάπτυξη (αμπελουργία), καθώς και με την παραγωγή ενέργειας. Δυναμικός οικισμός της ενότητας είναι ο Φιλώτας (οικιστικό κέντρο 7ου επιπέδου) που προτείνεται να λειτουργήσει ως κέντρο παραγωγής ενέργειας. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται κυρίως με την ενεργειακή εξειδίκευση του ανατολικού τμήματος της Περιφέρειας σε συνέργεια με τις άλλες τρεις Αναπτυξιακές Ενότητες του τμήματος αυτού (Αναπτυξιακές Ενότητες Κοζάνης, Εορδαίας, Φλώρινας), την ενίσχυση του αγροτικού τομέα με σκοπό την περαιτέρω αγροτική εξειδίκευση της περιοχής και την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της ενότητας με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

8. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Άργους Ορεστικού:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Άργους Ορεστικού. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην περιοχή σχετίζονται με την γουνοποιία και τον αγροτικό τομέα. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι το Άργος Ορεστικό που λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 6ου επιπέδου) και του οποίου ο αναπτυξιακός ρόλος είναι συνδεδεμένος με την γουνοποιία και τον αγροτικό τομέα καθώς και με τον τουρισμό στα πλαίσια της δικτύωσής του με την Καστοριά. Υποδομή ανάπτυξης τόσο της συγκεκριμένης ενότητας όσο και της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς είναι το αεροδρόμιο που ορίζεται εθνικής σημασίας. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται από τη μια μεριά με την εξειδίκευση της ενότητας στον κλάδο της γούνας και παράλληλα με την ενίσχυση της αγροτικής οικονομίας και ειδικότερα της κτηνοτροφίας, και την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

9. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Σερβίων

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Σερβίων και αποτελεί τμήμα της ΖΑΠ Κοζάνης. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με τον αγροτικό τομέα καθώς και με την εξόρυξη ορυκτών πόρων (μεταλλευτικών και λατομικών ορυκτών). Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι τα Σέρβια που λειτουργούν ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 6ου επιπέδου) και των οποίων ο αναπτυξιακός ρόλος είναι στενά συνδεδεμένος με την αγροτική ανάπτυξη και την προώθηση τοπικών προϊό-

ντων ποιότητας, καθώς και με την τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής Πιερικών-Πολυφύτου. Ιδιαίτερα δυναμικοί οικισμοί της ενότητας (οικιστικά κέντρα 7ου επιπέδου) είναι το Λιβαδερό, το οποίο αποτελεί παραδοσιακό κέντρο κτηνοτροφίας και μπορεί να λειτουργήσει σε συνέργεια με την Ελάτη ως δίπολο κτηνοτροφικής ανάπτυξης, και το Τρανόβαλτο, το οποίο παρουσιάζει σημαντική παραγωγική εξειδίκευση στον κλάδο του μαρμάρου. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται με τη διατήρηση και ενδυνάμωση του αγροτικού χαρακτήρα της ενότητας, την ενίσχυση της εξορυκτικής δραστηριότητας (μεταλλευτικά και λατομικά ορυκτά) και την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

10. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Δεσκάτης:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Δεσκάτης. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με τον αγροτικό τομέα, με εξειδίκευση στην κτηνοτροφία, ενώ σε επί μέρους περιοχές αναπτύσσονται δραστηριότητες που σχετίζονται με την εξόρυξη ορυκτών πόρων. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι η Δεσκάτη που λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 6ου επιπέδου) και της οποίας ο αναπτυξιακός ρόλος είναι στενά συνδεδεμένος με την κτηνοτροφική ανάπτυξη και την προώθηση τοπικών προϊόντων ποιότητας. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται με τη διατήρηση και ενδυνάμωση του αγροτικού χαρακτήρα της ενότητας και ειδικότερα της κτηνοτροφίας, την ενίσχυση της εξορυκτικής δραστηριότητας, καθώς και την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος.

11. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Βελβεντού. Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Βελβεντού και αποτελεί τμήμα της ΖΑΠ Κοζάνης. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με τον αγροτικό τομέα, με ιδιαίτερα σημαντικούς κλάδους πρωτίστως την αμπελοκαλλιέργεια - οινοπαραγωγή και την παραγωγή οπωρικών και δευτερευόντως την κτηνοτροφία και την δασοκομία. Δυναμική είναι και η μεταποιητική και εμπορική δραστηριότητα στην περιοχή με τη δραστηριοποίηση των κατοίκων σε γεωργικούς συνεταιρισμούς. Κέντρο της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι ο Βελβεντός που λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 6ου επιπέδου) και του οποίου ο αναπτυξιακός ρόλος είναι στενά συνδεδεμένος με την αγροτική ανάπτυξη, με εξειδίκευση στην παράγωγή οπωροφόρων και κρασιών, και την προώθηση τοπικών προϊόντων ποιότητας, καθώς και με την τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής Πιερικών-Πολυφύτου. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται με τη διατήρηση και ενδυνάμωση του αγροτικού χαρακτήρα της ενότητας και την ανάδειξη και αξιοποίηση του

φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

12. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Νεστορίου:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Νεστορίου. Σημαντικό χαρακτηριστικό της ενότητας είναι η συνοριακή της θέση και η άμεση γειτνίαση με την Αλβανία. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με τον αγροτικό τομέα με εξειδίκευση στην καλλιέργεια φασολιών, τη δασοκομία και την κτηνοτροφία, ενώ σε επί μέρους περιοχές συναντώνται και δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό και τη γουνοποιία. Για λόγους ολοκληρωμένου προγραμματισμού της κάλυψης αναγκών και λειτουργικής επάρκειας σε κοινωνικές και τεχνικές υποδομές προτείνεται η συνέργεια και συλλειτουργία της Αναπτυξιακής Ενότητας Δήμου Νεστορίου με την Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Καστοριάς και επομένως, η υποστήριξη της ενότητας από την πόλη της Καστοριάς. Σημαντικός οικισμός της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι το Νεστόριο που αποτελεί έδρα του Καλλικράτειου Δήμου Νεστορίου και λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 7ου επιπέδου), ενώ μπορεί να λειτουργήσει και ως κέντρο ανάπτυξης και ανάδειξης του ορεινού όγκου του Γράμμου. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται κυρίως με την ενίσχυση του αγροτικού τομέα και ειδικότερα της κτηνοτροφίας, την ενίσχυση επιλεκτικών μορφών μεταποίησης και την ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

13. Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Πρεσπών:

Η Αναπτυξιακή Ενότητα ταυτίζεται με τη διοικητική ενότητα του Καλλικράτειου Δήμου Πρεσπών και αποτελεί τμήμα της ΖΑΠ Φλώρινας. Σημαντικό χαρακτηριστικό της ενότητας είναι η συνοριακή της θέση και η άμεση γειτνίαση με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία. Οι παραγωγικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην ενότητα σχετίζονται κυρίως με τον αγροτικό τομέα, με εξειδίκευση στην καλλιέργεια φασολιών, και με τον τουρισμό. Για λόγους ολοκληρωμένου προγραμματισμού της κάλυψης αναγκών και λειτουργικής επάρκειας σε κοινωνικές και τεχνικές υποδομές προτείνεται η συνέργεια και συλλειτουργία της Αναπτυξιακής Ενότητας Δήμου Πρεσπών με την Αναπτυξιακή Ενότητα Δήμου Φλώρινας και επομένως, η υποστήριξη της ενότητας από την πόλη της Φλώρινας. Σημαντικός οικισμός της Αναπτυξιακής Ενότητας είναι ο Λαιμός που αποτελεί έδρα του Καλλικράτειου Δήμου Πρεσπών και λειτουργεί ως κέντρο διοίκησης, εμπορίου και υπηρεσιών με περιοχή επιρροής το σύνολο της ενότητας (οικιστικό κέντρο 7ου επιπέδου), ενώ μπορεί να λειτουργήσει σε συνέργεια με τον Άγιο Γερμανό ως δίπολο τουριστικής ανάπτυξης. Η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Αναπτυξιακής Ενότητας συναρτάται με τη διατήρηση και ενδυνάμωση του αγροτικού χαρακτήρα της ενότητας και την ανάδειξη και αξιοποίηση του πλούσιου και αξιόλογου φυσικού και πολιτιστικού της περιβάλλοντος με σκοπό την τουριστική της ανάπτυξη.

Άρθρο 15

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής και λοιπής τεχνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος

Α. Μεταφορική υποδομή

1. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί πύλη εισόδου/εξόδου για τη Χώρα από τα βόρεια και από τα δυτικά.

2. Εκτός των οδικών μεταφορών κρίσιμη για τη μελλοντική επάρκεια της μεταφορικής υποδομής και τη βελτίωση της ευρύτερης σύνδεσης της Περιφέρειας με τον εθνικό και διεθνή χώρο, θεωρείται η αναβάθμιση των σιδηροδρομικών συνδέσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν τον σιδηροδρομικό άξονα Κρυσταλλοπηγή - Φλώρινα - Θεσσαλονίκη και το τμήμα Κοζάνη - Καλαμπάκα του σιδηροδρομικού άξονα μεταξύ Ηγουμενίτσας και Καλαμπάκας. Επίσης η σύνδεση της Περιφέρειας με τον εθνικό χώρο μπορεί να αναβαθμιστεί με τη λειτουργία υδατοδρομίων.

3. Η χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής επιμερίζεται στις συνδέσεις-δίκτυα υπερεθνικής, εθνικής και περιφερειακής σημασίας.

4. Ως συνδέσεις-δίκτυα υπερεθνικής σημασίας ορίζονται εκείνοι οι μεταφορικοί άξονες που συμβάλλουν στη συνδεσιμότητα της Περιφέρειας με τον διασυνοριακό χώρο και είναι:

- Ο άξονας Εγνατία Οδός,

- οι Κάθετοι Άξονες Σιάτιστα-Κρυσταλλοπηγή και Κοζάνη-Φλώρινα-Νίκη (κλάδος του άξονα Λάρισα-Νίκη), οι οποίοι αποτελούν μαζί με την Εγνατία Οδό ένα ενιαίο σύστημα και η ολοκλήρωσή τους ενισχύει σημαντικά τον ρόλο της Εγνατίας Οδού και

- η προτεινόμενη σιδηροδρομική σύνδεση Θεσσαλονίκη-Φλώρινα-Κρυσταλλοπηγή- Αλβανία.

5. Ως συνδέσεις-δίκτυα εθνικής σημασίας ορίζονται οι μεταφορικοί άξονες και οι μεταφορικές υποδομές που συμβάλλουν στη συνδεσιμότητα της Περιφέρειας με τον λοιπό εθνικό χώρο και είναι:

- Οι οδικές συνδέσεις Ε65 (από Εγνατία μέχρι Λαμία) και Κοζάνη-Λάρισα, ο οποίος είναι κλάδος του άξονα Λάρισα-Νίκη

- οι σιδηροδρομικές συνδέσεις Αμύνταιο-Κοζάνη και Καλαμπάκα-Κοζάνη

- τα αεροδρόμια Κοζάνης και Καστοριάς

- Κρίνεται, επιπλέον, επιθυμητή η διερεύνηση και ενθάρρυνση της δυνατότητας λειτουργίας υδατοδρομίων στη Λίμνη Πολυφύτου και στη Λίμνη Καστοριάς, σε συνάφεια όμως με το Π.Δ. χαρακτηρισμού της Λίμνης Καστοριάς ως Περιοχής Προστασίας (ΦΕΚ 226ΑΑΠ/19.6.2012).

- Η συνδεσιμότητα με τον εθνικό χώρο ολοκληρώνεται με τη λειτουργία της πόλης της Κοζάνης ως πολυτροπικού κόμβου εθνικής σημασίας που συνδέεται με τον ευρύτερο εθνικό χώρο με τρία μέσα μεταφοράς (αυτοκινητόδρομο, σιδηρόδρομο και αεροδρόμιο).

6. Ως συνδέσεις-δίκτυα περιφερειακής σημασίας ορίζονται οι μεταφορικοί άξονες που συμβάλλουν στη βελτίωση των ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων και διακρίνονται σε πρωτεύοντα και δευτερεύοντα δίκτυα ως εξής:

- Στο πρωτεύον δίκτυο περιλαμβάνονται οι οδικές συνδέσεις Φλώρινα- Κρυσταλλοπηγή-Κάθετος Άξονας Σιάτιστας, οδός σύνδεσης των δύο Καθέτων Άξόνων μέσω της σήραγγας Κλεισούρας, Κοζάνη-Σέρβια, Βεύη-Άρνισσα, Ε.Ο.3 -Αντίγονος Άρνισσα (Έδεσσα), Γρεβενά-Καλαμπάκα, Διασταύρωση Ε.Ο. 15 και Ε.Ο. 26-Δεσκάτη- Ελασσόνα.

- Στο δευτερεύον δίκτυο περιλαμβάνονται οι οδικές συνδέσεις Ε.Ο. 15 από διασταύρωση Πρεσπών μέχρι την Επ.Ο Βροντερού-Λαιμού-Λαιμός, Ε.Ο. 20 από Κόμβο Νεάπολης (στον Κάθετο Άξονα)-Πεντάλοφος-Επταχώρι, Επ.Ο. Καστοριά- Νεστόριο-Ε.Ο. 20 (Επταχώρι), οδός από Γρεβενά μέχρι Βασιλίτσα, οδός από Γρεβενά Αετιά-Φιλιππαιοί-Δοτικό- Επταχώρι, Επ.Ο. Αμύνταιο-Αετός-Λέχοβο-Κλεισούρα, οδός σύνδεσης Δεσκάτης με Λιβαδερό και με Ε.Ο. Κοζάνης-Λάρισας, Επ.Ο. Καστοριά- Χιονοδρομικό Κέντρο Βιτίσιου.

Β. Ενέργεια

1. Στον τομέα της ενέργειας, οι βασικές χωρικές κατευθύνσεις αποσκοπούν στην ισορροπία των αποφάσεων που αφορούν στην παραγωγή ενέργειας και τα ενεργειακά δίκτυα και έχουν ως εξής:

- Ολοκλήρωση των προγραμματισμένων φραγμάτων και μικρών υδροηλεκτρικών έργων (ΜΥΗΕ). Η δημιουργία νέων ΜΥΗΕ θα πρέπει να αξιολογεί και την περίπτωση δημιουργίας εδαφικών συσσωρεύσεων σε υπολεκάνες απορροής στην προοπτική ελέγχου των υδρομορφολογικών αλλοιώσεων των υδάτινων σωμάτων. Στην περίπτωση εγκαταστάσεων εντός εθνικών πάρκων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ειδικότερες μελέτες επιπτώσεων στο έμβιο απόθεμα, που τυχόν υπάρχουν, μετά τη σύμφωνη γνώμη των φορέων διαχείρισης.

- Ανάπτυξη αιολικών συστημάτων σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και ρυθμίσεις του ΕΧΠ για τις ΑΠΕ, με ειδικότερη μέριμνα στην αξιολόγηση των επιπτώσεων στο τοπίο. Επίσης, στην περίπτωση εγκαταστάσεων εντός εθνικών πάρκων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ειδικότερες μελέτες επιπτώσεων στο έμβιο απόθεμα, που τυχόν υπάρχουν, μετά τη σύμφωνη γνώμη των φορέων διαχείρισης.

- Δημιουργία νέων φωτοβολταϊκών συστημάτων κατά προτεραιότητα στους πυρήνες των ΖΑΠ, σε περιοχές με ευχέρεια διασύνδεσης με το δίκτυο, καθώς και σε περιοχές άγονες ή μη αρδευόμενες και περιοχές που δεν προορίζονται για βόσκηση, κατά προτίμηση αθέατες από κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλα μνημεία μείζονος σημασίας και από περιοχές με υψηλό δείκτη τουριστικής ανάπτυξης.

- Υποστήριξη της παραγωγής βιοκαυσίμων: α) με την αξιοποίηση πρωτίστως των γεωργικών αποβλήτων και υπολειμμάτων σε συνάφεια με τις κατευθύνσεις του ΠΕΣΔΑ και β) με την αναδιάρθρωση οριακών γεωργικών εκμεταλλεύσεων προς την καλλιέργεια ενεργειακών φυτών. Σύμφωνα και με το ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας, προωθείται η στήριξη της κατασκευής: α) μικρών μονάδων βιοαερίου αξιοποιώντας κτηνοτροφικά, πτηνοτροφικά και αγροτικά υπολείμματα και β) μονάδων βιομάζας για παραγωγή ενέργειας και τηλεθέρμανση.

- Ανάπτυξη υποδομών μακροχρόνιας (ιδίως) αποθήκευσης καθαρής ενέργειας, όπως είναι τα έργα αντλησι-

οταμίευσης, οι καινοτόμες μέθοδοι και εφαρμογές αποθήκευσης ή/και ετεροχρονισμένης χρήσης ενέργειας (μπαταρίες θερμικής ενέργειας) κ.λπ..

- Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, στις κατοικίες και στις επιχειρήσεις.

- Αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας για την αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ.

- Διασφάλιση συνέχισης της τηλεθέρμανσης, με εναλλακτικούς τρόπους (αξιοποίηση βιομάζας, μονάδες ενεργειακής αξιοποίησης απορριμμάτων, χρήση ηλεκτρικών λεβήτων που θα λειτουργούν με ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, άλλες διαθέσιμες τεχνολογικά λύσεις κ.λπ.), στις περιοχές όπου ήδη εφαρμόζεται.

- Προώθηση δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας (όπως οι μονάδες ΣΗΘΥΑ κ.λπ.) από ΑΠΕ και Φυσικό Αέριο.

- Αξιοποίηση του ΤΑΡ για την κάλυψη παραγωγικών και αστικών αναγκών. Ειδικότερα, είναι επιθυμητή η αξιοποίηση του αγωγού για την υποστήριξη των επιχειρηματικών ζωνών και των παραγωγικών μονάδων, καθώς και για τη θέρμανση των περιοχών από τις οποίες διέρχεται.

Γ. Περιβαλλοντικές υποδομές

1. Οι κατευθύνσεις για τις υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης απορριμμάτων εξειδικεύονται ως εξής:

- Κάλυψη των υδρευτικών αναγκών του πληθυσμού, κατά προτεραιότητα, τόσο σε ποσοτικούς όσο και σε ποιοτικούς όρους, και ως εκ τούτου, θεώρηση των σχετικών έργων υδροδότησης ως έργα περιφερειακής σημασίας.

- Αξιοποίηση των υποδομών της ΔΕΗ για την ανάπτυξη αρδευτικών έργων.

- Αποπεράτωση, κατά προτεραιότητα, και άμεση λειτουργία όλων των ΕΕΛ που εμπίπτουν στις διατάξεις εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ «περί επεξεργασίας των αστικών λυμάτων».

- Εκπόνηση σχεδίου εναλλακτικών επιλογών ανάπτυξης υποδομών διαχείρισης των αστικών λυμάτων για οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων. Το σχέδιο εναλλακτικών επιλογών θα πρέπει να εστιάζει στην αξιοποίηση των τεχνολογιών αιχμής και να λαμβάνει υπόψη κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια, τις οικολογικές ιδιαιτερότητες των εκάστοτε περιοχών και τις προβλέψεις προστασίας των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, όπως αυτές διαμορφώνονται από το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής.

- Πλην των πυρήνων των ΖΑΠ, σε συνάφεια με το ΠΕΣ-ΔΑ, επιδιώκεται ο κατά το δυνατόν περιορισμός της δημιουργίας νέων υποδοχέων προσωρινής αποθήκευσης και διάθεσης στερεών αποβλήτων (ΣΜΑ, ΧΥΤ) και ο περιορισμός της επέκτασης των υφιστάμενων.

- Προώθηση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης και τελικής διάθεσης αποβλήτων.

- Σε συνάφεια με το ΠΕΣΔΑ επιδιώκεται η επαύξηση του χρόνου ζωής των υφιστάμενων υποδοχέων προσωρινής αποθήκευσης και διάθεσης στερεών αποβλήτων (ΣΜΑ, ΧΥΤ), μέσα από την απομείωση του όγκου των αποβλήτων προς διαχείριση και διάθεση.

Άρθρο 16

Ευρείες ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων

1. Αναγνωρίζονται ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων με ιδιαίτερη δυναμική συγκεκριμένων κλάδων και περαιτέρω προοπτικές ανάπτυξης. Οι κλάδοι αυτοί παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στην περιφερειακή οικονομία και προσδίδουν ένα βαθμό εξειδίκευσης σε αυτές τις ζώνες, καθώς και στην περιφερειακή οικονομία συνολικά.

2. Λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη δυναμική των παραγωγικών κλάδων, τους διαθέσιμους πόρους και τις μελλοντικές δυνατότητες και προτεραιότητες, υποδεικνύονται ευρύτερες ζώνες ανάπτυξης του πρωτογενούς, του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα. Η οριοθέτηση αυτών των ζωνών είναι ενδεικτική, καθώς οι συγκεκριμένες ζώνες ούτε έχουν, ούτε προτείνεται να έχουν "αποκλειστικό" χαρακτήρα. Οι ζώνες αυτές υποδεικνύουν περιοχές που διαθέτουν δυναμική στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων συγκεκριμένων κλάδων και επομένως, προτεραιότητα στην αξιοποίηση ως προς αυτούς τους κλάδους, χωρίς να αποκλείουν όμως την ύπαρξη δυναμικών δραστηριοτήτων και άλλων κλάδων, εφόσον δεν παρατηρούνται αρνητικές αλληλεπιδράσεις. Ο μη αυστηρός καθορισμός αυτών των ζωνών ανάπτυξης παρέχει την ευχέρεια δυναμικής εξέλιξης τόσο μεμονωμένων όσο και συνδυασμένων δραστηριοτήτων, δημιουργώντας έτσι θετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην Περιφέρεια.

Α. Ευρείες ζώνες ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα

1. Οι περιοχές όπου αναπτύσσεται ο πρωτογενής τομέας, καταλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της Περιφέρειας και σχετίζονται με τους δυναμικότερους κλάδους του, τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Αναγνωρίζονται: α) ζώνες ανάπτυξης της γεωργίας, β) ζώνες ανάπτυξης της κτηνο/πτηνοτροφίας και γ) ζώνες ανάπτυξης της εκτροφής γουνοφόρων ζώων, οι οποίες διαχωρίζονται από τις υπόλοιπες ζώνες κτηνο/πτηνοτροφίας, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που παρουσιάζει η συγκεκριμένη δραστηριότητα στην Περιφέρεια. Στις ζώνες ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα προωθούνται δραστηριότητες που σχετίζονται με:

- Την προώθηση της αγροτικής επιχειρηματικότητας, τη στήριξη της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και την προώθηση ευνοϊκού περιβάλλοντος για καινοτομία στον αγροτικό τομέα, με σκοπό την εξωστρέφεια του αγροτικού τομέα και παράλληλα την στήριξη της ενδογενούς ανάπτυξης.

- Τη στήριξη της παραγωγής ασφαλών αγροτικών προϊόντων με συγκριτικά πλεονεκτήματα και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους.

- Την αναδιάρθρωση εν γένει του αγροτικού τομέα, με βάση το Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, και την ανάπτυξη νέων προϊόντων (πολυδύναμες καλλιέργειες, ενεργειακά φυτά, σαλιγκάρια κ.λπ.). Από επιχειρησιακή άποψη, στις ζώνες αυτές μπορούν να αναπτύσσονται εξειδικεύσεις, όπως προτείνονται στο Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και όπως αυτά τα Επιχειρησιακά Σχέδια αναθεωρούνται κατά καιρούς.

- Την αποτίμηση και παρακολούθηση της φέρουσας ικανότητας των περιοχών υποδοχής συγκεκριμένων καλλιεργειών και δραστηριοτήτων (π.χ. εκτροφεία γουνοφόρων) ως εργαλείο αδειοδότησης και ελέγχου των εγκαταστάσεων αυτών.

2. Οι ζώνες ανάπτυξης της γεωργίας αναπτύσσονται στον άξονα που εκτείνεται από τα βόρεια σύνορα μέχρι τη λίμνη Πολυφύτου (περιοχή γύρω από τη λίμνη Πολυφύτου, ευρύτερη περιοχή Βελβεντού, περιοχή Κρόκου Κοζάνης, περιοχή μεταξύ της Εγνατίας Οδού μέχρι τη λίμνη Πετρών και πεδιάδα Δήμου Φλώρινας), στον άξονα που εκτείνεται από την Καστοριά κατά μήκος του Αλιάκμονα μέχρι τα νοτιοανατολικά όρια της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών και στην περιοχή των Πρεσπών, κυρίως ανατολικά της λίμνης Μικρή Πρέσπα. Βασικές κατευθύνσεις για τις ζώνες αυτές είναι:

- Στις παραπάνω ζώνες, με εξαίρεση τις περιοχές γεωργικής γης πρώτης προτεραιότητας, είναι δυνατόν να χωροθετούνται ΠΟΑΠΔ με εγκαταστάσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων συναφών με την τοπική παραγωγή.

- Εντός των παραπάνω ζωνών είναι δυνατόν να εγκαθίστανται μεταποιητικές μονάδες γεωργικών προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ) ή/και προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) μέσα στις περιοχές παραγωγής τους (όπως οινοποιία σε αμπελουργικές περιοχές).

- Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, είναι δυνατόν να ορίζονται περιοχές αποκλειστικής καλλιέργειας των τοπικών χαρακτηριστικών προϊόντων της Δυτικής Μακεδονίας (κρασί, κρόκος, μανιτάρια, φασόλια, πιπεριές κ.λπ.), σε συνδυασμό με τον προσανατολισμό σε ανάπτυξη ζωνών βιολογικών προϊόντων, με δυνατότητα εγκατάστασης μόνον των απαραίτητων συνοδευτικών δραστηριοτήτων και με σκοπό την περαιτέρω αγροτική εξειδίκευση της περιοχής.

3. Οι ζώνες κτηνο/πτηνοτροφίας αναπτύσσονται, ως επί το πλείστον, στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές των Περιφερειακών Ενότητων Γρεβενών και Καστοριάς. Επίσης, σημαντικές συγκεντρώσεις κτηνοτροφικών μονάδων παρατηρούνται στην περιοχή Λιβαδερού Κοζάνης, και γενικότερα στην περιοχή του Δήμου Σερβίων-Βελβεντού από την Ελάτη μέχρι την Καστανιά, στην ευρύτερη περιοχή της Σιάτιστας, στην περιοχή της Δεσκάτης και στις περιοχές Λεχόβου, Βαρικού, Τριανταφυλλιάς και Δροσποπηγής Φλώρινας. Βασικές κατευθύνσεις για τις ζώνες αυτές είναι:

- Στις παραπάνω ζώνες, καθώς και όπου αλλού υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις, εκτός των μεμονωμένων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων είναι δυνατή η ίδρυση και λειτουργία κτηνοτροφικών πάρκων, κατόπιν έκδοσης ΚΥΑ καθορισμού όρων και προϋποθέσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 4235/2014 και με πρόβλεψη για την κατασκευή των βασικών έργων υποδομής και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

- Εντός των παραπάνω ζωνών είναι δυνατόν να χωροθετούνται ΠΟΑΠΔ με προσανατολισμό στη μεταποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων και σχετικές μεταποιητικές δραστηριότητες.

- Σε εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4235/2014 είναι δυνατόν οικισμοί, κυρίως ορεινοί και ημιορεινοί, η

οικονομία των οποίων στηρίζεται αποκλειστικά στην κτηνοτροφική δραστηριότητα, να ορίζονται ως κτηνοτροφικοί οικισμοί.

4. Ως ειδική κατηγορία των παραπάνω ζωνών θεωρούνται οι ζώνες εκτροφής γουνοφόρων ζώων που αποτελεί κλάδο καθετοποίησης της γουνοποιίας και αναγνωρίζονται στην ευρύτερη περιοχή του άξονα Καστοριά-Σιάτιστα-Γρεβενά. Ειδικότερες κατευθύνσεις για τις ζώνες αυτές είναι:

- Ολοκληρωμένος σχεδιασμός της ανάπτυξης του κλάδου εκτροφής γουνοφόρων ζώων (με μέριμνα την προστασία και καλή υγεία του συνολικού ζωικού πληθυσμού και την προστασία του περιβάλλοντος), διασύνδεσή του με άλλους κλάδους της τοπικής οικονομίας και διαχείριση των τυχόν σωρευτικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

- Συνεχής παρακολούθηση και αποτίμηση της φέρουσας ικανότητας των περιοχών υποδοχής εκτροφείων γουνοφόρων ζώων στα πλαίσια του ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης του κλάδου.

- Συνολικός σχεδιασμός των απαιτούμενων έργων υποδομής και περιβαλλοντικής διαχείρισης στα πλαίσια του ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης του κλάδου.

5. Είναι επιθυμητή η ενίσχυση των υδατοκαλλιεργειών, όπου αυτό είναι εφικτό, η σύνδεσή τους με τοπικά προϊόντα ποιότητας, η διαφοροποίηση προς νέα είδη και είδη με καλές προοπτικές, η προώθηση επενδύσεων βιολογικών υδατοκαλλιεργειών και η ενίσχυση του κλάδου της μεταποίησης και της εμπορίας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιεργείας (π.χ. ίδρυση συνεταιρισμών και δημιουργία μεταποιητικών σταθμών). Είναι δυνατή η δημιουργία Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), εφόσον παρατηρηθεί συγκέντρωση μονάδων σε κάποιες περιοχές. Σε κάθε περίπτωση η χωροθέτηση μονάδων και οργανωμένων ζωνών υδατοκαλλιεργειών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια χωροθέτησης του άρθρου 5 του ΕΧΠ για τις Υδατοκαλλιέργειες.

Β. Ευρείες ζώνες ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα

1. Οι ζώνες ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα διαχωρίζονται σε: 1) ζώνες βιομηχανίας-βιοτεχνίας και αποθήκευσης-χονδρεμπορίου, 2) ζώνες γουνοποιίας και 3) ζώνες εξόρυξης. Στις ζώνες ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα προωθούνται δραστηριότητες που σχετίζονται με:

- Την υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικής παρουσίας των επιχειρήσεων και των προϊόντων που παράγουν στην εγχώρα και τη διεθνή αγορά.

- Την ενίσχυση συστάδων (clusters) επιχειρήσεων εξωστρεφούς προσανατολισμού, με έμφαση στα τοπικά προϊόντα και τις υπηρεσίες (π.χ. μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων, καθαρή ενέργεια-ΑΠΕ).

- Τον αναπροσανατολισμό της μεταποιητικής δραστηριότητας «παραδοσιακών» κλάδων προς κλάδους και προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας.

- Την ανάπτυξη νέων προϊόντων ή τη διαφοροποίηση προϊόντων με έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση, στην τυποποίηση και στην πιστοποίηση των προϊόντων και επιχειρήσεων.

2. Οι ζώνες βιομηχανίας-βιοτεχνίας και αποθήκευσης-χονδρεμπορίου αναπτύσσονται στους πυρήνες των ΖΑΠ Κοζάνης και Φλώρινας, σε όλους τους οργανωμένους υποδοχείς δραστηριοτήτων (είτε αυτοί είναι θεσμοθετημένοι/υφιστάμενοι είτε πρόκειται να αναπτυχθούν μελλοντικά), καθώς και στις ζώνες αστικών λειτουργιών των αστικών και των δυναμικών ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας (Κοζάνη, Καστοριά, Φλώρινα, Πτολεμαΐδα, Γρεβενά, Σιάτιστα, Αμύνταιο, Άργος Ορεστικό, Βατερό). Βασικές κατευθύνσεις για τις ζώνες αυτές είναι:

- Αναβάθμιση και αξιοποίηση των θεσμοθετημένων χώρων οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων με την προώθηση πλαισίου επενδυτικών κινήτρων και την ολοκλήρωση τυχόν απαιτούμενων έργων και υποδομών.

- Στα πλαίσια της βιώσιμης διαχείρισης του υφιστάμενου και εγκαταλελειμμένου αποθέματος, εγκατάσταση βιομηχανικών δραστηριοτήτων, κατά προτεραιότητα σε υφιστάμενο απόθεμα, περιοχές με υφιστάμενο απόθεμα, καθώς και σε εκτάσεις με προηγούμενη βιομηχανική ή άλλη σχετική αστική χρήση με πολιτικές και δράσεις επανάχρησης, κατά τρόπο ώστε να μην κατασπαταλάται φυσική γη για νέο δομημένο χώρο - Δυνατότητα άρσης των περιορισμών που προκύπτουν από την τυχόν αλλαγή χρήσης και σχετίζονται με ζητήματα όρων δόμησης (με σχετική πρόβλεψη στο σύστημα σχεδιασμού της Χώρας).

- Περιορισμός της διάσπαρτης χωροθέτησης νέων βιομηχανικών μονάδων με την αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης τέτοιων μονάδων στους μη κλειστούς αυτοκινητοδρόμους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο.

- Προώθηση της δημιουργίας νέων οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων (επιχειρηματικά πάρκα κ.λπ.) στις ΖΑΠ Κοζάνης και Φλώρινας, με προτεραιότητα στις υποβαθμισμένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις που αποκαθίστανται εντός των πυρήνων τους.

- Εφόσον αιτιολογείται η βιωσιμότητα, είναι επιθυμητή η προσφορά νέων οργανωμένων υποδοχέων και σε άλλες περιοχές που προκύπτει σχετική ανάγκη, με προτεραιότητα στον άξονα Καστοριά - Κοζάνη και στους οικισμούς Γρεβενά και Δεσκάτη και με εξειδίκευση των σχετικών κατευθύνσεων του ΓΠΧΣΑΑ και του ΕΧΠ για τη Βιομηχανία.

- Για υφιστάμενες δραστηριότητες εντός θεσμοθετημένων υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων ισχύουν τα προβλεπόμενα του ν. 3325/2005 (Άρθρο 7 παρ. 1), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 70 του ν. 4549/2018.

3. Οι ζώνες γουνοποιίας ταυτίζονται με τις προαναφερόμενες ζώνες εκτροφής γουνοφόρων ζώων. Στις περιοχές αυτές είναι επιθυμητή η προώθηση δράσεων ενίσχυσης της εξωστρέφειας του κλάδου της γουνοποιίας (κλαδικές εκθέσεις, επιχειρηματικές αποστολές, πιστοποίηση προϊόντων γούνας). Ειδικότερες κατευθύνσεις για τις ζώνες αυτές είναι:

- Αξιοποίηση των υφιστάμενων - θεσμοθετημένων οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων για την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου της γουνοποιίας και την προώθηση δράσεων ενίσχυσης της εξωστρέφειάς του.

- Σε περίπτωση που υπάρχει σχετικό επενδυτικό ενδιαφέρον, είναι δυνατή η εγκατάσταση επιχειρηματι-

κών πάρκων, η χωροθέτηση των οποίων θα πρέπει να προωθείται κατά προτεραιότητα στον άξονα Καστοριά-Σιάτιστα.

4. Οι ζώνες εξόρυξης διακρίνονται σε ζώνες λιγνιτορυχείων που είναι πλέον σε απόσυρση και σε ζώνες εξόρυξης λοιπών ορυκτών/μεταλλευμάτων. Οι ζώνες λιγνιτορυχείων εντοπίζονται κυρίως στο λεκανοπέδιο Κοζάνης- Εορδαίας καθώς και στα όρια των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης-Φλώρινας, ενώ οι ζώνες εξόρυξης λοιπών ορυκτών/μεταλλευμάτων εντοπίζονται σε διάσπαρτες περιοχές όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων. Ενδεικτικά, αναφέρονται η περιοχή της Βεύης της Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας, η ευρύτερη περιοχή του Τρανόβαλτου Κοζάνης, η περιοχή Αχλάδας-Σκοπού Φλώρινας, οι ευρύτερες περιοχές Νεράιδας, Λευκάρων, Σερβίων και Χρωμίου της Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης, Σκούμτσας και Κνίδης της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών και Ιεροπηγής της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς.

Βασικές κατευθύνσεις για τις ζώνες των λιγνιτορυχείων σε απόσυρση είναι:

- Προώθηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την αναγέννηση, απορρύπανση αποκατάσταση και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων.

- Προώθηση εναλλακτικών μορφών παραγωγής ενέργειας (ενεργειακή αξιοποίηση δευτερογενών καυσίμων, αξιοποίηση βιομάζας, παραγωγή βιοκαυσίμου κ.τ.λ.).

- Ανάπτυξη επιχειρηματικών δράσεων μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος διαχείρισης απορριμμάτων και παραγωγής ενέργειας (πυρόλυση, αεριοποίηση κ.τ.λ.).

- Ανάπτυξη και διερεύνηση έργων αδρανοποίησης υγρών αποβλήτων και ιλύος, έργων εξουδετέρωσης ή/και δέσμευσης αέριων ρύπων, συστημάτων ψηφιακής διαχείρισης και πιστοποίησης δεδομένων έργων (Data Center).

- Επιτάχυνση της εκπόνησης ΕΠΣ, σε εναρμόνιση με τους άξονες προτεραιότητας του ΣΔΑΜ, με προτεραιότητες χρήσεων/δραστηριοτήτων την εγκατάσταση ΑΠΕ και μονάδων αποθήκευσης (όπως είναι τα έργα αντλησιοταμίευσης, οι καινοτόμες μέθοδοι και εφαρμογές αποθήκευσης ή/και ετεροχρονισμένης χρήσης ενέργειας (μπαταρίες θερμικής ενέργειας)κ.α.) συμπεριλαμβανομένων μονάδων παραγωγής πράσινου υδρογόνου και των επιμέρους υποδομών και δικτύων που αυτό απαιτεί, τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων, την ανάπτυξη ζώνης καινοτομίας, την αγροτική χρήση (συμπεριλαμβανομένης της καλλιέργειας ενεργειακών φυτών για την αξιοποίηση βιομάζας), καθώς και δράσεων προώθησης της βιομηχανικής κληρονομιάς της περιοχής.

- Προώθηση δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας (όπως οι μονάδες ΣΗΘΥΑ κ.λπ.) από ΑΠΕ και Φυσικό Αέριο.

Βασικές κατευθύνσεις για τις ζώνες εξόρυξης λοιπών ορυκτών/μεταλλευμάτων είναι:

- Προώθηση της έρευνας και εκμετάλλευσης των ορυκτών πρώτων υλών, κατά προτεραιότητα, στις παραπάνω ζώνες εξόρυξης.

- Στις ζώνες ενδιαφέροντος αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών, επίλυση ζητημάτων σύγκρουσης χρήσεων γης, κατά προτεραιότητα, υπέρ των συναφών δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης των ορυκτών πρώτων υλών.

- Διατήρηση της εξορυκτικής δραστηριότητας στις υφιστάμενες περιοχές εκμετάλλευσης και διασφάλιση της συνέχισης εκμετάλλευσής τους μακροπρόθεσμα και της δυνατότητας επέκτασης σε περιοχές όπου εντοπίζονται νέα κοιτάσματα ορυκτών πρώτων υλών, ακόμη και εκτός των παραπάνω ζωνών, με τήρηση των όρων προστασίας του περιβάλλοντος και των προϋποθέσεων λειτουργίας των γειτονικών δραστηριοτήτων.

- Εξασφάλιση των προϋποθέσεων συνέχισης της λειτουργίας των εξορυκτικών δραστηριοτήτων και κυρίως της δυνατότητας χωροθέτησης μονάδων πρωτογενούς επεξεργασίας ορυκτών πρώτων υλών και μονάδων μεταποίησης για καθετοποίηση της παραγωγής στους χώρους εξόρυξης, λαμβάνοντας παράλληλα και τα αναγκαία μέτρα προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

- Συστηματικός έλεγχος της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και των ειδικότερων δεσμεύσεων των υφιστάμενων και των νέων εκμεταλλεύσεων αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στους αποδέκτες και το τοπίο.

- Υποστήριξη μονάδων παραγωγικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών που προωθούν τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών με στόχο τη βελτίωση των αποδόσεων, την προστασία των πόρων, τη μείωση των επιπτώσεων στους αποδέκτες και την εν γένει επίτευξη βιώσιμων συνθηκών αναπαραγωγής σε οικονομικούς - κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς όρους.

- Προώθηση προγραμμάτων αποκατάστασης του τοπίου και εξεύρεσης εναλλακτικών χρήσεων στις περιοχές εξοφλημένων εκμεταλλεύσεων των ορυκτών πρώτων υλών με τρόπο που να συνεκτιμώνται οι λειτουργίες του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της εγγύς περιοχής τους.

Γ. Ευρείες ζώνες ανάπτυξης του τριτογενούς τομέα

1. Οι ζώνες ανάπτυξης του τριτογενούς τομέα διαχωρίζονται σε: 1) ζώνες τουριστικής ανάπτυξης και 2) ζώνες αστικών δραστηριοτήτων. Στις ζώνες ανάπτυξης του τριτογενούς τομέα προωθούνται δραστηριότητες που σχετίζονται με:

- Την αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων και τη δημιουργία τουριστικού προϊόντος ποιότητας με βάση το φυσικό περιβάλλον, την τοπική παραγωγή και τον πολιτισμό.

- Την προώθηση στοχευμένων έργων υποδομής που να ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα τουριστικών προορισμών, αναδεικνύοντας τοπικά πλεονεκτήματα, όπως τουριστικές διαδρομές, τοπικό απόθεμα με δυνατότητα τουριστικής αξιοποίησης (π.χ. παλιές βιοτεχνίες, μύλοι, κ.λπ.), υποδομές οικότουριστικής ανάπτυξης κ.λπ.

- Τη συγκρότηση και λειτουργία τουριστικών δικτύων (clustering) με στόχο τη διασύνδεση υπηρεσιών, τη δημιουργία ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων κ.λπ.

- Την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της διασυνοριακής συνεργασίας τουριστικών επιχειρήσεων.

- Την προώθηση δικτύωσης συστάδων καινοτομίας/ γνώσης και τη δημιουργία clusters με έμφαση στην ανάπτυξη καινοτομιών.

- Την ενίσχυση υποδομών καινοτομίας και την προαγωγή κέντρων ικανότητας/εξειδίκευσης (competence centers).

- Την ενίσχυση νέων καινοτομικών επιχειρήσεων και την προσέλκυση επενδύσεων υψηλής έντασης γνώσης από το εξωτερικό.

- Την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων γύρω από την καθαρή ενέργεια με τη συνεργασία ΔΕΗ-ερευνητικών και ακαδημαϊκών δομών.

- Την ανάπτυξη υποδομών υγείας διασυνοριακής εμβέλειας.

- Την ανάπτυξη υποδομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

- Τη δημιουργία καινοτόμου και οργανωμένης επιχειρηματικής περιοχής με τη μορφή διασυνοριακού Εμπορευματικού Κέντρου.

2. Οι ζώνες τουριστικής ανάπτυξης αναπτύσσονται σε περιοχές με αξιόλογους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, στις οποίες υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης ήπιων μορφών τουρισμού. Οι ζώνες αυτές αφορούν κυρίως τις περιοχές: ευρύτερη περιοχή Χιονοδρομικού Κέντρου Βασιλίτσας, περιοχή ορεινών Γρεβενών-Βενέτικου ποταμού, περιοχή Πρεσπών, περιοχή Χιονοδρομικού Κέντρου Βίγλας-Πισοδερίου, πόλη Φλώρινας, ευρύτερη περιοχή Νυμφαίου, περιοχή Αγίου Παντελεήμονα-λίμνης Βεγορίτιδας, πόλη Καστοριάς, περιοχή Χιονοδρομικού Κέντρου Βιτσιού, περιοχή Νεστορίου, περιοχή Σιάτιστας, περιοχή Βλάστης και παραλίμνιες περιοχές λιμνών Πολυφύτου και Ιλαρίωνα, όπως και όλες τις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και άλλων αξιόλογων οικισμών. Βασικές κατευθύνσεις για τις ζώνες αυτές είναι:

- Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προορισμών, προκειμένου να καταστούν ελκυστικότεροι και ασφαλέστεροι, με την ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας, την αναβάθμιση και την αποκατάσταση του δομημένου χώρου, την οργάνωση του ατύπως διαμορφωμένου οικιστικά εξωαστικού χώρου, κ.ά.

- Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και του τοπίου (προστασία φυσικού περιβάλλοντος, αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργία πολιτιστικών χώρων, δικτύων μονοπατιών και διαδρομών).

- Ενίσχυση της σχέσης ανεπτυγμένων τουριστικών κέντρων και υπαίθρου, ώστε να εμπλουτιστεί η υφιστάμενη τουριστική προσφορά με νέα τουριστικά προϊόντα και να καταστούν βιώσιμες οι νέες μορφές τουρισμού που θα αναπτυχθούν σε ορεινές ή μη ανεπτυγμένες περιοχές.

- Στους οικισμούς με παραδοσιακό και εν γένει αξιόλογο χαρακτήρα, η χωροθέτηση των τουριστικών μονάδων θα πρέπει να γίνεται κατά το δυνατόν εντός των ορίων των οικισμών, με σεβασμό στο ύψος, την ταυτότητα και τη φυσιογνωμία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος.

- Είναι δυνατή η αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων ορεινών οικισμών που παρουσιάζουν αρχιτεκτονικό ενδια-

φέρον, με τη μετατροπή κτιρίων σε καταλύματα ή και με νέες μεγαλύτερου μεγέθους επενδύσεις.

- Σε όλες τις παραπάνω κατευθύνσεις, προτεραιότητα λαμβάνουν δράσεις και σχέδια, τα οποία υλοποιούνται σε υφιστάμενους οικισμούς ή σε πολύ μεγάλη εγγύτητα με αυτούς, καθώς και σχέδια που περιλαμβάνουν επανάχρηση υφιστάμενου αποθέματος (δυνατότητα άρσης των περιορισμών που προκύπτουν από την τυχόν αλλαγή χρήσης και σχετίζονται με ζητήματα όρων δόμησης, με σχετική πρόβλεψη στο σύστημα σχεδιασμού της Χώρας), κατά τρόπο ώστε να μην κατασπαταλάται φυσική γη για νέο δομημένο χώρο και να αποκτώνται οικονομίες κλίμακας στις υποδομές.

3. Οι ζώνες αστικών δραστηριοτήτων καθορίζονται σε περιοχές γύρω από τα αστικά και τα δυναμικά ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας (Κοζάνη, Καστοριά, Φλώρινα, Πτολεμαΐδα, Γρεβενά, Σιάτιστα, Αμύνταιο, Άργος Ορεστικό). Γενικά, οι αστικές δραστηριότητες τριτογενούς χαρακτήρα που σχετίζονται άμεσα με την εξυπηρέτηση του πληθυσμού (όπως λιανικό εμπόριο, αναψυχή, υπηρεσίες, εκπαίδευση κ.λπ.), πρέπει να αναπτύσσονται εντός του πολεοδομημένου ή υπό πολεοδόμηση αστικού χώρου, με βάση της αρχές της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Οι ζώνες αυτές λόγω έλλειψης κατάλληλων χώρων ανάπτυξης τους εντός των πολεοδομημένων περιοχών, σχεδιάζονται ως ζώνες αστικών δραστηριοτήτων σε άμεση γειτνίαση με αυτές και σε περιοχές που ήδη λειτουργούν με αυτόν τον χαρακτήρα με σκοπό την αποφυγή της διάσπαρτης και ανεξέλεγκτης αστικής διάχυσης. Βασικές κατευθύνσεις για τις ζώνες αυτές είναι:

- Η ανάπτυξη αστικών δραστηριοτήτων εκτός πολεοδομημένων ή υπό πολεοδόμηση αστικών χώρων πρέπει να λαμβάνει χώρα εντός των παραπάνω καθοριζόμενων ζωνών και, κατά προτεραιότητα, εκεί όπου ήδη υπάρχουν υφιστάμενες συγκεντρώσεις δραστηριοτήτων και υφιστάμενες υποδομές και, γενικά, όπου δεν απαιτούνται νέες επενδύσεις σε μεταφορικά δίκτυα και λοιπά τεχνικά δίκτυα. Όπου αυτό δεν είναι εύκολο, η ανάπτυξη αυτή πρέπει να επιδιώκεται ώστε να συνδυάζεται με τα σχεδιαζόμενα δίκτυα υποδομών, έτσι ώστε να μην προκύπτουν κατά το δυνατόν ανάγκες για διαφορετικά δίκτυα εξυπηρέτησης.

- Η ανάπτυξη αστικών δραστηριοτήτων στις ζώνες αυτές είναι επιθυμητό να προωθείται σε οργανωμένους υποδοχείς δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας, παράλληλα, υπόψη και τις διατάξεις του ν. 4982/2022. Προτεραιότητα σε τέτοιους χώρους έχουν περιοχές συγκέντρωσης καινοτόμων επιχειρήσεων και συστάδων (cluster) επιχειρήσεων σε τομείς και κλάδους που ενισχύονται από τον αναπτυξιακό σχεδιασμό και από τον παρόντα σχεδιασμό.

- Στα πλαίσια της βιώσιμης διαχείρισης του υφιστάμενου και εγκαταλελειμμένου αποθέματος, η εγκατάσταση τριτογενών δραστηριοτήτων είναι επιθυμητό να προωθείται κατά προτεραιότητα σε υφιστάμενο απόθεμα, περιοχές με υφιστάμενο απόθεμα, καθώς και σε εκτάσεις με προηγούμενη βιομηχανική ή άλλη σχετική αστική χρήση, με πολιτικές και δράσεις επανάχρησης. Στο πλαίσιο αυτό είναι αναγκαία η διερεύνηση πιθανής άρσης των περιορισμών που προκύπτουν από την τυχόν αλλαγή

χρήσης και σχετίζονται με ζητήματα όρων δόμησης, με σχετική πρόβλεψη στο σύστημα σχεδιασμού της Χώρας.

- Κρίνεται αναγκαία η ολοκλήρωση των υποδομών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα της Νέας Πολυτεχνειούπολης στη ΖΕΠ Κοζάνης.

- Θεωρείται σκόπιμη η υλοποίηση του Πεδίου Ερευνητικής Έρευνας και Τεχνολογίας (ΠΕΝΕΤ), το οποίο θα λειτουργεί ως θερμοκοιτίδα για νεοφυείς επιχειρήσεις, μέσω των οποίων θα αξιοποιούνται τα ερευνητικά αποτελέσματα που παράγονται στο Πανεπιστήμιο, και θα αποτελεί έναν χώρο συνεργασίας και διασύνδεσης των ερευνητικών φορέων (π.χ. Πανεπιστήμιο και ΕΚΕΤΑ) με ερευνητικές ομάδες μεγάλων επιχειρήσεων με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών.

Δ. Καθορισμός και προστασία γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και περιοχών παραγωγής Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης

1. Η προστασία της γεωργικής γης ως πόρου θεωρείται απαραίτητη και επιδιώκεται είτε με γενικές κατευθύνσεις που αφορούν ειδικότερα τις ζώνες ανάπτυξης του αγροτικού τομέα, είτε με εξειδικευμένες κατευθύνσεις για τον υποκείμενο σχεδιασμό. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 24, παρ. 37 του ν. 2945/2001), ο καθορισμός των γεωγραφικών ορίων της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας γίνεται με ΚΥΑ μεταξύ ΥΠΕΝ και Υπ.Α.Α.Τ κατόπιν εισηγήσεων των αρμόδιων Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω ΚΥΑ ο χαρακτηρισμός της γεωργικής γης γίνεται από θεσμοθετημένες αρμόδιες Περιφερειακές Επιτροπές Χωροταξίας και Περιβάλλοντος των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων.

2. Στις περιοχές γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, όπως αυτές θα καθοριστούν αρμοδίως, δίνονται οι ακόλουθες γενικές κατευθύνσεις:

- Οι επιτρεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία χρήσεις και εγκαταστάσεις πρέπει να είναι συναφείς με τη γεωργία, όπως αγροτικές αποθήκες και μονάδες μεταποίησης και επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων.

- Απαιτείται δραστικός περιορισμός της διάχυσης αστικών χρήσεων στις περιοχές αυτές.

- Τυχόν απόδοση της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας σε άλλες χρήσεις πρέπει να γίνεται με φειδώ.

3. Περιοχές παραγωγής Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης, καθώς και περιοχές παραγωγής Προϊόντων Γεωγραφικής Ένδειξης, μπορούν να καθορίζονται σε όλες τις περιοχές όπου παράγονται τοπικά ποιοτικά προϊόντα (κρόκος, φασόλια, πατάτες, σπρωκοκηπευτικά, αμπελοκαλλιέργειες, τυροκομικά προϊόντα κ.λπ.) και ανεξάρτητα εάν εμπίπτουν οι περιοχές αυτές εντός των ζωνών ανάπτυξης του αγροτικού τομέα. Στις περιοχές αυτές μπορούν να εγκαθίστανται μεταποιητικές μονάδες συναφών με την τοπική παραγωγή αγροτικών προϊόντων, καθώς και ΠΟΑΠΔ (με εξαίρεση τις εκτάσεις γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας) με εγκαταστάσεις που έχουν σχέση αποκλειστικά με τους συναφείς αγροτικούς τομείς.

Άρθρο 17

Οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων

1. Για την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας και την τόνωση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και επενδύσεων απαιτείται, σύμφωνα και με το ΣΔΑΜ, η βελτίωση και αναβάθμιση των υφιστάμενων οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων και η προώθηση της δημιουργίας νέων οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων, κυρίως σε αποκατεστημένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις. Οι προβλεπόμενες χρήσεις κρίνεται σκόπιμο να είναι σχετικές με την ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα της περιφερειακής οικονομίας και τις ενδογενείς παραγωγικές δραστηριότητες, και να δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση τοπικών προϊόντων ποιότητας και στην ανάπτυξη έρευνας-καινοτομίας και τεχνογνωσίας. Οι βασικοί αναπτυξιακοί στόχοι που λαμβάνονται υπόψη είναι:

- Υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικής παρουσίας των επιχειρήσεων και των προϊόντων που παράγουν, στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά.

- Αναπροσανατολισμός της μεταποιητικής δραστηριότητας «παραδοσιακών» κλάδων προς κλάδους και προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας.

- Ανάπτυξη νέων προϊόντων ή διαφοροποίηση προϊόντων, με έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση, την τυποποίηση και την πιστοποίηση των προϊόντων και επιχειρήσεων.

- Ενίσχυση επιχειρήσεων με εξωστρεφή προσανατολισμό, με έμφαση στα τοπικά προϊόντα και τις υπηρεσίες.

- Ενίσχυση νέων καινοτομικών επιχειρήσεων και προσέλκυση επενδύσεων υψηλής έντασης γνώσης από το εξωτερικό

- Δημιουργία επιχειρηματικών μονάδων συγκέντρωσης (cluster), με σκοπό την ανάπτυξη τεχνογνωσίας και εξειδίκευσης.

- Ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών φορέων, ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων.

- Βελτίωση της ελκυστικότητας των υφιστάμενων οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με τις δυνατότητες της πρωτογενούς παραγωγής.

2. Η δυνατότητα δημιουργίας νέων οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων αφορά στο σύνολο των Δήμων της Περιφέρειας, εφόσον εκδηλωθεί το σχετικό επιχειρηματικό ενδιαφέρον. Για την χωροθέτηση των οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

- Να μη βρίσκονται σε γεωργική γη πρώτης προτεραιότητας.

- Ανάλογα με τον παραγωγικό τους προσανατολισμό ή την παραγωγική τους εξειδίκευση να προωθούνται, κατά προτεραιότητα, εντός των αντίστοιχων ζωνών παραγωγικών δραστηριοτήτων.

- Προτεραιότητα πρέπει να δίνεται σε αποκατεστημένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις, κυρίως εντός των πυρήνων των ΖΑΠ Κοζάνης και Φλώρινας, καθώς και σε περιοχές με υφιστάμενο απόθεμα, καθώς και σε περιοχές εγκαταλελειμμένης αστικής γης ή εγκαταλελειμμένων

βιομηχανικών εγκαταστάσεων με την προώθηση πολιτικών και δράσεων επανάχρησης.

- Να βρίσκονται πλησίον κύριων μεταφορικών αξόνων και να υπάρχει η δυνατότητα εξυπηρέτησής τους από υφιστάμενους ή προβλεπόμενους κόμβους μεταφορών.

- Να εξασφαλίζεται η πρόσβασή τους στις πρώτες ύλες.

5. Προτείνονται ενδεικτικά οι ακόλουθοι οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων:

- ΠΟΑΠΔ πρωτογενούς τομέα (με εξειδίκευση στον κρόκο) στην περιοχή του Κρόκου Κοζάνης.

- ΠΟΑΠΔ πρωτογενούς τομέα (με εξειδίκευση στην οπωροπαραγωγή) στην περιοχή του Βελβεντού.

- ΠΟΑΠΔ πρωτογενούς τομέα (με εξειδίκευση στην αμπελουργία) στην περιοχή του Αμυνταίου.

- ΠΟΑΠΔ εξόρυξης και επεξεργασίας μαρμάρου στην ευρύτερη περιοχή του Τρανοβάλτου.

- Επιχειρηματικά Πάρκα του ν. 4982/2022 στη ΖΑΠ Κοζάνης και κατά προτεραιότητα σε αποκατεστημένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις εντός των πυρήνων της, σύμφωνα και με το ΣΔΑΜ. Ενδεικτικά, προτείνονται Επιχειρηματικά Πάρκα στην Κοζάνη και την Πτολεμαίδα με προτεραιότητα σε δραστηριότητες που ενισχύουν την ανάπτυξη τεχνογνωσίας, καινοτομίας και τοπικής εξειδίκευσης, καθώς και στη Σιάτιστα με έμφαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων.

- Επιχειρηματικά Πάρκα του ν. 4982/2022 στη ΖΑΠ Φλώρινας και κατά προτεραιότητα σε αποκατεστημένες εκτάσεις και εγκαταστάσεις εντός των πυρήνων της, σύμφωνα και με το ΣΔΑΜ. Ενδεικτικά, προτείνονται Επιχειρηματικά Πάρκα στη Φλώρινα και το Αμύνταιο, με προτεραιότητα σε δραστηριότητες που ενισχύουν την ανάπτυξη τεχνογνωσίας και τοπικής εξειδίκευσης.

- Επιχειρηματικό Πάρκο του ν. 4982/2022 στην Καστοριά με προτεραιότητα σε δραστηριότητες που ενισχύουν την ανάπτυξη τεχνογνωσίας και τοπικής εξειδίκευσης.

- Επιχειρηματικά Πάρκα του ν. 4982/2022 στα Γρεβενά και τη Δεσκάτη, σύμφωνα με την κατεύθυνση του Ειδικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία, με έμφαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και στην καθετοποίηση προϊόντων εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων.

6. Για υφιστάμενες δραστηριότητες εντός θεσμοθετημένων υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων ισχύουν τα προβλεπόμενα του ν. 3325/2005 (άρθρο 7 παρ. 1), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 70 του ν. 4549/2018 και ισχύει.

Άρθρο 18

Λοιποί μηχανισμοί εφαρμογής του χωροταξικού σχεδιασμού (ν. 2742/1999): Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων και Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων

1. Βάσει των κριτηρίων των άρθρων 11 και 12 του ν. 2742/1999 προτείνονται οι ακόλουθες Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων:

- Ζώνη Γράμμου - Όντριας - Βοΐου. Η ζώνη αυτή περιλαμβάνει τον ορεινό όγκο του Γράμμου και τους οικισμούς του (που ουσιαστικά συνιστούν το σύνολο του Δήμου Νεστορίου), καθώς και το ορεινότερο τμήμα του Βοΐου. Η περιοχή γειτνιάζει με την Αλβανία και παρού-

σιάζει προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης και χρόνιας πληθυσμιακής συρρίκνωσης. Επιπλέον, η περιοχή χαρακτηρίζεται από χαμηλή ανθρώπινη παρουσία και από τη σχετική έλλειψη βασικών -κυρίως μεταφορικών- υποδομών. Στα θετικά στοιχεία της συγκεκριμένης ζώνης συγκαταλέγονται το ενδιαφέρον φυσικό περιβάλλον, το απολιθωμένο δάσος στο Νόστιμο και η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία των οικισμών της (Μαστοροχώρια Βοΐου). Απαιτείται η εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος μέτρων και έργων για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, την άρση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και εν γένει τη διαχείριση της περιοχής, καθώς και ο καθορισμός ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης επιχειρήσεων και εν γένει δράσεων που στοχεύουν στην εφαρμογή του προγράμματος.

- Ζώνη Πρεσπών - Πισοδεριού - Δυτικού Βιτοίου - Κορεστίων. Η ζώνη αυτή περιλαμβάνει τόσο ορεινές όσο και παραλίμνιες περιοχές και γειτνιάζει με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία. Η περιοχή παρουσίασε ιδιαίτερα σημαντική πληθυσμιακή μείωση την τελευταία δεκαετία, ενώ χαρακτηρίζεται από έντονες και μακροχρόνιες τάσεις γήρανσης του πληθυσμού της και από σημαντικό αριθμό εγκαταλελειμμένων οικισμών. Στα θετικά στοιχεία της συγκεκριμένης ζώνης συγκαταλέγονται οι λίμνες των Πρεσπών (Εθνικό Πάρκο) που αποτελούν ένα σπάνιας ομορφιάς φυσικό τοπίο, ο όγκος του όρους Βέρνο/Βίτσι, η συγκέντρωση αξιόλογων οικισμών και αρχαιολογικών χώρων-βυζαντινών μνημείων στην περιοχή των Πρεσπών, η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία του οικιστικού συμπλέγματος των Κορεστίων, τα Χιονοδρομικά Κέντρα Πισοδεριού και Βιτοίου που αποτελούν σημαντικούς τουριστικούς πόλους και η τοπική παραγωγή ποιοτικών αγροτικών προϊόντων (φασόλια Πρεσπών). Απαιτείται η εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος μέτρων και έργων για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής, την πληθυσμιακή αναζωογόνηση και εν γένει τη διαχείριση της περιοχής, καθώς και ο καθορισμός ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης επιχειρήσεων και εν γένει δράσεων που στοχεύουν στην εφαρμογή του προγράμματος.

- Ζώνη Δεσκάτης. Η ζώνη καλύπτει την ευρύτερη περιοχή της Δεσκάτης και περιλαμβάνει επίσης την παραλίμνια περιοχή του Ιλαρίωνα. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από χρόνια πληθυσμιακή συρρίκνωση, καθώς και από προβλήματα προσβασιμότητας και σύνδεσης με τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, παρουσιάζοντας μεγαλύτερη εξάρτηση από τη γειτονική Περιφέρεια Θεσσαλίας. Ιδιαίτερο γνώρισμα είναι η έντονη γεωργική και κυρίως κτηνοτροφική δραστηριότητα. Απαιτείται η εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος μέτρων και έργων, για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής, την άρση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και εν γένει τη διαχείριση της περιοχής, καθώς και ο καθορισμός ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης επιχειρήσεων και εν γένει δράσεων που στοχεύουν στην εφαρμογή του προγράμματος.

2. Για τις παραπάνω ΠΕΧΠ πρέπει να επιδιώκεται η σύνδεσή τους με τις σχετικές χωρικές παρεμβάσεις που προωθούνται με το ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και το ΕΣΠΑ.

3. Επιπλέον των παραπάνω, μπορούν να οριστούν ΠΕΧΠ στις εξής περιοχές:

- Περιοχές κατολισθήσεων. Εντοπίζονται στους οικισμούς Φιλιππαίων, Πολυνερίου, Σμίξης, Σαμαρίνας και Πανοράματος καθώς και στην περιοχή Μπιτζινίσιο (Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών), στον οικισμό Κεφαλαρίου (Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς), στον οικισμό Αλώνων (Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας) και στην περιοχή Καταφυγίου Βελβεντού (Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης). Σε αυτές τις περιοχές απαιτείται κατά προτεραιότητα η εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου αντιμετώπισης του φαινομένου για την προστασία ανθρώπων, εγκαταστάσεων και υποδομών.

- Ζώνη ναρκοπεδίων Γράμμου-Βιτοίου-Βοΐου. Οι χωρικές ζώνες που εντοπίζονται αφορούν στον ορεινό χώρο Βιτοίου-Βαρνούς, στον ορεινό χώρο του Γράμμου, στον ορεινό χώρο του Βοΐου και σε μια μικρή ζώνη πέριξ της Νεάπολης Κοζάνης. Για την αναπτυξιακή προοπτική του ορεινού χώρου της Περιφέρειας είναι σημαντικό να επιδιωχθεί η πλήρης εκκαθάριση και απόδοση αυτών των εκτάσεων με την εφαρμογή ειδικού σχεδίου.

4. Προτείνεται η κατάρτιση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2742/1999, κατά προτεραιότητα, σε τμήματα των πόλεων Κοζάνης, Πτολεμαΐδας, Φλώρινας, Καστοριάς και Γρεβενών με σκοπό τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, τη διασφάλιση της απαιτούμενης ποιότητας ζωής των κατοίκων τους και την παραμονή τους στην περιοχή. Στην Κοζάνη, ειδικότερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο κέντρο της πόλης, καθώς και σε περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Στην Πτολεμαΐδα, ειδικότερη έμφαση πρέπει να δοθεί σε ζητήματα περιβαλλοντικής υποβάθμισης και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μακροχρόνιας εξόρυξης λιγνίτη και της παραγωγής ενέργειας από την καύση του. Το γενικό πλαίσιο κατευθύνσεων για τις περιοχές των προτεινόμενων ΣΟΑΠ είναι επιθυμητό να συνδυάζεται με τους στόχους του παρόντος σχεδίου και έχει ως εξής:

- Τα ΣΟΑΠ πρέπει να συμβάλλουν στην τόνωση του ρόλου και του χαρακτήρα των πόλεων της Περιφέρειας, όπως προδιαγράφεται από τον παρόντα σχεδιασμό, ιδίως δε στην ανταγωνιστικότητα και την ελκυστικότητά τους στο διασυνοριακό και εθνικό χώρο, στην προσέλκυση επιχειρήσεων και στην αύξηση της απασχόλησης στα κέντρα τους, στην τόνωση της ταυτότητάς τους, στη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών και της ποιότητας ζωής, στην προστασία και ανάδειξη του αξιόλογου οικιστικού αποθέματος και της ιστορικής κληρονομιάς, στην αύξηση της ελκυστικότητας των κέντρων τους ως τόπων κατοικίας, στην αύξηση των ανοικτών, ελεύθερων και δημόσιων χώρων, στη βιώσιμη κινητικότητα και στη διαμόρφωση συνθηκών προσαρμογής των συνεκτικών περιοχών τους στην κλιματική αλλαγή.

- Πρέπει να επιδιώκεται η σύνδεση των ΣΟΑΠ με τις σχετικές χωρικές παρεμβάσεις που προωθούνται με το ΕΣΠΑ.

Άρθρο 19

Γενικές κατευθύνσεις για τον
υποκείμενο σχεδιασμό

1. Για τον υποκείμενο χωρικό σχεδιασμό (ΤΠΣ/ΕΠΣ/ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ και λοιπά σχέδια χρήσεων γης) του χώρου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας δίνονται οι ακόλουθες γενικές κατευθύνσεις:

- Επίσπευση της εκπόνησης ΕΠΣ στους πυρήνες των ΖΑΠ Κοζάνης και Φλώρινας

- Εκπόνηση ΤΠΣ σε όλους τους Δήμους της Περιφέρειας.

- Στα ΤΠΣ, κατά τον καθορισμό των βασικών ζωνών χωρικής οργάνωσης του εξωαστικού χώρου, των περιοχών προς πολεοδόμηση και των οργανωμένων υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι γενικές προβλέψεις, επιλογές και κατευθύνσεις του παρόντος σχεδιασμού που οδηγούν σε εξειδικεύσεις χρήσεων γης, ιδίως δε εκείνες που αφορούν:

- Την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος

- Τη χωροθέτηση των βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα και των επιμέρους ζωνών τους

- Τον καθορισμό (κατά προτεραιότητα) οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων

- Τα ΤΠΣ πρέπει να συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των χωρικών ενότητων που σχεδιάζουν και στην τόνωση του ρόλου των οικιστικών κέντρων (όπως αυτός προδιαγράφεται από τον παρόντα σχεδιασμό) και να θέτουν ταυτόχρονα ένα πλαίσιο χρήσεων γης, το οποίο θα προωθή την ανθεκτικότητα της τοπικής οικονομίας με την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των αποφάσεων χωροθέτησης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

- Με δεδομένο ότι τα ΤΠΣ επικεντρώνονται στον καθορισμό προγραμματικών μεγεθών οικιστικής ανάπτυξης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αρχές της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, ιδίως δε η διάχυτη αστική ανάπτυξη και η οικονομία των οικιστικών επεκτάσεων. Ζητούμενο είναι η αποφυγή ανατιολογήτων επεκτάσεων των σχεδίων πόλης, η ορθολογική χρήση της γης και των υφιστάμενων υποδομών και η συνετή και αποδοτικότερη διαχείριση των πόρων. Οι όποιες προτάσεις επεκτάσεων σχεδίων πόλης θα πρέπει να αιτιολογούνται τεκμηριωμένα, βάσει αντικειμενικών αναγκών (δημογραφικών, οικιστικών και παραγωγικών).

- Τα ΤΠΣ θα πρέπει να ενθαρρύνουν την πολεοδόμηση οικιστικών υποδοχέων, είτε πρώτης είτε δεύτερης κατοικίας, και με μορφές ιδιωτικής πολεοδόμησης στο βαθμό που αυτές τηρούν τις γενικές κατευθύνσεις του παρόντος σχεδιασμού.

- Τα ΤΠΣ πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ζητήματα πολεοδομικής οργάνωσης και ποιότητας ζωής, όπως:

- Προώθηση αειφόρων μικτών χρήσεων γης, στο πρότυπο της ελληνικής πόλης

- Αξιοποίηση και ενσωμάτωση του υφιστάμενου και εγκαταλελειμμένου αποθέματος με την ευέλικτη επα-

νάχρηση κενής αστικής γης και παλιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων

- Εξασφάλιση ανοικτών, ελεύθερων και δημόσιων χώρων

- Προώθηση μορφών βιώσιμης αστικής κινητικότητας

- Διαμόρφωση συνθηκών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

- Προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών στοιχείων.

- Τα ΤΠΣ ή διαχειριστικά σχέδια περιοχών προστασίας ή άλλα ειδικά για τον σκοπό αυτό σχέδια χρήσεων γης θα πρέπει να εστιάζουν στον ειδικότερο προσδιορισμό, την ανάδειξη και προστασία των βιοφυσικών και ανθρωπογενών συστημάτων τοπίου, των τοπίων εθνικής και περιφερειακής αξίας καθώς και των σημαντικά υποβαθμισμένων τοπίων.

- Τα ΤΠΣ θα πρέπει να αξιολογούν τα συμπεράσματα των Σχεδίων Αντιμετώπισης Κινδύνων πλημμύρας κατά την οργάνωση και πολεοδόμηση του χώρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

Άρθρο 20

Α. Γενικές κατευθύνσεις εφαρμογής του Περιφερειακού Πλαισίου

1. Το ΠΧΠ Δυτικής Μακεδονίας διαμορφώνεται έτσι ώστε να αποτελεί ένα σχέδιο-πλαίσιο που θέτει τις χωρικές κατευθύνσεις και χωρικές προϋποθέσεις της ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Δεδομένης της διατομεακής φύσης του, η εφαρμογή του εμπλέκει πολλούς φορείς δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα και με πολλούς τρόπους, ενώ παράλληλα απαιτεί μια ποικιλία μηχανισμών θεσμικού, προγραμματικού ή επιχειρησιακού χαρακτήρα. Λαμβάνοντας υπόψη αυτόν τον χαρακτήρα του ΠΧΠ, η εφαρμογή του έχει δύο σκέλη: α) το ΠΧΠ πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στις επενδυτικές αποφάσεις και δράσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που έχουν χωρική διάσταση και β) κρίσιμες αποφάσεις του δημόσιου τομέα (πρωτίστως) πρέπει να προωθούν ενέργειες και δράσεις που υλοποιούν τους στόχους του ΠΧΠ.

2. Με δεδομένο ότι το ΠΧΠ αποτελεί ένα σχέδιο-πλαίσιο που θέτει τις χωρικές κατευθύνσεις και χωρικές προϋποθέσεις της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, ως γενικές κατευθύνσεις- πλαίσιο για την εφαρμογή του προβλέπονται τα ακόλουθα:

- Αναγνωρίζεται ότι η εφαρμογή του ΠΧΠ είναι μια συνεχής διαδικασία διατομεακού χαρακτήρα στην οποία εμπλέκονται φορείς της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής διοίκησης. Ως βασικά στοιχεία της εφαρμογής θεωρούνται η συνεχής ενημέρωση και κατανόηση των προτεραιοτήτων από εμπλεκόμενους φορείς και υπηρεσίες, η ευρύτερη γνωστοποίηση του σχεδίου με διάφορες μορφές και η παρακολούθηση της εφαρμογής του.

- Είναι επιθυμητή η διαμόρφωση μόνιμων δομών συντονισμού σε κρίσιμα σχέδια, προγράμματα και παρεμβάσεις που σχετίζονται με τον παρόντα σχεδιασμό. Τέτοιες δομές είναι αναγκαίες ειδικότερα για τον συντο-

νισμό μεταξύ των φορέων και υπηρεσιών χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού.

- Είναι αναγκαία η ενδυνάμωση της ικανότητας των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που εμπλέκονται στην αδειοδότηση επενδυτικών σχεδίων για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση του ρυθμιστικού ρόλου του δημόσιου τομέα στον περιφερειακό χωρικό σχεδιασμό.

- Αναγνωρίζεται ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα και ταυτοχρόνως η ανάγκη για περισσότερο αποτελεσματική δέσμευσή του στις προτεραιότητες και στρατηγικές του παρόντος σχεδίου. Για τον λόγο αυτό είναι απαραίτητη η διαμόρφωση επίσημων δομών ενημέρωσης-συμμετοχής που θα υποβοηθούν τους ενδιαφερόμενους επενδυτές, επιχειρηματίες κ.λπ. που επιθυμούν να αναπτύξουν μια δραστηριότητα στο χώρο, ώστε να λαμβάνουν υπόψη στις αποφάσεις τους τις κατευθύνσεις χωροταξικής οργάνωσης του παρόντος σχεδίου.

- Για την εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων του παρόντος σχεδίου είναι επιθυμητή η ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα μέσα από εταιρικά σχήματα που αναλαμβάνουν την προώθηση και υλοποίηση αυτών των δράσεων και σε όλο το φάσμα των απαιτούμενων ενεργειών.

Β. Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δράσης

1. Οι μεσοπρόθεσμες δράσεις ομαδοποιούνται στις ακόλουθες κατηγορίες: α) Ολοκλήρωση του Χωρικού Σχεδιασμού, β) Ανάδειξη και Προστασία Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, γ) Μεταφορική Υποδομή και Λοιπή Τεχνική Υποδομή και δ) Κοινωνική υποδομή.

2. Η ομάδα δράσεων «Ολοκλήρωση του Χωρικού Σχεδιασμού», εκτός από τα σχέδια του υποκείμενου πολεοδομικού σχεδιασμού (όπως για παράδειγμα τα ΤΠΣ), αφορά επιπλέον μελέτες και σχέδια που απαιτούνται για την προώθηση των μηχανισμών εφαρμογής του χωροταξικού σχεδιασμού και εν γένει για να ολοκληρωθεί ο χωρικός σχεδιασμός σε ειδικότερες χωρικές ενότητες ή ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων. Βασικές δράσεις θεωρούνται οι ακόλουθες:

- Υλοποίηση Ζώνης Καινοτομίας και ειδικότερα των δύο πρώτων θυλάκων, ήτοι του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και του Πάρκου Υδρογόνου.

- Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια εντός των πυρήνων των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης Κοζάνης και Φλώρινας.

- Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

- Γράμμου - Όντριας - Βοΐου

- Ζώνης Πρεσπών - Πισοδερίου - Δυτικού Βιτσίου - Κορσετιών

- Ζώνης Δεσκάτης

- Αντιμετώπισης του φαινομένου των κατολισθήσεων σε συγκεκριμένες περιοχές (οικισμοί Φιλιππίων, Πολυμερίου, Σμίκης, Σαμαρίνας και Πανοράματος καθώς και η περιοχή Μπιτζινίσιο της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς, οικισμός Αλώνων της Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας και περιοχή Καταφυγίου Βελβεντού της Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης)

- Ζώνης ναρκοπεδίων Γράμμου - Βιτσίου - Βοΐου

- Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ)

- Πόλης Κοζάνης

- Πόλης Πτολεμαΐδας

- Πόλης Καστοριάς

- Στρατηγικά σχέδια αναπτυξιακού/περιβαλλοντικού χαρακτήρα

- Στρατηγικό σχέδιο για την αναγέννηση, απορρύπανση και αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων πράσινων υποδομών (όπως αντιπλημμυρικά έργα, αναβαθμίσεις για την καλλιέργεια, δράσεις αποκατάστασης, διαχείρισης και παρακολούθησης της βιοποικιλότητας, υποδομές διευκόλυνσης της προσβασιμότητας, δημιουργία πράσινων σημείων κ.λπ.).

- Στρατηγικό σχέδιο για τη στήριξη του κλάδου της γουνοποιίας και για την ανάπτυξη του κλάδου εκτροφής γουνοφόρων ζώων, τη διασύνδεσή του με άλλους κλάδους και τη διαχείριση των σωρευτικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

- Μελέτες επιχειρηματικών υποδομών

- ΠΟΑΠΔ πρωτογενούς τομέα Κρόκου

- ΠΟΑΠΔ πρωτογενούς τομέα Βελβεντού

- ΠΟΑΠΔ πρωτογενούς τομέα Αμυνταίου

- ΠΟΑΠΔ εξόρυξης μαρμάρου Τρανοβάλτου

- Πολεοδομικές μελέτες του οικισμού που μετεγκαθίστανται (Ποντοκώμης, Ακρινής, Μαυροπηγής, Πτελεώνα, Αναργύρων, Κλειδιού και των συνοικισμών της Δημοτικής Κοινότητας Αχλάδας) και μελέτες των έργων υποδομής αυτών.

3. Η ομάδα δράσεων «Ανάδειξη και Προστασία Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς» αφορά μελέτες και σχέδια που εξειδικεύουν περαιτέρω τον παρόντα σχεδιασμό στον τομέα της ανάδειξης και προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Βασικές δράσεις θεωρούνται οι ακόλουθες:

- Διαχειριστικές δασικές μελέτες, όπου απαιτείται.

- Επικαιροποίηση διαχειριστικών δασικών μελετών με λήξη ισχύος

- Μελέτες βοσκοικανότητας και αξιολόγησης των ορεινών βοσκοτόπων με στόχο την ενίσχυση της εκτατικής κτηνοτροφίας ανά Δασαρχείο

- Πιλοτική μελέτη αναλυτικής καταγραφής μεμονωμένων στοιχείων υψηλής αξίας τοπίου και διαμόρφωσης σχεδίου ρύθμισης της προστασίας τους

- Σύνταξη διαχειριστικού - αναπτυξιακού προγράμματος κοιλάδας Μεσιανού Νερού

- Ολοκληρωμένα Σχέδια:

- Ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος - οργάνωσης χώρων και διαδρομών

- Προστασίας, ανάδειξης και διαχείρισης των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων της Περιφέρειας και ένταξης σε πολυθεματικά δίκτυα διαπεριφερειακού επιπέδου

- Ανάδειξης και αξιοποίησης της βιομηχανικής κληρονομιάς της Περιφέρειας (π.χ. δημιουργία Μουσείου Ενέργειας και Εκθεσιακού Χώρου)

- Προβολής και ανάδειξης των Μουσείων διαπεριφερειακής εμβέλειας και των σημαντικών μονάδων πολιτισμού της Περιφέρειας

- Αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα φυσικά και ανθρωπογενή αποθέματα σε συνάφεια και με τις προτάσεις του ΠΕΣΚΠΑ

- Υλοποίηση του Προγράμματος Μέτρων (μελέτες και έργα) του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής

- Προώθηση της οριοθέτησης κοίτης υδατορευμάτων

- Μελέτες τεκμηρίωσης υδατικής ικανότητας

- Για την επέκταση της αποθεματοποίησης του νερού (υδατοδεξαμενές κ.λπ.) με στόχο την αύξηση της αρδευόμενης γης - επέκταση συλλογικών δικτύων άρδευσης

- Για τη δημιουργία νέων ΜΥΗΕ με στόχο την αποφυγή προβλημάτων σύγκρουσης χρήσεων και τη διασφάλιση της επάρκειας νερού σε υφιστάμενες αστικές, γεωργοκτηνοτροφικές και παραγωγικές ανάγκες

- Ειδικές μελέτες προγραμμάτων αποκατάστασης του τοπίου και εξεύρεσης εναλλακτικών χρήσεων στις περιοχές εξοφλημένων εκμεταλλεύσεων των ορυκτών πρώτων υλών.

- Υλοποίηση των προβλέψεων (μελέτες-έργα) του ΠΕΣ-ΔΑ και ειδική μελέτη για τη διαχείριση των επικινδυνών αποβλήτων.

- Ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης λυμάτων των μικρών οικισμών.

- Πιλοτικά σχέδια καλών πρακτικών διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων Πρεσπών και Πίνδου με προοπτική να τεθούν οι όροι για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, σε σχέση με τη χωρητικότητα επισκεψιμότητας των περιοχών αυτών.

- Προώθηση της χαρτογράφησης και αξιολόγησης των οικοσυστημάτων (MAES) στο πλαίσιο της Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα της ΕΕ.

- Μελέτη για τη δημιουργία βιολογικού πάρκου προστασίας της μέλισσας στην κοιλάδα Ζυγωστής Βούρινου.

4. Η ομάδα δράσεων "Μεταφορική Υποδομή και Λοιπή Τεχνική Υποδομή" περιλαμβάνει μελέτες, σχέδια και έργα προτεραιότητας σε κρίσιμες υποδομές που συνδέονται με τον παρόντα χωρικό σχεδιασμό. Βασικές δράσεις θεωρούνται οι ακόλουθες:

- Ολοκλήρωση του διεθνούς οδικού άξονα της Περιφέρειας Κοζάνη-Φλώρινα-Νίκη

- Ολοκλήρωση των εθνικών οδικών αξόνων:

- Ε65

- Κοζάνη-Λάρισα

- Κατασκευή σήραγγας Κλεισούρας και οδού σύνδεσης των δύο Καθέτων Αξόνων (και των δύο πόλων Καστοριάς και Πτολεμαΐδας)

- Βελτίωση Οδού Κοζάνης - Αεροδρόμιο Κοζάνης

- Ολοκλήρωση της διαπλάτυνσης Ε.Ο. Κοζάνης-Ξερβίων

- Ολοκλήρωση σύνδεσης Δοτσικού με Επ.Ο Γρεβενών-Φούρκας (τουριστικός άξονας)

- Βελτίωση και αναβάθμιση οδικής σύνδεσης Καστοριάς - Χιονοδρομικού Κέντρου Βιτίσιου

- Οδική σύνδεση της Ειδικής Χωρικής Ενότητας Ανατολικού Κορησού - Ανατολικού και Βόρειου Βιτίσιου - Νυμφαίου - Λιμνών Χειμαδίτιδας και Ζάζαρης με την Ειδική Χωρική Ενότητα Δυτικού Βιτίσιου - Κορεσείων.

- Βελτίωση οδικής σύνδεσης Φλώρινας - Χιονοδρομικού Κέντρου Πισοδερίου

- Βελτίωση οδικής σύνδεσης Φλώρινας - Πρεσπών.

5. Η ομάδα δράσεων "Κοινωνική υποδομή" αφορά έργα προτεραιότητας κοινωνικής υποδομής που συμβάλλουν στην υποστήριξη του ρόλου των οικιστικών κέντρων της Περιφέρειας, όπως προωθείται από τον παρόντα σχεδιασμό. Βασικές δράσεις θεωρούνται οι ακόλουθες:

- Αναβάθμιση Γενικού Νοσοκομείου Κοζάνης σε Περιφερειακό και συλλειτουργία του με το Νοσοκομείο Πτολεμαΐδας.

- Αναβάθμιση Γενικού Νοσοκομείου Καστοριάς ώστε να αποτελέσει κοινωνική υποδομή με περιοχή επιρροής το διασυνοριακό χώρο με τον οποίο μπορεί να αναπτύξει λειτουργικές σχέσεις η Καστοριά.

- Υποδομές υποστήριξης του πληθυσμού:

- Κέντρα Ψυχικής Υγείας για παιδιά, εφήβους και ενήλικες και υποδομών φιλοξενίας για άτομα με ψυχικά νοσήματα (στις έδρες Περιφερειακών Ενοτήτων)

- Υποδομές υποστήριξης ατόμων/ομάδων που πλήττονται από τη φτώχεια (στις έδρες Περιφερειακών Ενοτήτων)

- Μονάδες ανοιχτής φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης για άτομα με ειδικές ανάγκες (στα μεγάλα κέντρα Αναπτυξιακών Ενοτήτων).

- Προσβασιμότητα όλων των υποδομών από άτομα με ειδικές ανάγκες.

6. Οι παραπάνω δράσεις μπορεί να προωθούνται από μια ποικιλία φορέων της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής διοίκησης αναλόγως του χαρακτήρα των δράσεων και των αρμοδιοτήτων των φορέων αυτών. Είναι επιθυμητή η εμπλοκή στην εφαρμογή των δράσεων και του ιδιωτικού τομέα, όπου αυτό είναι εφικτό, με τη μορφή εταιρικών σχημάτων με φορείς του δημοσίου τομέα.

Γ. Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα Δράσης

1. Οι ιδιαίτερα σημαντικές ενέργειες που απαιτούνται για την εφαρμογή του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου σε μακροπρόθεσμο επίπεδο θεωρούνται οι ακόλουθες:

- Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ)

- Πόλης Φλώρινας

- Πόλης Γρεβενών

- Ολοκληρωμένα σχέδια χωρικής ανάπτυξης, συνεργασίας και ολοκλήρωσης στο διασυνοριακό και διπεριφερειακό χώρο με προτεραιότητα στους τομείς μεταφορών, ενέργειας, τουρισμού, περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής

- Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (επίπεδο Περιφέρειας) θεσμοθετημένων χρήσεων γης και σχετικών ρυθμίσεων των διαφόρων επιπέδων σχεδιασμού

- Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (επίπεδο Περιφέρειας) καταγραφής/ταξινόμησης μεμονωμένων στοιχείων υψηλής αξίας τοπίου και ρυθμίσεων της προστασίας τους

- Μελέτες φέρουσας ικανότητας των επισκεπτών στα φυσικά οικοσυστήματα με αξιοποίηση των συμπερασμάτων από την πιλοτική εφαρμογή στα Εθνικά Πάρκα Πρεσπών και Πίνδου.

- Μελέτες για την υπαγωγή σε καθεστώς ειδικής κατά περίπτωση προστασίας των οικισμών που κρίνονται αξιόλογοι

- Αναβάθμιση της σιδηροδρομικής σύνδεσης της Κοζάνης και της Φλώρινας με τον κεντρικό σταθμό της Θεσσαλονίκης

- Υλοποίηση της σιδηροδρομικής σύνδεσης Σύννορα Αλβανίας - Κρυσταλλοπηγή - Φλώρινα - Θεσσαλονίκη

- Αναβάθμιση του σιδηροδρομικού άξονα της Ιόνιας Οδού μέχρι την Κοζάνη και υλοποίηση της σιδηροδρομικής σύνδεσης Κοζάνη-Καλαμπάκα

- Διερεύνηση της σκοπιμότητας λειτουργίας της σιδηροδρομικής σύνδεσης Φλώρινα- Μοναστήρι

- Ολοκλήρωση-βελτίωση-αναβάθμιση οδικών συνδέσεων:

- Φλώρινα - Πισοδέρι - Αντάρτικο - Διασταύρωση Κρυσταλλοπηγής - Χάνι Μπιρίκι (τουριστικός άξονας)

- Διασταύρωση Πρεσπών - Άγιος Γερμανός

- Γρεβενά - Όρια Ν. Τρικάλων

- Δεσκάτη - Γρεβενά μέσω της Ε.Ο. Ελασσόνας-Δεσκάτης και συνάντηση με την Ε.Ο. 15

- Καστοριά - Χιονοδρομικό Κέντρο Βιτσιού (τουριστικός άξονας)

- Γρεβενά - Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας (τουριστικός άξονας)

- Οδική σύνδεση οικισμών Ειδικής Χωρικής Ενότητας Γράμμου - Όντριας - Βοΐου (τουριστικός άξονας)

- Σχέδιο δημιουργίας Τράπεζας Γης για νέους αγρότες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Άρθρο 21

Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος

1. Κατά το σχεδιασμό των έργων και δράσεων που αφορούν την υλοποίηση του Σχεδίου, να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

1.1. Η αναγκαιότητα βελτιστοποίησής τους κατά τρόπον ώστε να επιτυγχάνεται η διασφάλιση κατά το δυνατόν των φυσικών διεργασιών, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων καθώς και η ποικιλομορφία, ιδιαιτερότητα ή μοναδικότητά τους.

1.2. Η απορρέουσα από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία υποχρέωση της χώρας για την προστασία και διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας (διατήρηση των οικοσυστημάτων και των φυσικών οικοτόπων, και διατήρηση και αποκατάσταση ζώντων πληθυσμών των διαφόρων ειδών στο φυσικό τους περιβάλλον).

1.3. Η αρχή της πρόληψης.

1.4. Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί των θεσμοθετημένων γενικών και ειδικών χωροταξικών σχεδίων, όπως εκάστοτε ισχύουν.

1.5. Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί που θα επιβληθούν από τα Προεδρικά Διατάγματα (Π.Δ.) του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160) όπως τροποποιήθηκε (αντικαταστάθηκε) από το άρθρο 6 του ν. 3937/2011

(Α' 60), που τυχόν εκδοθούν επί τη βάσει των συμπερασμάτων των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) των οποίων η εκπόνηση προβλέπεται από το Σχέδιο.

2. Το Σχέδιο πρέπει να προσαρμόζεται στις προβλέψεις των εκάστοτε εν ισχύ σχεδίων και προγραμμάτων με αυξημένη ισχύ έναντι αυτού σε περιπτώσεις διαφοροποίησής του.

3. Για τη βιώσιμη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών όπως του Δικτύου Natura 2000 και κατ' επέκταση των στοιχείων που τις χαρακτηρίζουν όπως είδη χλωρίδας και πανίδας, οικοτόποι, οικοσυστήματα κ.λπ. στο στάδιο αξιολόγησης των προτάσεων σχεδιασμού των έργων του Σχεδίου να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

3.1. Τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής, ώστε να διαπιστώνεται η οικολογική σημασία της ως προς το αν αποτελούν ενδιαιήματα για είδη πανίδας ιδιαίτερης σημασίας και που τελούν υπό καθεστώς προστασίας (Οδηγία 79/409 - Παράρτημα Ι).

3.2. Οι όροι και περιορισμοί που προβλέπονται από τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις προστασίας και διαχείρισης.

4. Για την προστασία της βιοποικιλότητας, των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας να τηρούνται τα ακόλουθα:

4.1. Στο πλαίσιο των μηχανισμών εφαρμογής του Σχεδίου θα πρέπει να ενσωματωθούν κατάλληλα κριτήρια επιλογής προτάσεων οι οποίες να περιλαμβάνουν σαφείς απαιτήσεις ως προς τη συμβατότητα της αξιολογούμενης πρότασης με την διατήρηση της βιοποικιλότητας στην περιοχή ανάπτυξής της. Επίσης να δίνεται προτεραιότητα στην προώθηση εκείνων των δράσεων που ενισχύουν της προστασία και ανάδειξη φυσικών ενδιαιτημάτων.

4.2. Ιδιαίτερη προσοχή να δίνεται στην ελαχιστοποίηση της κατάληψης αδόμητου χώρου για την επέκταση ή ανάπτυξη νέων οικιστικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, η οποία θα πρέπει να γίνεται κατόπιν επαρκούς τεκμηρίωσης και με συνεκτίμηση των χωρικών και περιβαλλοντικών δεδομένων σε επίπεδο Χωρικής Ενότητας και Δήμου.

4.3. Εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σε έργα και δραστηριότητες προκειμένου να ελαχιστοποιείται η προκαλούμενη περιβαλλοντική υποβάθμιση.

4.4. Εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης.

4.5. Οι όροι και περιορισμοί που απορρέουν από την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

4.6. Να αξιοποιείται η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων του Σχεδίου για την αποφυγή ή κατά το δυνατόν μείωση επιπτώσεων σε φυσικές περιοχές, περιοχές του δικτύου Natura 2000 και βιοτόπους.

5. Στα έργα και δράσεις του Σχεδίου να ενσωματώνονται κατευθύνσεις προσαρμοσμένες στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και να τηρούνται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

5.1 Να εφαρμόζονται τεχνολογίες απομείωσης των εκπεμπόμενων αερίων του θερμοκηπίου τόσο για τους

υφιστάμενους όσο και για τους νέους ΑΗΣ σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Χώρας έναντι των πολιτικών αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής.

5.2 Για τυχόν υλοποίηση νέων ΑΗΣ θα πρέπει κατά προτεραιότητα να αξιοποιούνται υφιστάμενες υποδομές και εγκαταστάσεις για την επίτευξη αποδοτικότερων οικονομικών, ελαχιστοποίηση της πίεσης στη χρήση της γης και καλύτερο έλεγχο των επιπτώσεων στους αποδέκτες.

5.3 Οποιοσδήποτε εγκαταστάσεις ΑΠΕ υλοποιηθούν στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου (αιολικά συστήματα, φωτοβολταϊκά συστήματα, ΜΥΗΕ, αξιοποίηση γεωθερμίας, αξιοποίηση βιομάζας) να υπόκειται στους κανόνες, τους όρους και τους περιορισμούς του ισχύοντος Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

5.4 Κατά την ανάπτυξη αιολικών συστημάτων (μεμονωμένων ή σε συστοιχίες) προς παραγωγή ενέργειας να λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στο τοπίο.

6. Για την προστασία των εδαφών σε προστατευόμενες ή μη περιοχές και την αποφυγή απώλειας, ρύπανσης ή υποβάθμισής τους, ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:

6.1. Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, καθώς και κατά την υλοποίηση και περιβαλλοντική αδειοδότηση μεμονωμένων έργων, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της επιβάρυνσης του εδάφους, ιδιαίτερα στις περιοχές των αναπτυξιακών πόλων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

6.2. Η χωροθέτηση των έργων και δραστηριοτήτων που θα προκύψουν από την εφαρμογή του Σχεδίου να πραγματοποιείται κατά προτεραιότητα σε ειδικά θεσμοθετημένες περιοχές, αντί φυσικών ή αγροτικών περιοχών γης υψηλής παραγωγικότητας.

6.3. Ειδικά, κατά την επιλογή θέσεων για την εγκατάσταση νέων βιομηχανικών μονάδων, πρέπει ως προτεραιότητα να εξετάζεται η δυνατότητα εγκατάστασης σε οργανωμένους και θεσμοθετημένους χώρους ειδικής χρήσεως όπως Επιχειρηματικά Πάρκα προκειμένου να περιορίζεται σε μικρότερη γεωγραφική ζώνη ο κίνδυνος από πιθανά ατυχήματα και η διασπορά ρύπων.

6.4. Για τις προβλεπόμενες στο Σχέδιο χρήσεις, όπως οικιστικές, βιοτεχνικές- βιομηχανικές και τουριστικές, κατά την χωροθέτησή τους να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αποφεύγονται οποιουδήποτε είδους αστοχίες όπως ερπυσμός, πτώση βράχων, απόπλυση ή διαρροή εδαφών λόγω υλοποίησης των προβλεπόμενων από τις ως άνω χρήσεις έργων ή δραστηριοτήτων.

6.5. Για την άρση τυχόν αρνητικών επιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο από τα επιμέρους έργα/δραστηριότητες επιβάλλεται η λήψη των κατάλληλων μέτρων μέσω της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, καθώς και κατά την υλοποίηση επιμέρους έργων.

7. Για τα θέματα που αφορούν στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων

7.1. Οι δράσεις του Σχεδίου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων να προωθούνται κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τον Εθνικό Σχεδιασμό

και τον αντίστοιχο Περιφερειακό Σχεδιασμό. Να ενθαρρύνονται κατά το δυνατόν παρεμβάσεις ανάκτησης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων.

7.2. Να προωθούνται έργα, δράσεις και παρεμβάσεις που ενθαρρύνουν την χρήση καθαρών τεχνολογιών, πρακτικών μείωσης αποβλήτων και αποφυγής διάθεσης επικινδύνων αποβλήτων, ελαιωδών ουσιών, αλάτων, ή άλλων ρύπων στο έδαφος.

7.3. Για την συνολική διαχείριση των αποβλήτων, έτσι όπως αυτά ορίζονται στην Οδηγία Πλαίσιο 2008/98/ΕΚ «για τα απόβλητα» και στον Νόμο 4042/2012, να εφαρμόζεται το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

7.4. Εφαρμόζονται και προωθούνται προς υλοποίηση κατά προτεραιότητα τα προβλεπόμενα από το Ειδικό Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων.

8. Για την περιβαλλοντικά ασφαλή διαχείριση των υγρών αποβλήτων:

8.1. Να προωθηθεί κατά προτεραιότητα η προβλεπόμενη από το Σχέδιο αποπεράτωση και άμεση λειτουργία όλων των ΕΕΛ που εμπίπτουν στις διατάξεις εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.

8.2. Να εκπονηθεί σχέδιο εναλλακτικών επιλογών ανάπτυξης υποδομών διαχείρισης των αστικών λυμάτων για οικισμούς < 2.000 κατοίκων,

8.3. Να προωθηθούν κατάλληλα έργα/δράσεις με στόχο την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αρ. 145116/2011 (Β' 354) κοινής υπουργικής απόφασης, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την υπ' αρ. 191002/2013 (Β' 2220) υπουργική απόφαση.

9. Για την προστασία και αξιοποίηση του δασικού πλούτου, να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:

9.1. Η αξιοποίηση - εκμετάλλευση του δασικού αποθέματος θα πρέπει να στηρίζεται στις προβλέψεις των διαχειριστικών μελετών μετά από σχετική επικαιροποίησή τους.

9.2. Να ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη από το Σχέδιο σύνταξη των δασικών χαρτών με στόχο την πληρέστερη εφαρμογή του χωροταξικού σχεδιασμού, κυρίως των υποκείμενων του παρόντος Σχεδίου επιπέδου, ώστε να αποσαφηνίζεται το πλαίσιο χωροθέτησης έργων και δραστηριοτήτων.

9.3. Να προωθηθεί η προβλεπόμενη από το Σχέδιο σύνταξη και εφαρμογή μελετών βοσκοϊκανότητας και τεκμηρίωσης της φέρουσας ικανότητας των ορεινών βοσκοτόπων καθώς και αυτών που παρεμβάλλονται σε δασικές εκτάσεις, ώστε να προσδιορίζεται το μέγεθος του πληθυσμού των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων εκτατικής μορφής.

9.4. Να προωθηθεί η προβλεπόμενη από το Σχέδιο συστηματοποίηση - σύγχρονη χαρτογράφηση και εξορθολογισμός των κηρυγμένων αναδασωτέων - δασωτέων εκτάσεων.

9.5. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η υπαγωγή στο πεδίο εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας περιοχών του Σχεδίου για τις οποίες προβλέπονται ασύμβατες χρήσεις, είτε με τελεσιδικές πράξεις χαρακτηρισμού, ή δια της κύρωσης δασικών χαρτών, το Σχέδιο θα πρέπει να

αναπροσαρμόζεται καταλλήλως προς επίτευξη της συμβατότητάς τους με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

9.6. Σε περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων προς υλοποίηση σε περιοχές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας, και ασχέτως των προβλεπόμενων από το Σχέδιο χρήσεων για την περιοχή υλοποίησής τους, θα πρέπει είτε να γίνει προσαρμογή αυτών στις προβλέψεις της δασικής νομοθεσίας, είτε να επιτραπεί η υλοποίησή τους κατόπιν τήρησης των προβλεπόμενων από τη δασική νομοθεσία διαδικασιών.

10. Για την προστασία της Αγροτικής Γη Υψηλής Παραγωγικότητας στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου, να εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

10.1 Η Αγροτική Γη και ιδιαίτερα η Αγροτική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας (Α.Γ.Υ.Π.) πρέπει να προστατεύεται και να διαφυλάσσεται εξυπηρετώντας την αγροτική εκμετάλλευση όπως αυτή ορίζεται στον ν. 3874/2010 όπως ισχύει, αποκλείοντας την αλλαγή χρήσης της παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ στρατιωτικά, μεγάλα αναπτυξιακά έργα ή στρατηγικές επενδύσεις σύμφωνα με τον ν. 4146/2013) μη δυνάμενες να καλυφθούν κατά άλλον τρόπο.

10.2 Οι δραστηριότητες που επιτρέπεται να χωροθετηθούν σε Α.Γ.Υ.Π είναι αυτές που συνάδουν με τον χαρακτήρα της αγροτικής εκμετάλλευσης (όπως αυτή ορίζεται στον ν. 3874/2010 (Α' 151) καθώς και ορισμένες μορφές Α.Π.Ε. (άρθρο 39 του ν. 4062/2012 και άρθρο 8 του ν. 4203/2013)).

11. Για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, να ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

11.1 Για τα όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα του πεδίου εφαρμογής του Σχεδίου καθώς και εκείνων που επηρεάζουν αυτό, οποιοδήποτε έργο αξιοποίησης υδατικών πόρων συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων για την προστασία και αποκατάσταση του υδάτινου περιβάλλοντος θα πρέπει να είναι συμβατό με τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης των Υδατικών Πόρων Λεκανών Απορροής ή με τις δράσεις για τις προστατευόμενες περιοχές του Εθνικού Μητρώου προστατευόμενων περιοχών, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του ν. 3199/2003 και π.δ. 51/2007.

11.2 Τα έργα, δράσεις του Σχεδίου να εναρμονίζονται με τα Σχέδια Διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας σε εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ και της υπό στοιχεία Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 κοινής υπουργικής απόφασης, όταν αυτά ολοκληρωθούν.

11.3 Προτεραιότητα στις δράσεις/κατευθύνσεις/έργα του Σχεδίου να δίνεται σε εκείνες που αφορούν στην κάλυψη των υδρευτικών αναγκών του πληθυσμού, όπου εντοπίζονται προβλήματα επάρκειας και ποιότητας. Η ανάπτυξη των σχετικών υποδομών έχει προτεραιότητα σε σχέση με άλλες δράσεις αξιοποίησης των υδάτων. Επιπλέον θα πρέπει να διασφαλίζονται οι απαιτούμενες ποσότητες αρδευτικού νερού για τη λειτουργία των υφιστάμενων και προγραμματισμένων συλλογικών συστημάτων άρδευσης, για τη λειτουργία των υφιστάμενων ΑΗΣ και των υφιστάμενων και προγραμματισμένων ΥΗΣ καθώς και των παραγωγικών αναγκών σε νερό βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.

11.4 Προτεραιότητα του Σχεδίου να αποτελεί η διασφάλιση της κρίσιμης παροχής του Αλιάκμονα, στο σημείο εξόδου του ποταμού από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ώστε να εξασφαλίζεται κατά προτεραιότητα ο απρόσκοπτος εφοδιασμός της Θεσσαλονίκης με νερό ύδρευσης και η εξυπηρέτηση των συλλογικών συστημάτων άρδευσης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που τροφοδοτούνται ήδη από τον Αλιάκμονα.

11.5 Ο έλεγχος της συμβατότητας των έργων και δράσεων που προβλέπονται στο ΠΧΠ με τα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών και με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας θα γίνεται, πριν την έγκριση ένταξης των δράσεων/έργων του ΠΧΠ, από την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

11.6 Κατά τον σχεδιασμό των αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου να λαμβάνονται υπόψη ο ενιαίος χαρακτήρας του ρεμάτων, η προστασία της φυσικής τους οντότητας και η αξιοποίησή τους ως φυσικό στοιχείο μέσα στους οικισμούς/πόλεις.

11.7 Εφαρμόζονται βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές σε έργα και δραστηριότητες για την ελαχιστοποίηση των παραγόμενων υγρών αποβλήτων καθώς και για την συλλογή και επεξεργασία τους.

11.8 Παρακολουθείται η ποιότητα των υδάτινων φυσικών αποδεκτών που δέχονται απορροές υγρών αποβλήτων.

11.9 Εντατικοποιούνται δράσεις που αφορούν στην δημιουργία εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων όπου αυτές απαιτούνται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία

12. Για την αξιοποίηση και προστασία των ορυκτών πόρων στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου, να τηρούνται τα ακόλουθα:

12.1 Να προωθηθεί ο καθορισμός ειδικών ζωνών εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων για την ορθολογικότερη εκμετάλλευση και την οικονομία των κοιτασμάτων με παράλληλη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Ο καθορισμός αυτός θα πρέπει να ακολουθεί το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τους ορυκτούς πόρους.

12.2 Να καθορίζεται για κάθε ζώνη η μέγιστη δυνατή χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης.

12.3 Να αξιοποιείται η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών.

12.4 Προτείνεται ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών των μονάδων παραγωγικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών με στόχο τη βελτίωση των αποδόσεων, την προστασία των πόρων, τη μείωση των επιπτώσεων στους αποδέκτες και την εν γένει επίτευξη βιώσιμων συνθηκών αναπαραγωγής σε οικονομικούς - κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς όρους.

12.5 Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ορυκτών πόρων πρωτίστως με την αξιοποίηση και βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου.

12.6 Τα προγράμματα αποκατάστασης του τοπίου και εξεύρεσης εναλλακτικών χρήσεων των εξοφλημένων

εκμεταλλεύσεων των ορυκτών πρώτων υλών να συνεκτιμούν τις λειτουργίες του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της εγγύς περιοχής τους.

13. Για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, να διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι οι δράσεις του Σχεδίου δε θα ενέχουν κινδύνους για την υποβάθμιση θέσεων και ευρημάτων πολιτιστικού, ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον, θα πρέπει στο πλαίσιο των μηχανισμών εφαρμογής του, να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:

13.1 Η πραγματοποίηση έργων και η άσκηση δραστηριοτήτων σύμφωνα με το ΠΧΠ Δυτικής Μακεδονίας γίνεται κατόπιν έγκρισης από τα αρμόδια Όργανα και Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ σε συμμόρφωση με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α' 153) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

13.2 Αποφεύγεται η εγκατάσταση μη συμβατών έργων και δραστηριοτήτων εντός οριοθετημένων και θεσμοθετημένων περιοχών πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

13.3 Αξιοποιούνται οι δυνατότητες που παρέχουν οι δράσεις του Σχεδίου για την ανάδειξη και προστασία περιοχών και μνημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

13.4 Οι αποστάσεις από αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, ιστορικούς τόπους κ.λ.π., ως κριτήρια αποκλεισμού περιοχών για την υποδοχή έργων ή δραστηριοτήτων από την εφαρμογή του Σχεδίου, εξετάζονται κατά περίπτωση και σε συνδυασμό με την παράμετρο της οπτικής επαφής και την ενδεχόμενη υποβάθμιση περιοχών του πολιτιστικού, ιστορικού και αρχαιολογικού περιβάλλοντος, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού κατά την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των αντίστοιχων έργων και δραστηριοτήτων.

14. Για την προστασία του τοπίου, να τηρούνται τα ακόλουθα:

14.1 Στις μελέτες διαχείρισης και αποκατάστασης τοπίων δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε όλες τις παραμέτρους του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της ενεργοποίησης των μηχανισμών του ν. 3937/2011 για τη Βιοποικιλότητα.

14.2 Για τα έργα και δραστηριότητες που θα προκύψουν από την υλοποίηση του Σχεδίου, να λαμβάνονται μέτρα αποκατάστασης του τοπίου, όπου αυτό απαιτείται.

14.3 Να ενθαρρύνονται προτάσεις για χωροθέτηση έργων και δραστηριοτήτων κατά προτεραιότητα σε ειδικά θεσμοθετημένες περιοχές, αντί φυσικών ή αγροτικών περιοχών γης υψηλής παραγωγικότητας.

14.4 Για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στο τοπίο από την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα όπως διαφοροποίηση σχεδιασμού και τεχνικών στοιχείων του έργου καθώς και αποκατάστασης του τοπίου, μέσω κατάλληλων παρεμβάσεων κατά την υλοποίηση αυτών.

14.5 Κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δράσεων του Σχεδίου, να διασφαλίζεται κατά το δυνατόν το τοπίο και οι συνιστώσες που το απαρτίζουν.

14.6 Να προωθηθεί η σύνταξη ολοκληρωμένου σχεδίου αποκατάστασης και επανάχρησης των εξοφλημένων πεδίων εξορύξεων λιγνίτη.

14.7 Με εστίαση στον κλάδο εξόρυξης του λιγνίτη, πέρα από τις προβλέψεις προστασίας και διαχείρισης

των εκροών και των επιπτώσεων στο τοπίο, να λαμβάνονται υπόψη σωρευτικά ζητήματα ανάπτυξης και χωροθέτησης των δραστηριοτήτων σχετικά με την πρόβλεψη και αντιμετώπιση επιπτώσεων σε φυσικούς και ανθρώπινους πόρους.

Απαιτείται συστηματική παρακολούθηση των επηρεαζόμενων φυσικών και ανθρώπινων πόρων με την έκδοση τακτικών εκθέσεων επιπτώσεων.

14.8 Να γίνει αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Μελέτης Τοπίου που συντάχθηκε στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ.

15. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

15.1 Εφαρμογή βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σε έργα και δραστηριότητες για να ελαχιστοποιηθεί η προκαλούμενη περιβαλλοντική όχληση από την παραγωγή κάθε είδους αποβλήτων.

15.2 Εφαρμογή συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης.

15.3 Εκπόνηση προγραμμάτων για την πρόληψη και τη διαχείριση ατυχηματικών καταστάσεων.

15.4 Κοινωνικός διάλογος προκειμένου να υπάρξει η μέγιστη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

15.5 Απαιτείται η ολοκλήρωση των κοινωνικών υποδομών υγείας, πρόνοιας, έρευνας, εκπαίδευσης, ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης αποβλήτων, μεταφορών και υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως αυτές προβλέπονται στις στρατηγικές κατευθύνσεις εξειδίκευσης του χωρικού προτύπου ανάπτυξης του Σχεδίου.

15.6 Κατά προτεραιότητα να αντιμετωπισθούν οι κατατολισθήσεις των οικισμών και σε περιοχές με κίνδυνο καταστροφής υποδομών και παραγωγικών μέσων.

15.7 Να λαμβάνονται όλα τα μέτρα και οι δράσεις για την προστασία του κοινού από την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες και στο θόρυβο πάνω από τα θεσμοθετημένα όρια.

16. Για τα θέματα που αφορούν στην μεταφορική Υποδομή και Λοιπή Τεχνική Υποδομή στη περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου

16.1 Προωθείται όπου απαιτείται η συμπλήρωση του οδικού δικτύου βάσει των στόχων του Σχεδίου με τη βέλτιστη αξιοποίηση και ορθολογική διαχείριση της υφιστάμενης οδικής υποδομής καθώς και με την ανάπτυξη νέων υπεραστικών οδικών συνδέσεων.

16.2 Με γνώμονα την περιβαλλοντική και αισθητική προστασία, τη διατήρηση του τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και των ιδιαίτερων οικοσυστημάτων της περιοχής του Σχεδίου, να λαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις από τα οδικά έργα.

16.3 Κατά τη βελτίωση των υφιστάμενων ή τη δημιουργία νέων χαράξεων απαιτείται η συνεκτίμηση στοιχείων τεχνικοοικονομικής εφικτότητας, τεχνικών προβλέψεων αντιμετώπισης της πιθανής αποκοπής οικοσυστημάτων, προστασίας της γεωργικής γης και αντιμετώπισης οχλήσεων θορύβου.

17. Ο σχεδιασμός και η χωροθέτηση των έργων και δραστηριοτήτων του Σχεδίου γίνεται κατά τέτοιο τρόπο

πο ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στα υλικά περιουσιακά στοιχεία.

18. Για τις Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ), να τηρούνται οι κατευθύνσεις περιβαλλοντικής ένταξης των προτεινόμενων δράσεων, που περιλαμβάνονται στη ΣΜΠΕ.

19. Για τα θέματα που αφορούν στα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), θα πρέπει στις προτεραιότητες των σχεδίων να περιλαμβάνεται η αύξηση των ανοικτών, ελεύθερων και δημόσιων χώρων, η ανάδειξη του αξιόλογου οικιστικού αποθέματος και της ιστορικής κληρονομιάς, η βιώσιμη κινητικότητα του πληθυσμού και η εκμηδένιση κινδύνων πολιτικής προστασίας.

20. Για τα θέματα που αφορούν στο στρατηγικό σχεδιασμό για την αποκατάσταση και επανάχρηση των εξοφλημένων λιγνιτικών πεδίων να αξιολογούνται κριτήρια γεωλογικής - γεωτεχνικής φύσης, διατήρησης του υδατικού δυναμικού (επιφανειακού - υπόγειου), αποκατάστασης του αναγλύφου, αποκατάστασης του τοπίου με πιθανές αναδασώσεις, κ.λπ.

21. Η υλοποίηση των κατευθύνσεων του Σχεδίου γίνεται μέσω του υποκείμενου σχεδιασμού. Σε αυτό το πλαίσιο είναι αναγκαία η προώθηση ΤΧΣ και των Πολεοδομικών Σχεδίων Εφαρμογής/Πολεοδομικών Μελετών.

22. Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, είναι αναγκαία η άμεση προώθηση των διαδικασιών για τον καθορισμό και την οριοθέτηση των υποδοχέων των διαφόρων παραγωγικών δραστηριοτήτων.

23. Όλα τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος που αναφέρονται στην Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), ισχύουν εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Άρθρο 22

Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου πραγματοποιείται με ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού και με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε Υπηρεσίας με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων στον τομέα της, προκειμένου μεταξύ άλλων να εντοπιστούν εγκαίρως απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να ληφθούν τα κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα.

Υφιστάμενα προγράμματα παρακολούθησης του περιβάλλοντος δύνανται να ενταχθούν στο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου, προς αποφυγή διπλού ελέγχου.

2. Η ως άνω παρακολούθηση διεξάγεται μέσω εκθέσεων που εκπονούνται με συχνότητα που επιτρέπει την έγκαιρη λήψη των διορθωτικών μέτρων που τυχόν κριθούν απαραίτητα, και τουλάχιστον ανά πενταετία από το χρόνο έγκρισης του Σχεδίου. Το περιεχόμενο των εκθέσεων αυτών θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

2.1 Η έκθεση παρακολούθησης έχει σκοπό την καταγραφή δεικτών που συνδέονται με τις δράσεις του Σχεδίου και αντιπροσωπεύουν ενδεχόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές, όπως οι αναφερόμενοι στη ΣΜΠΕ. Η Αρχή Σχεδιασμού οφείλει να μεριμνά για την συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών από τους τελικούς αποδέκτες των δράσεων του Σχεδίου. Η έκθεση για κάθε περίοδο μελέτης συντάσσεται, υποβάλλεται και δημοσιοποιείται εντός του πρώτου εξαμήνου της επόμενης περιόδου.

2.2 Η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης των σχετιζόμενων με το περιβάλλον στόχων του Σχεδίου γίνεται με συγκριτική αποτίμηση των στοιχείων των διαδοχικών εκθέσεων. Σκοπός της σύγκρισης των παραπάνω στοιχείων αποτελεί η ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών μεταβολών που οφείλονται στο υλοποιηθέν τμήμα του Σχεδίου, η σύγκριση με τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ και τις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο για το περιβάλλον, καθώς και η διαπίστωση της αναγκαιότητας ή μη ανάληψης διορθωτικών ενεργειών. Σε περίπτωση διαπίστωσης είτε σημαντικών αποκλίσεων από τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ, είτε νέων υποχρεώσεων από το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος, προτείνονται κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα.

3. Οι παράμετροι που θα πρέπει κατ' ελάχιστο να παρακολουθούνται αναφέρονται λεπτομερέστερα στο κεφάλαιο Η2 της ΣΜΠΕ.

4. Οι αρμόδιες ελεγκτικές περιβαλλοντικές αρχές σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, ελέγχουν την τήρηση των όρων, περιορισμών και κατευθύνσεων που τίθενται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 23

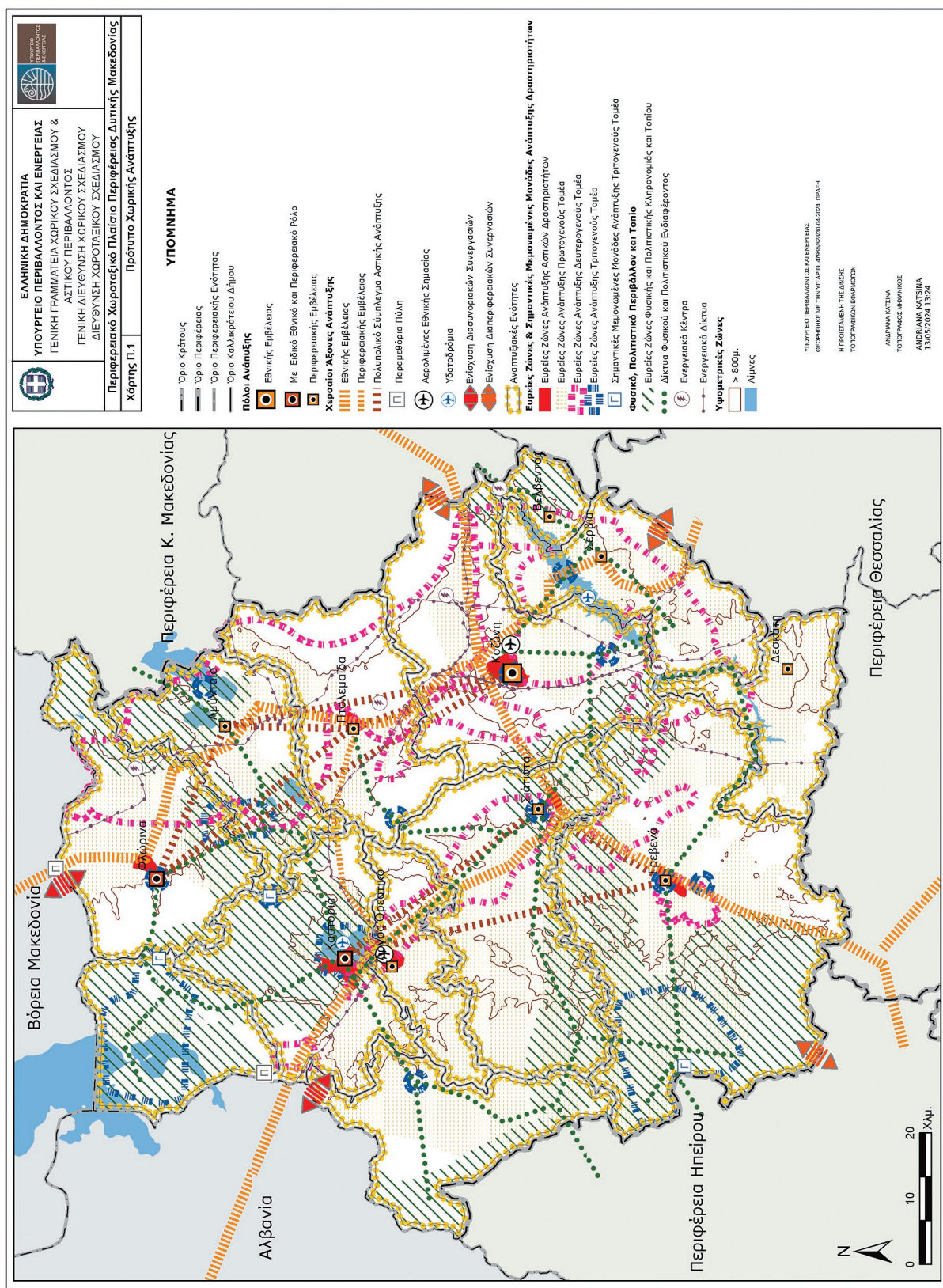
Τελικές - Μεταβατικές Διατάξεις

1. Οι τυχόν αντιφάσεις ή αποκλίσεις του παρόντος περιφερειακού χωροταξικού πλαισίου σε σχέση με τα υπερκείμενα εν ισχύ Γενικό και Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια, οι οποίες δεν αποτελούν εξειδικεύσεις/συμπληρώσεις αυτών, ισχύουν υπό τον όρο ενσωμάτωσής τους στα Πλαίσια.

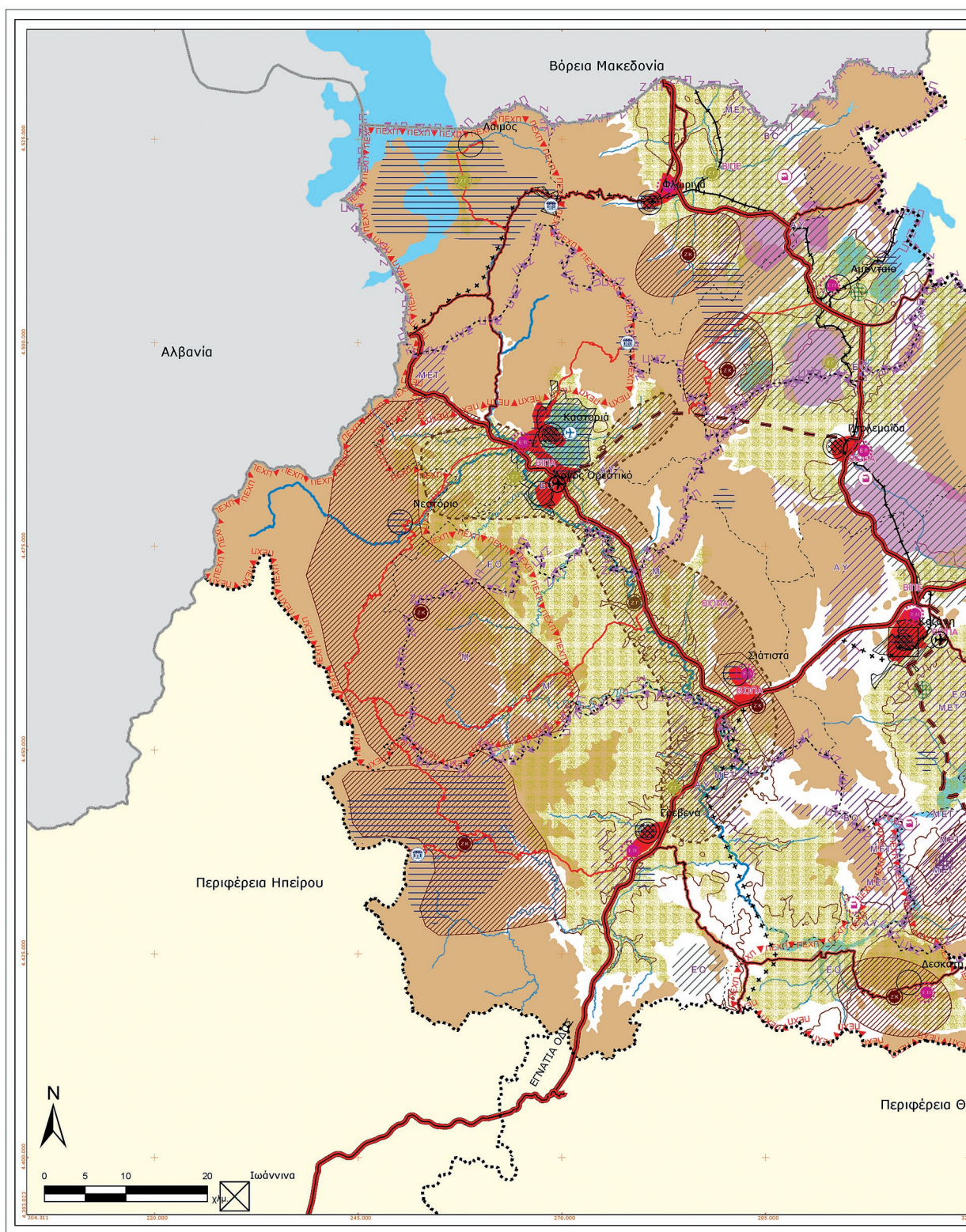
2. Με τη δημοσίευση της παρούσας καταργείται η υπ' αρ. 26295/2003 (Β' 1472) υπουργική απόφαση.

3. Η παρούσα ισχύει από την ημερομηνία της δημοσίευσης της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

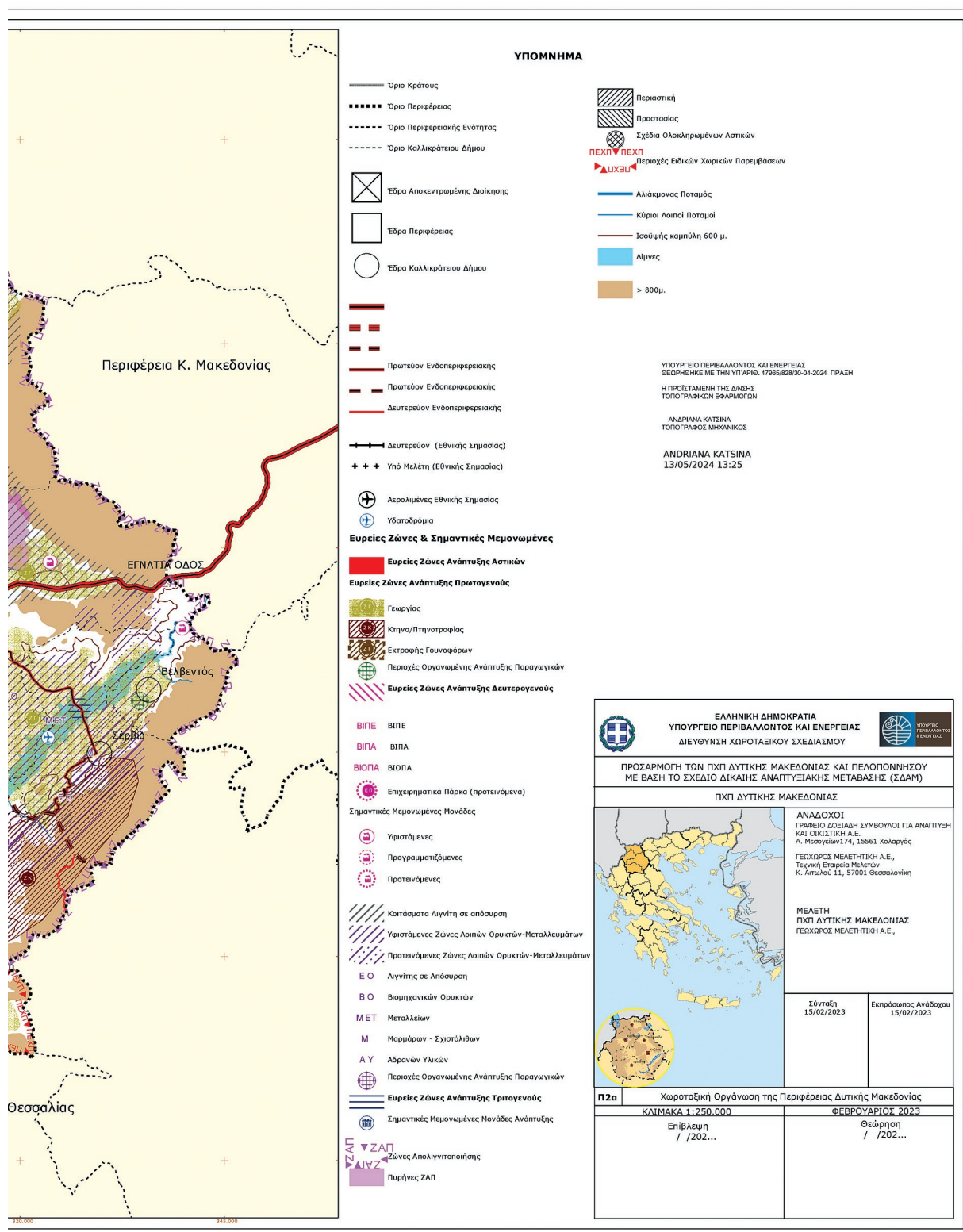
Συνημμένα 6 Χάρτες (Π1, Π2α, Π2β, Π2γ, Π2δ1 και Π2δ2)

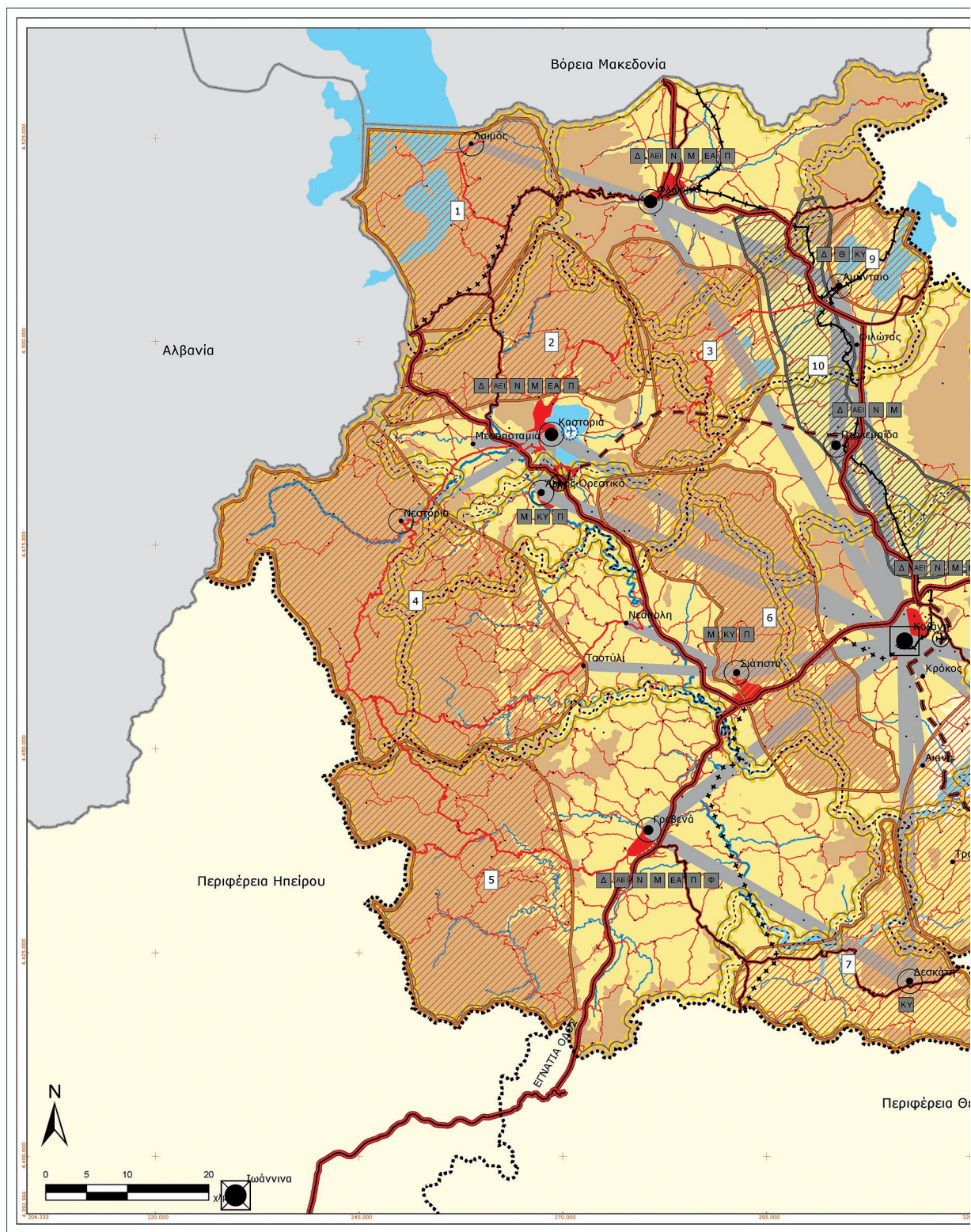


ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
σμίκρυνση κατά ποσοστό **55%**

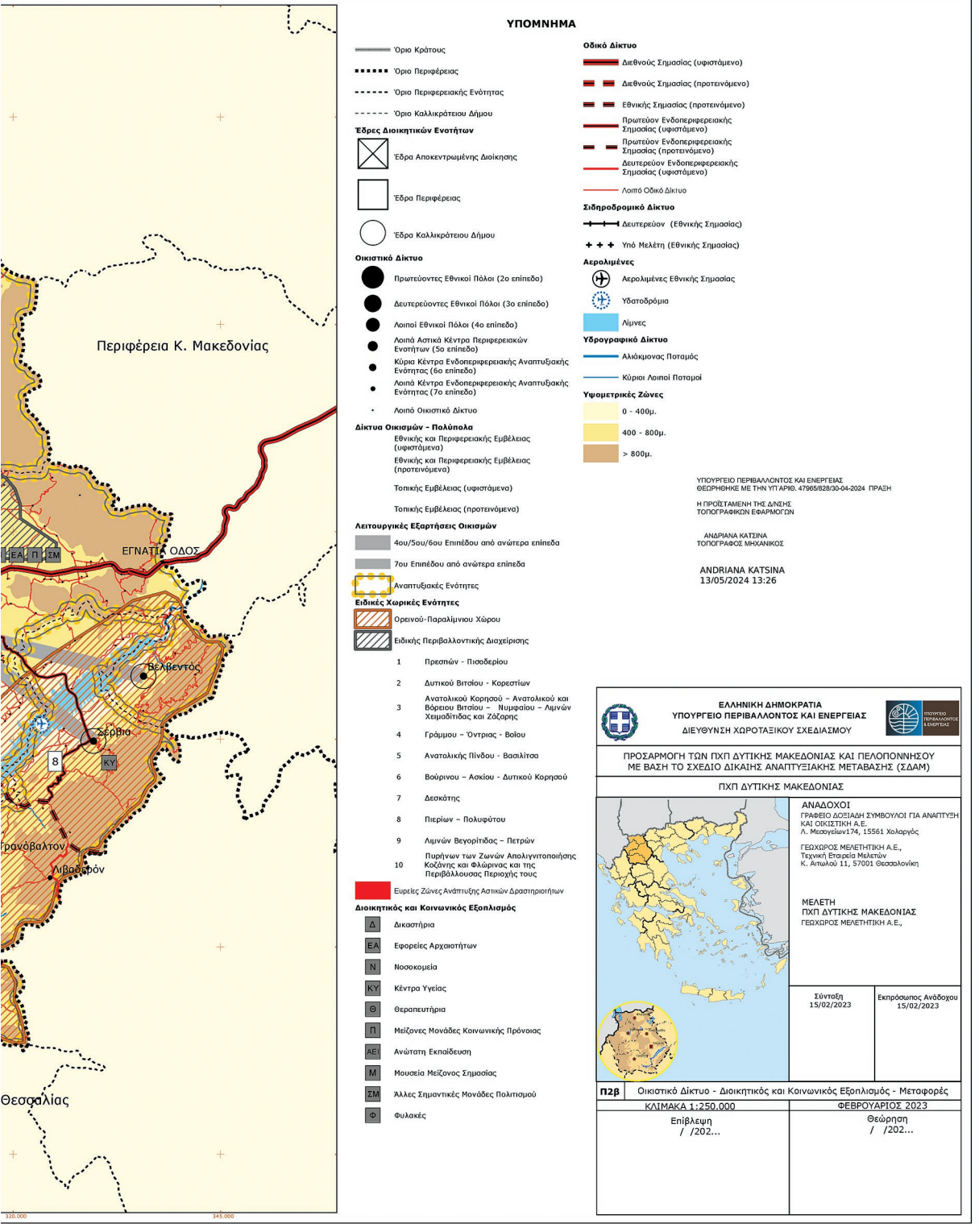


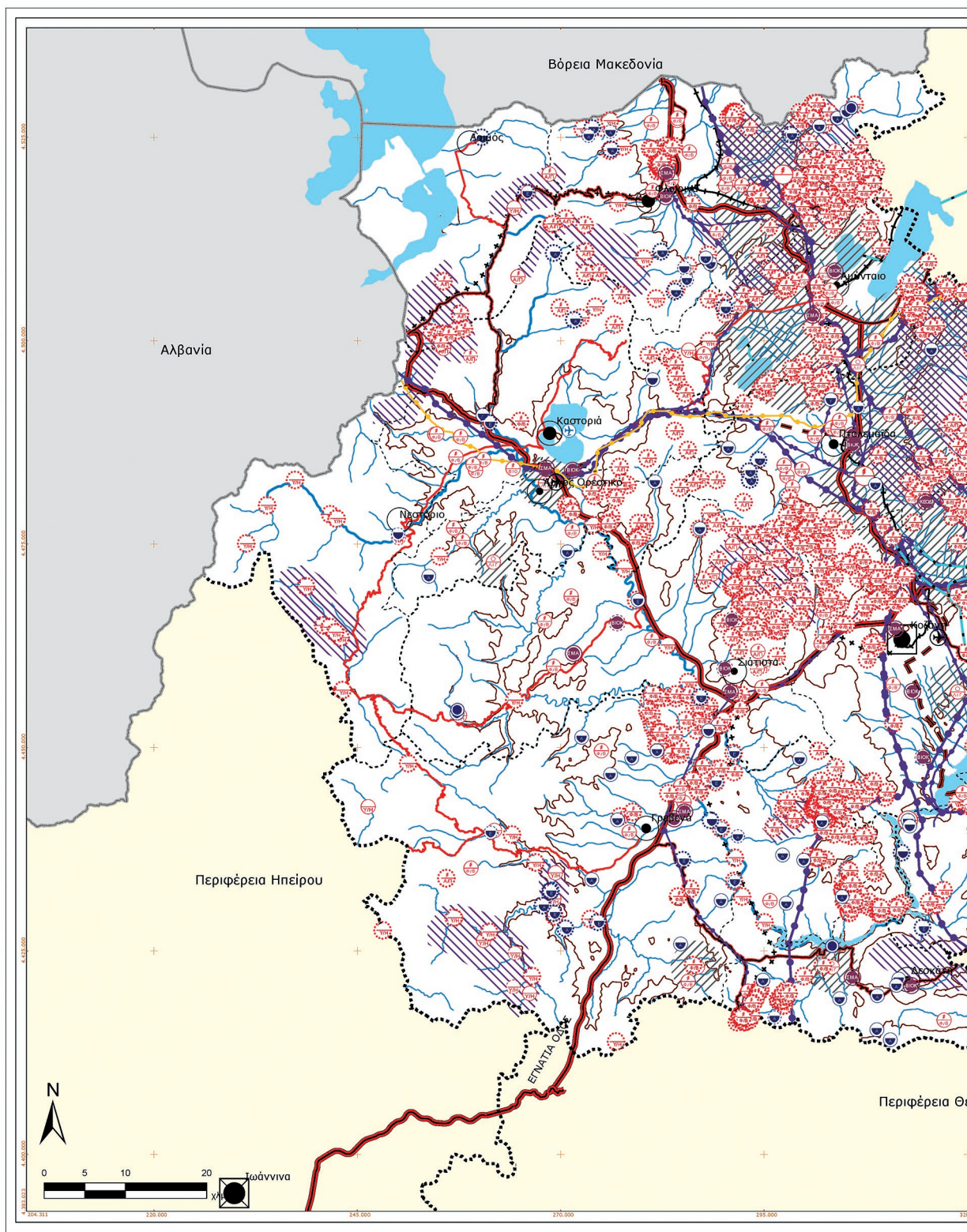
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
σμίκρυνση κατά ποσοστό **34%**



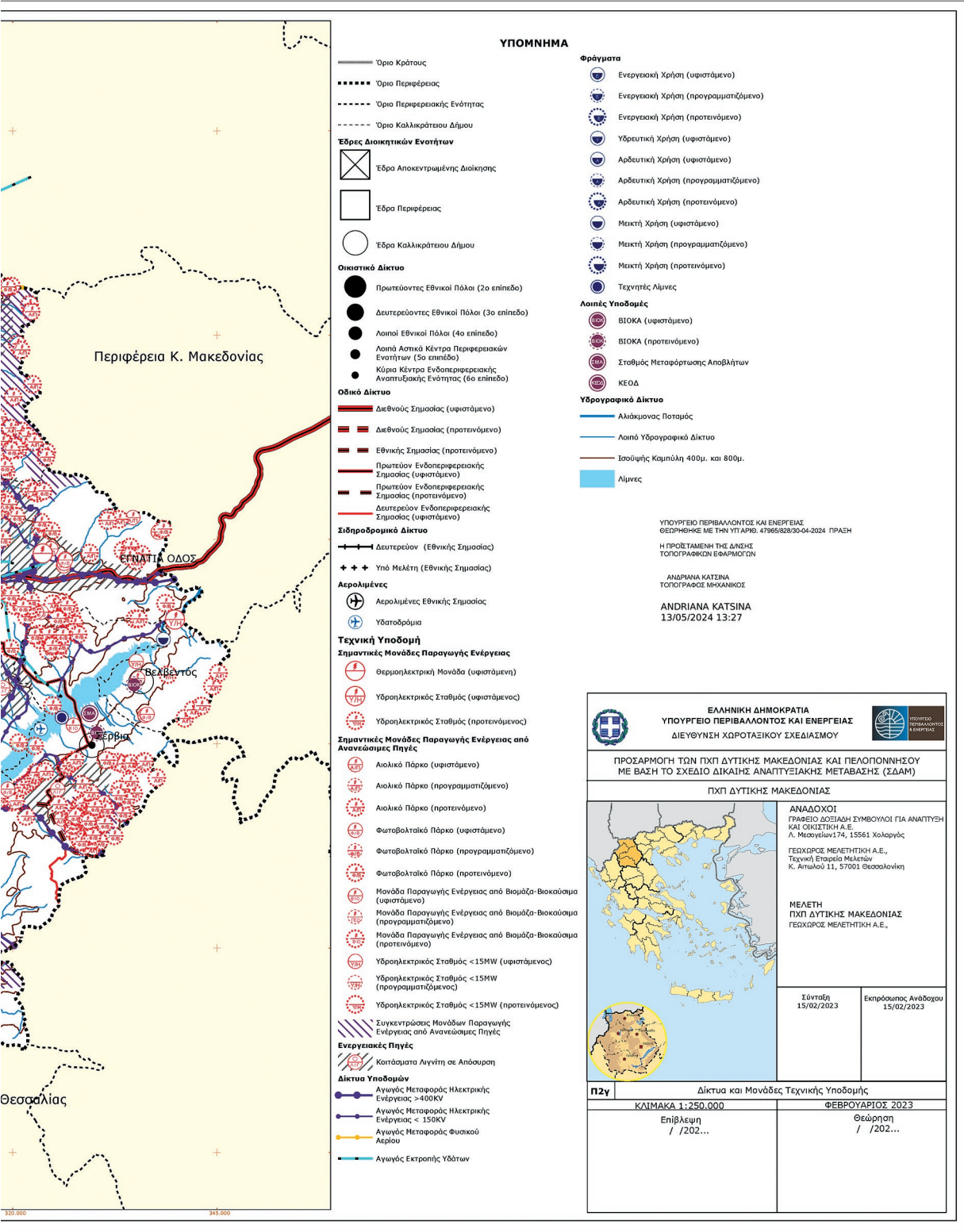


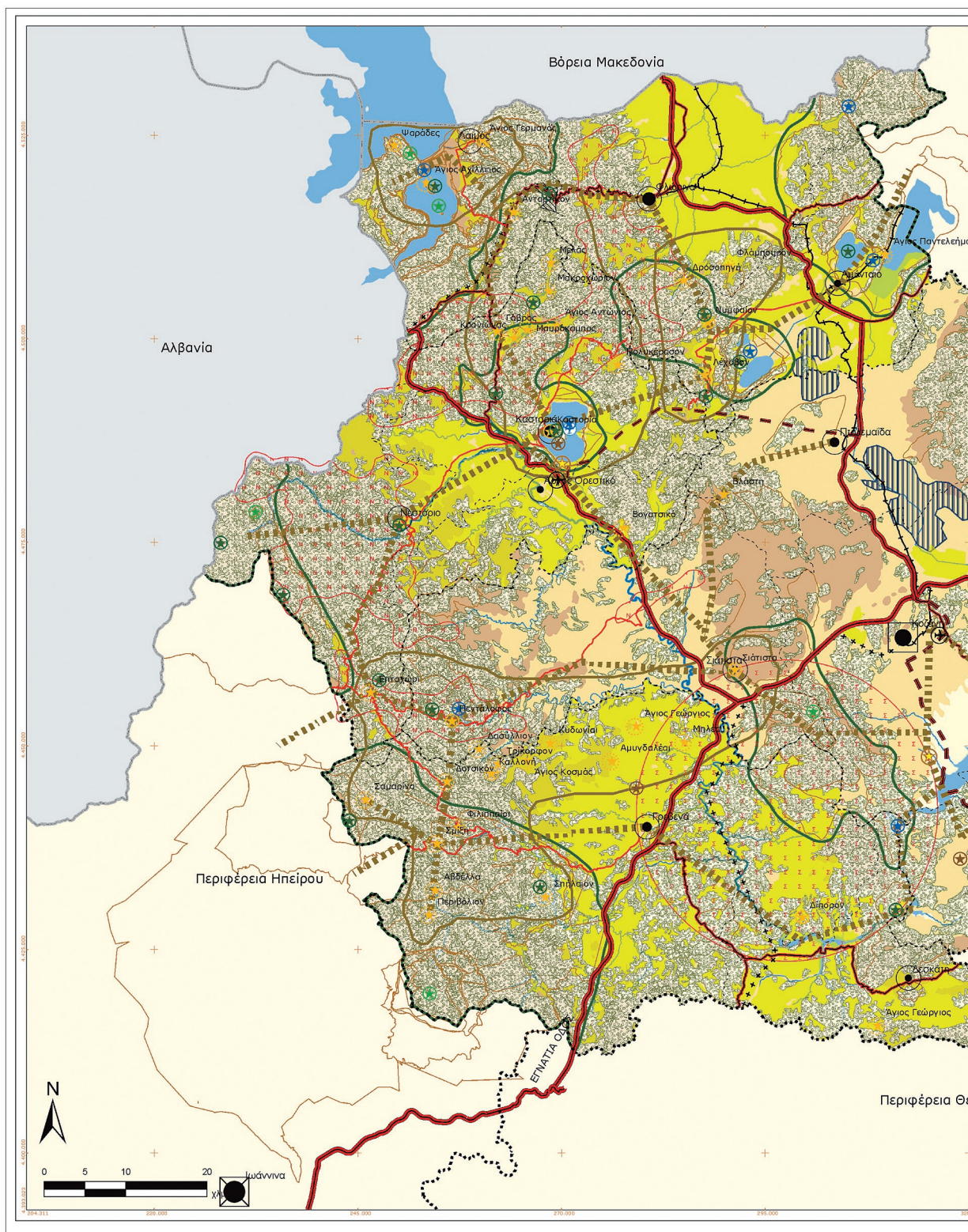
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
σμίκρυνση κατά ποσοστό **34%**





ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
σμίκρυνση κατά ποσοστό **34%**





ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
 Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
 από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
 σμίκρυνση κατά ποσοστό **34%**



- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- Όριο Κράτους
- - - - - Όριο Περιφέρειας
- - - - - Όριο Περιφερειακής Ενότητας
- - - - - Όριο Καλλικράτειου Δήμου
- Έδρες Διοικητικών Ενοτήτων**
- ☒ Έδρα Αποκεντρωμένης Διοίκησης
□ Έδρα Περιφέρειας
○ Έδρα Καλλικράτειου Δήμου
- Οπισθικό Δίκτυο**
- Πρωτεύουσες Εθνικοί Πόλοι (2ο επίπεδο)
● Δευτερεύουσες Εθνικοί Πόλοι (3ο επίπεδο)
● Λοιποί Εθνικοί Πόλοι (4ο επίπεδο)
● Λοιπά Αστικά Κέντρα Περιφερειακών Ενοτήτων (5ο επίπεδο)
● Κύρια Κέντρα Ενδοπεριφερειακής Αναπτυξιακής Ενοτήτας (6ο επίπεδο)
- Οδικό Δίκτυο**
- Διεθνούς Σημασίας (υφιστάμενο)
— Διεθνούς Σημασίας (προτεινόμενο)
— Εθνικής Σημασίας (υφιστάμενο)
— Πρωτεύουσας Ενδοπεριφερειακής Σημασίας (υφιστάμενο)
— Πρωτεύουσας Ενδοπεριφερειακής Σημασίας (προτεινόμενο)
— Δευτερεύουσας Ενδοπεριφερειακής Σημασίας (υφιστάμενο)
- Σιδηροδρομικό Δίκτυο**
- Δευτερεύουσας (Εθνικής Σημασίας)
+ + + Υπό Μελέτη (Εθνικής Σημασίας)
- Αερολιμένες**
- ✈ Αερολιμένες Εθνικής Σημασίας
✈ Υποαεροδρόμια
- Φυσική - Πολιτιστική Κληρονομιά**
- Φυσική Κληρονομιά**
- ✪ Αξιολόγητα Οικουαστήρια
✪ Τονίο Στοιχείου Φυσικού Κάλλους
✪ Γεώτοποι
✪ Λιμνοί - Παραλιμνικές περιοχές
- Περιβαλλοντική Προστασία**
- Ζώνες Προστασίας του Ν. 3937/2011
✪ Αναδασωτέες Περιοχές
✪ Δάση
✪ ΖΟΕ Προστασίας
- Πολιτιστική Κληρονομιά**
- ✪ Μνημείο - Αρχαιολογικός Χώρος
✪ Κληρονομηθέντα Παράδοσια Οικιστικά
✪ Αξιολόγητοι Οικισμοί
- Ευρείες Ζώνες και Διαδρομές Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς**
- Ζώνες Φυσικής Κληρονομιάς
□ Ζώνες Διάδρασης Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
□ Δίκτυο Φυσικού και Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος
- Ειδικές Κατηγορίες Χώρου**
- ✪ Μόνιμη Αρδευόμενη Γη
✪ Λοιπή Γεωργική Γη

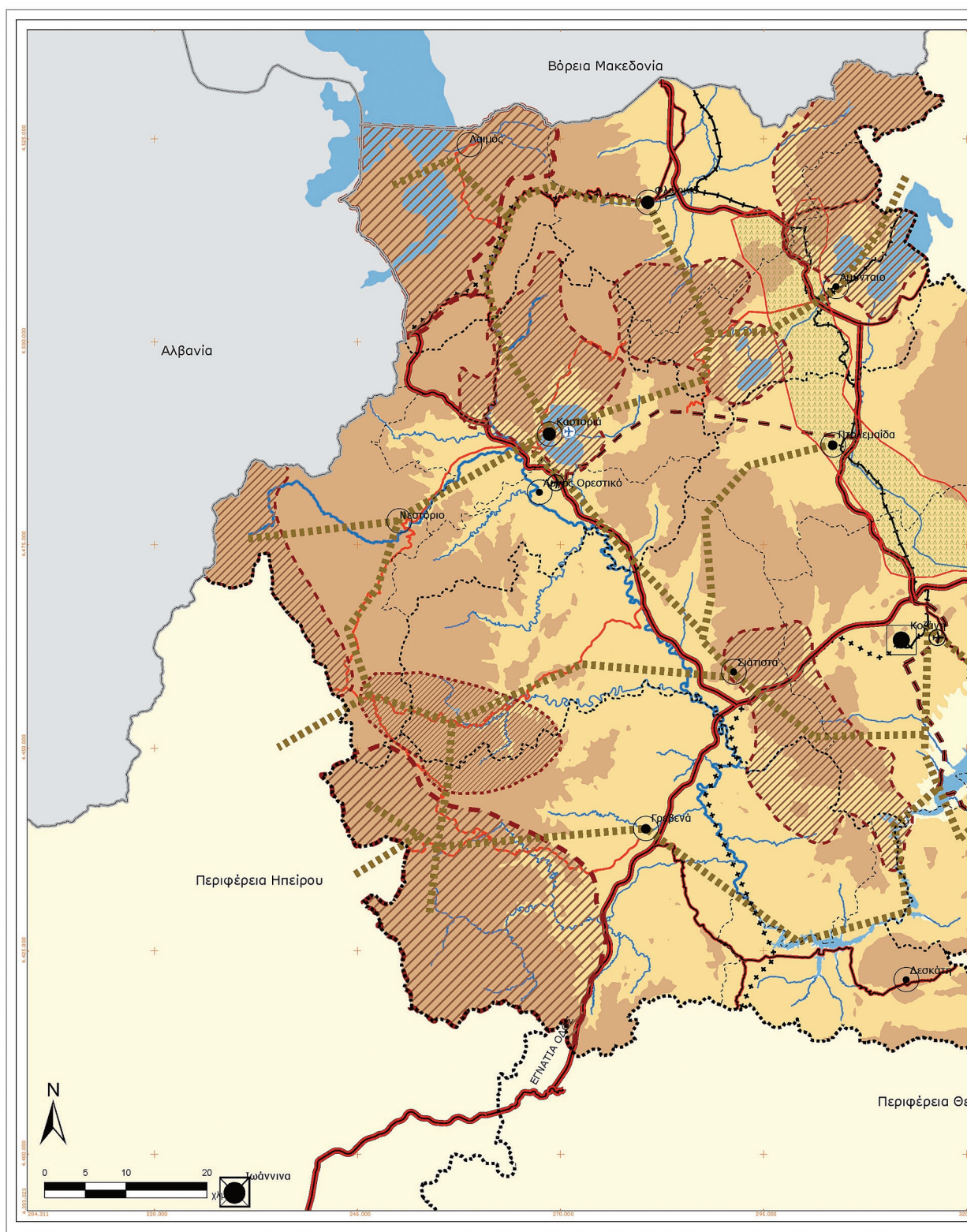
- Ευρείες Ζώνες Εκτεθειμένες σε Κινδύνους**
- ☒ Ζώνη Αυξημένης Σεισμικής Επικινδυνότητας
☒ Ζώνη Ναρκοπειδίων
☒ Εκτεθειμένες Περιοχές Επιφανειακής Εξόρυξης
- Υδρογραφικό Δίκτυο**
- Αδιάκμονας Ποταμός
— Κύριοι Λοιποί Ποταμοί
— Λίμνες
- Υψομετρικές Ζώνες**
- 0 - 400μ.
400 - 800μ.
> 800μ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΒΕΡΟΙΑ 13/05/2024 13:28
Η ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΣΗΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

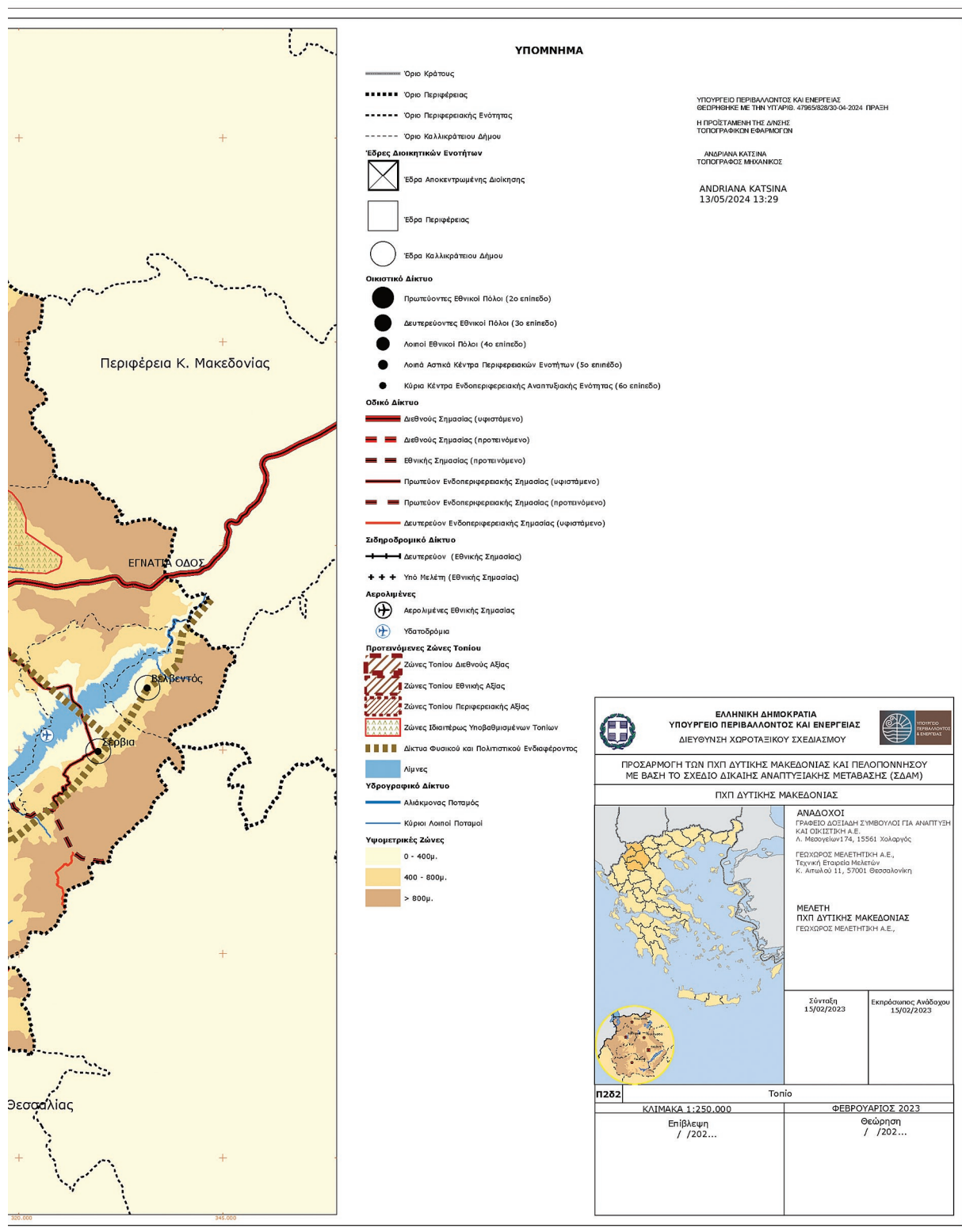
ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΚΑΤΣΙΝΑ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΚΑΤΣΙΝΑ
13/05/2024 13:28

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΧΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΚΑΙΩΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΣΔΑΜ)	
ΠΧΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
ΑΝΑΔΟΧΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΟΣΙΑΣΜΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ Α.Ε. Α. Μαρωνίτη 174, 15561 Χολογός ΓΕΩΧΩΡΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΩΝ Α.Ε., Τεχνική Εταιρεία Μελετών Κ. Αιτωλό 11, 57001 Θεσσαλονίκη	ΜΕΛΕΤΗ ΠΧΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΓΕΩΧΩΡΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΩΝ Α.Ε.
Σύνταξη 15/02/2023	Εκπρόσωπος Ανάδοχου 15/02/2023
Π281 Περιβάλλον και Πολιτιστική Κληρονομιά	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 1:250.000 Επίβλεψη / 202...	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023 Θεώρηση / 202...



ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
σμίκρυνση κατά ποσοστό **34%**



Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 30 Απριλίου 2024

Ο Υπουργός
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ



ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

